

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU
Sosiaali-alan koulutusohjelma/ Kasvatus ja perhetyö

Sara Manninen

VARHAISKASVATUSSUUNNITELMIEN TOTEUTUMINEN PÄIVÄKOTI
NURMILINNUSSA

Opinnäytetyö 2009

TIIVISTELMÄ

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

Sosiaali-ala

MANNINEN, SARA

Varhaiskasvatussuunnitelmien toteutuminen Päiväkoti
Nurmilinnussa

Opinnäytetyö

85 sivua + 12 liitesivua

Työn ohjaaja

Lehtori Virve Remes

Toimeksiantaja

Päiväkoti Nurmilintu

Syyskuu 2009

Avainsanat

varhaiskasvatus, varhaiskasvatussuunnitelma

Varhaiskasvatus on lasten elämäntilanteissa tapahtuvaa kasvatuksellista vuorovaikutusta. Se on suunnitelmallista sekä tavoitteellista toimintaa, jonka tavoitteena on edistää lapsen tasapainoista kasvua, kehitystä ja oppimista. Varhaiskasvatuksessa lapsen omaehtoisella leikillä on keskeinen merkitys. Vanhemmilla on lastensa ensisijainen kasvatust vastuu, julkinen varhaiskasvatus puolestaan tukee vanhempia vanhemmuudessa ja lapsen kasvatusta. Varhaiskasvatusta ohjataan ja valvotaan erilaisin lain, asetuksin ja asiakirjoin. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet on valtakunnallinen varhaiskasvatuksen ohjauksen väline, jonka tavoitteena on edistää varhaiskasvatuksen yhdenvertaista toteutumista koko maassa. Kunnat ja kaupungit pohjaavat omat varhaiskasvatussuunnitelmansa valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin, ja niistä ilmenee kuntien omat linjaukset, varhaiskasvatuksen järjestämisen keskeiset periaatteet, varhaiskasvatuksen palvelujärjestelmä, strategiat sekä tavoitteet.

Tutkimuksen tarkoituksena on kartoittaa Kouvolan kaupungin (2007) sekä Päiväkoti Nurmilinnun varhaiskasvatussuunnitelmien toteutuminen vanhempien näkökulmasta Päiväkoti Nurmilinnussa. Tutkimusmenetelmänä on käytetty strukturoitua kyselylomaketta, joka on jaettu Päiväkoti Nurmilinnun 80 lapsen vanhemmille. Kyselyyn vastasi 38 perhettä.

Tulokset osoittavat sekä Kouvolan kaupungin (2007) että Päiväkoti Nurmilinnun (2007) varhaiskasvatussuunnitelmat toteutuvat pääsääntöisesti hyvin. Mikään osa-alueen toteutuminen ei kokonaisuudessaan ole huonolla tasolla. Parannettavaa on kuitenkin vielä, jos varhaiskasvatussuunnitelman osa-alueet halutaan toteutuvan erinomaisesti.

ABSTRACT

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

University of Applied Sciences

Social Care

MANNINEN, SARA

The realization of early childhood education plans in
Kindergarten Nurmilintu

Bachelor's Thesis

85 pages + 12 pages of appendices

Supervisor

Virve Remes, lecturer

Commissioned by

Kindergarten Nurmilintu

September 2009

Keywords

Early childhood education, early childhood education
plans

The early childhood education is interaction, systematic and objective-oriented that takes place in children's life and should promote children's stable growth, development and learning. A child's independent play has its essential own meaning. Parents have principal educational responsibility in their children's life. Public early childhood education only supports parents in their parenthood and child's raising. The Finnish early childhood education is directed by laws and regulations. The principals of early childhood education plans are a means of nationwide realization in order to guide early childhood education and its equal realization in the country. Cities and municipalities base their own plans to nationwide principals.

The aim of this study was to survey the realization of early childhood education plans in the city of Kouvola (2007) and Kindergarten Nurmilintu (2007) from the parents' point of view. A structured questionnaire was used as a research method.

The results show that the plans regarding the early childhood education materialized well. Parents of the children in the kindergarten are satisfied with the childcare.

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO	7
2	VARHAISKASVATUS	8
	2.1 Varhaiskasvatuksen arvot	9
	2.2 Lasten oikeudet	9
	2.3 Turvallisuus varhaiskasvatuksessa	10
3	3 VARHAISKASVATUSSUUNNITELMA	10
	3.1 Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet	10
	3.2 Kunnan varhaiskasvatussuunnitelma	11
	3.3 Yksikön varhaiskasvatussuunnitelma	12
	3.4 Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma	12
	3.5 Kouvolan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma	12
4	VARHAISKASVATUSYMPÄRISTÖ	13
	4.1 Fyysinen ympäristö	13
	4.2 Psyykkinen ja sosiaalinen ympäristö	14
5	LAPSEN OMINAINEN TAPA TOIMIA	14
	5.1 Leikki	14
	5.2 Liikkuminen	15
	5.3 Tutkiminen	15
	5.4 Taiteellinen kokeminen ja ilmaisu	16
6	VARHAISKASVATUKSEN SISÄLLÖLLISET ORIENTAATIO	16
7	VANHEMPIEN OSALLISUUS VARHAISKASVATUKSESSA	17
8	ERITYINEN TUKI VARHAISKASVATUKSESSA	18
9	ERI KIELI- JA KULTTUURITAUSTAISET LAPSET VARHAISKASVATUKSESSA	19
10	TUTKIMUKSEN ESITTELY JA TUTKIMUSKYSYMYKSET	20
11	TUTKIMUKSEN KULKU	21

11.1 Tutkimus- ja aineistonkeruumenetelmät	21
11.2 Aineiston keruu ja analysointi	22
12 TUTKIMUSTULOKSET	24
12.1 Taustatiedot	24
12.2 Varhaiskasvatus	27
12.2.1 Lasten oikeudet varhaiskasvatuksessa	27
12.2.2 Kasvatuspäämäärät	30
12.3 Arvot	32
12.3.1 Kouvolan kaupungin arvot	32
12.3.2 Päiväkoti Nurmilinnun arvot	35
12.4 Toimintaperiaatteet	40
12.4.1 Laatu	40
12.4.2 Yhteistyö	42
12.4.3 Ammatillisuus	45
12.5 Hyvä ja laadukas varhaiskasvatus	47
12.5.1 Näkemys lapsesta	47
12.5.2 Näkemys toimintaympäristöstä	49
12.5.3 Näkemys vuorovaikutuksesta	51
12.6 Varhaiskasvatusympäristö	52
12.6.1 Fyysinen ympäristö	52
12.6.2 Psykkinen ja sosiaalinen ympäristö	55
12.7 Lapsen ominainen tapa toimia	57
12.7.1 Leikki	58
12.7.2 Liikkuminen	60
12.7.3 Taiteellinen kokeminen	63
12.7.4 Tutkiminen	64
12.8 Sisällölliset orientaatiot	66
12.9 Vanhempien osallisuus varhaiskasvatuksessa	69
12.10 Erityinen tuki varhaiskasvatuksessa	72
12.11 Eri kieli- ja kulttuuritaustaiset lapset varhaiskasvatuksessa	74

13 TULOSTEN YHTEENVETO JA TARKASTELU	76
13.1 Varhaiskasvatussuunnitelmiin perehtyminen	76
13.2 Lapsen oikeudet ja kasvatuspäämäärät varhaiskasvatuksessa	76
13.3 Arvot, toimintaperiaatteet sekä hyvä ja laadukas varhaiskasvatustoiminta	77
13.4 Varhaiskasvatusympäristö	78
13.5 Lapsen ominainen tapa toimia	78
13.6 Sisällölliset orientaatiot	79
13.7 Vanhempien osallisuus varhaiskasvatuksessa	79
13.8 Erityinen tuki sekä eri kieli- ja kulttuuritaustaiset lapset varhaiskasvatuksessa	79
14 POHDINTA	80
LÄHTEET	83
LIITTEET	
Liite 1. Sopimus opinnäytetyöstä	
Liite 2. Tutkimuslupa	
Liite 3. Tiedote kyselystä	
Liite 4. Kyselylomake	
Liite 5. Tiedote tuloksista	

1 JOHDANTO

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa (2005) varhaiskasvatus määritellään lasten eri elämänpiirteissä tapahtuvaksi kasvatukselliseksi vuorovaikutukseksi, jonka tavoitteena on edistää lasten tasapainoista kasvua, kehitystä ja oppimista. Se on siis suunnitelmallista ja tavoitteellista yhteistoimintaa, jossa lapsen leikin merkitys korostuu. Varhaiskasvatuksen lähtökohtana on kokonaisvaltainen näkemys lasten kasvusta, kehityksestä ja oppimisesta. Keskeisenä voimavarana varhaiskasvatuksessa pidetäänkin ammattitaitoista henkilökuntaa, koska laadukas varhaiskasvatus edellyttää vahvaa ammatillista osaamista ja tietämystä. Varhaiskasvatusta tapahtuu niin perheissä kuin yhteiskunnan järjestämässä, valvomissa ja tukemissa instituutioissa.

Vanhemmilla on ensisijainen kasvatusvastuu lapsestaan. Julkisen varhaiskasvatuksen tehtävänä on tukea vanhempien vanhemmuutta ja lapsen kasvatusta. Yhteistyöhön lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen edistämiseksi osallistuvat lisäksi sosiaali-, terveys- ja opetustoimi sekä erilaiset järjestöt, yhteisöt ja seurakunnat. Laadukkaana varhaiskasvatuksen yhtenä osatekijänä voidaan pitää vanhempien ja kasvatushenkilöstön välistä vuorovaikutusta, kasvatuskumppanuutta. Varhaiskasvatusta ohjaavat tietyt lait, asetukset ja säädökset. Valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman perusteet toimii kuntien sekä kuntien yksiköiden laatimien varhaiskasvatussuunnitelmien ohjaajana. Suomessa varhaiskasvatuksen keskeisimmät varhaiskasvatuspalvelut ovat päiväkotitoiminta ja perhepäivähoito. (Varhaiskasvatuksen valtakunnallisista linjauksista 2002.)

Tutkimukseni käsittelee Kouvolan kaupungin sekä Päiväkoti Nurmilinnun varhaiskasvatussuunnitelman toteutumista Päiväkoti Nurmilinnussa. Tämä tutkimus selvittää varhaiskasvatussuunnitelmien toteutumista vanhempien näkökulmasta. Aineiston tutkimukseeni olen kerännyt kyselylomakkeiden avulla marraskuussa 2008. Tutkimuksella haluan myös selvittää sitä, tietävätkö vanhemmat todella, mitä varhaiskasvatussuunnitelma on ja onko päiväkodin henkilökunta informoinut ja opastanut heitä tarpeeksi tämän kyseisen asiakirjan kanssa.

Kiinnostus tutkimukseen heräsi keväällä 2008, kun pohdin mahdollisia opinnäytetyöni aiheita. Suoritin ensimmäisen harjoitteluni keväällä 2007 päiväkodissa, jossa sain tutustua varhaiskasvatussuunnitelmaan ja sen tekoon. Koska kiinnostukseni päiväkotityötä kohtaan on suuri, ajattelin, että tässä voisi olla hyvä aihe. Niinpä tartuin

tähän ja reilua vuotta myöhemmin suoritin kyselyn, ja kun suoritin samalla harjoittelua kyseisessä Nurmilinnun päiväkodissa.

1.1.2009 syntyi uusi Kouvola, joka on kuuden kunnan muodostama suurkaupunki. Tutkimukseni käsittelee kuitenkin vanhan Kouvolan varhaiskasvatussuunnitelman toteutumista, sillä uuden Kouvolan varhaiskasvatussuunnitelma ei ollut vielä keväällä 2009 ilmestynyt.

2 VARHAISKASVATUS

Varhaiskasvatus voidaan määritellä tieteenalana, jolloin varhaiskasvatus on lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista tutkiva tieteen ala. Hallinnon ja tehtävän näkökulmasta varhaiskasvatus on yhteiskunnan järjestämä ja valvoma alle oppivelvollisuusikäisten lasten kasvatuksen, hoidon ja opetuksen kokonaisuus. Palvelu- ja tukijärjestelmän näkökulmasta katsottuna varhaiskasvatus on yhteistyötä laajan lasta ja perhettä palvelevan verkoston kanssa, jonka osallisina lakisäänteisesti ovat sosiaali-, terveys- ja opetustoimi. Mukaan katsotaan myös erilaiset lapsi- ja perhetyötä tekevät järjestöt, yhteisöt ja seurakunnat varhaiskasvatuspalveluineen. Varhaiskasvatus on siis tarkoituksellista ja tavoitteellista vaikuttamista lapseen, kasvattajan ja lapsen välisessä vuorovaikutuksessa, joko kotiooloissa tai institutionaalisesti tapahtuvana kasvatuksena. (Johdatus kasvatustieteisiin. Varhaiskasvatus ja sen toimintaympäristöt.)

Suomalainen varhaiskasvatus pohjautuu kansainvälisiin lapsen oikeuksien sopimukseen sekä kansallisiin säädöksiin. Toisin sanoen varhaiskasvatuksen takana ovat oma lainsäädäntömme ja muut varhaiskasvatusta määrittelevät ja ohjaavat asiakirjat. (Varhaiskasvatuksen arvopohja.)

Varhaiskasvatusta ohjataan sekä valtakunnalliselta että myös kunnalliselta tasolta. Valtakunnallisen ohjauksen välineenä toimivat Lasten päivähoitoa ja esiopetusta koskevat lait ja asetukset, Varhaiskasvatuksen valtakunnalliset linjaukset, Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet sekä Esiopetussuunnitelman perusteet. Kunnallisen ohjauksen välineenä toimivat Kunnan varhaiskasvatuksen linjaukset ja strategiat, Kunnan tai useamman kunnan yhdessä laadittu varhaiskasvatussuunnitelma, Yksikön varhaiskasvatussuunnitelma sekä lapsen varhaiskasvatus- että eriovetussuunnitelman perusteet. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 8–9.)

Varhaiskasvatus on ennen kouluikää tapahtuvaa kasvatustoimintaa, joka käytännössä on perushoitoa, kasvatusta ja opetusta. Hoidon, kasvatuksen ja opetuksen erottaminen toisistaan voi olla vaikeaa, sillä hyvin usein nämä kolme kietoutuvat yhteen. (Härkönen 2003, 98.) Nämä kolme ulottuvuutta painottuvat kuitenkin eri tavoin eri-ikäkausilla. Esiopetus osana varhaiskasvatusta on vuotta ennen oppivelvollisuuden alkamista tarjottavaa suunnitelmallista opetus- ja kasvatustyötä. Varhaiskasvatus ja siihen kuuluva esiopetus sekä perusopetus muodostavatkin suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti etenevän kokonaisuuden lapsen kehityksessä. Varhaiskasvatuksen piiriin kuuluvat myös oppivelvollisuusikäiset lapset, jotka käyttävät varhaiskasvatuspalveluja. Varhaiskasvatus onkin osa elinikäistä oppimista. (Varhaiskasvatuksen valtakunnalliset linjaukset 2002.)

2.1 Varhaiskasvatuksen arvot

Lapsen oikeuksia koskeva yleissopimuksen keskeisin arvo on lapsen ihmisarvo, joka on helposti konkretisoitavana seuraavien yleisperiaatteiden avulla: syrjintäkielto ja lasten tasa-arvoisen kohtelun vaatiminen, lapsen etu, lapsen oikeus elämään ja täysipainoiseen kehittymiseen sekä lapsen mielipiteen huomioon ottaminen. Ihmisoikeudet mahdollistavat niin itsensä toteuttamisen kuin itsetunnon sekä mahdollisesti myös koko yksilöllisyyden kehittämisen sekä kehittymisen. (Honkanen & Syrjälä 2000, 48.)

2.2 Lasten oikeudet

Varhaiskasvatuksen keskeisten periaatteiden mukaan lapsella on oikeus turvallisiin ihmissuhteisiin, turvattuun kasvuun, kehittymiseen ja oppimiseen, turvattuun ja terveelliseen ympäristöön, jossa monipuolinen leikki ja toiminta ovat mahdollisia. Lisäksi lapsella on oikeus tulla ymmärretyksi ja kuulluksi oman ikänsä ja kehitystasonsa mukaisesti sekä saada tarvitsemaansa erityistä tukea. Oikeus omaan kulttuuriin, äidinkielen ja uskontoon tai katsomukseen kuuluvat myös lapselle. Lapsen oikeuksien yleissopimuksen keskeisin arvo on lapsen ihmisarvo. Lisäksi siinä nousevat myös esille oikeus syrjintäkieltoon ja lasten tasa-arvoisen kohtelun vaatiminen, lapsen etu ja tämän oikeus elämään ja täysipainoiseen kehittymiseen sekä mielipiteen huomioimiseen. (Varhaiskasvatuksen perusteet 2005, 12.)

2.3 Turvallisuus varhaiskasvatuksessa

Turvallisuus lasten elämässä on erittäin tärkeää. Turvallisuus on perustana niin lapsen fyysiselle, psyykkiselle kuin kognitiiviselle kehitykselle. Päivähoidon turvallisuudesta on käyty paljon keskustelua lähiaikoina. Päivähoidon turvallisuuden parantamiseksi on Sosiaali- ja Terveysministeriössä laadittu Päivähoidon turvallisuussuunnittelu. Turvallisuus tulee ilmetä niin fyysisestä kuin psyykkisestä näkökulmasta. Lapsen tulee uskaltaa olla oma itsensä. Lasta kuunnellaan eikä häntä kiusata. Päivähoidon ja varhaiskasvatuksen turvallisuuden takana ovat useat lait ja asetukset, jotka turvaavat tämän yhden oikeuden toteutumista. (Varhaiskasvatusympäristön turvallisuus.)

Päivähoidon turvallisuus koostuu päivähoidossa tarjottavan varhaiskasvatustyön turvallisuudesta toteuttamisesta. Päivähoidon toimintayksikön turvallisuus koostuu puolestaan muun muassa toimintayksikön henkilöstön määrästä ja ammatillisesta kelpoisuudesta suhteessa lasten lukumäärään sekä toimintayksikön ulko- ja sisätiloista että toimintavälineistä. Turvallinen ympäristö antaa pohjan rauhalliselle, varhaiskasvatusta tukevan ilmapiirin luomiseen ja lisää samalla lasten ja henkilöstön hyvinvointia. (Saarsalmi 2008, 3–7, 13.)

3 3 VARHAISKASVATUSSUUNNITELMA

Varhaiskasvatussuunnitelma toimii, varhaiskasvatushenkilöstön sekä myös lasten vanhempien, varhaiskasvatuksen suunnittelun sekä toteuttamisen että yleisen kasvatustoiminnan arvioinnin välineenä. Varhaiskasvatussuunnitelmia tehdään niin kunnallisella kuin yksikkökohtaisella tasolla. Lisäksi jokaiselle lapselle tulisi tehdä oma henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma. Näiden edellä mainittujen suunnitelmien perustana toimii Valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. (Kouvolan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma 2007, 3.)

3.1 Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet

Valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden pohjana ovat valtioneuvoston 28.2.2002 hyväksymät varhaiskasvatuksen valtakunnalliset linjaukset. Tämä valtakunnallinen asiakirja on laadittu edistämään varhaiskasvatussuunnitelmien yhdenvertaistoteutumista koko maassa, ohjaamaan sen sisällöllistä kehittämistä sekä luomaan edellytyksiä varhaiskasvatuksen laadun kehittämiseksi. Sen tavoitteena on

myös varhaiskasvatushenkilöstön ammatillisen tietouden, vanhempien osallisuuden lapsen varhaiskasvatuspalveluissa sekä moniammatillisen yhteistyön lapsen kehittymisen ja tukemisen lisääminen. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 7.)

Valtakunnallisen Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden arvopohjan luo 20.11.1989 YK:n yleiskokouksessa hyväksytty Lapsen oikeuksien sopimus (LOS). Sopimus sisältää yleisesti hyväksytyt käsitykset siitä, mitä oikeuksia kaikilla maailman lapsilla pitäisi olla ”ihonväriin, sukupuoleen, kieleen, uskontoon, poliittisiin mielipiteisiin, kansallisuuteen, etniseen tai sosiaaliseen alkuperään, varallisuuteen, vammaisuuteen tai syntyperään” katsomatta. (Kaskela & Kronqvist 2007, 10).

3.2 Kunnan varhaiskasvatussuunnitelma

Valtakunnallisen Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden pohjalta kunnat laativat omat varhaiskasvatussuunnitelmansa, jossa nämä ottavat huomioon omat mahdollisuudet organisoida varhaiskasvatuspalveluita parhaiten heidän perheitä palvelevalla tavalla sekä huomioiden myös omat strategiset linjauksensa. Kuntien on lisäksi arvioitava varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden pohjalta omien varhaiskasvatuspalveluiden toteutumista ja konkretisoitava suunnitelmassaan varhaiskasvatuksen sisällöt ja toimintatavat erilaisissa toimintamuodoissa. Varhaiskasvatussuunnitelmat toimivat kunnallisen varhaiskasvatuksen ohjauksen ja henkilöstön keskeisenä työvälineenä. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 43.)

Kunnat laativat omat varhaiskasvatussuunnitelmat kunnan käytäntöihin ja muihin suunnitelmiin sopiviksi. Varhaiskasvatussuunnitelmassa tulisi käsitellä ainakin seuraavia asioita: Kuvaus kunnan varhaiskasvatuksen linjauksista ja strategioista, varhaiskasvatuksen toiminta-ajatus ja arvot, päämäärät ja tavoitteet, kunnan varhaiskasvatussuunnitelman soveltaminen ja konkretisoiminen yksikön varhaiskasvatussuunnitelmaksi, varhaiskasvatuksen toteuttaminen, erityisen tuen järjestäminen lapselle, eri kieli- ja kulttuuritaustaisten lasten varhaiskasvatuksen järjestäminen, varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja perusopetuksen yhteistyön ja jatkumon rakentuminen, moniammatillinen ja verkostoyhteistyö, kasvatuskumppanuuden ja vanhempien osallisuuden toteuttaminen, lapsen varhaiskasvatussuunnitelman laatimisen ja seurannan periaatteet, varhaiskasvatuksen sisällöllinen arviointi, kehittäminen ja seuranta. Edellä mainittu luettelo on viitteellinen. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 44.)

3.3 Yksikön varhaiskasvatussuunnitelma

Yksikön varhaiskasvatussuunnitelma on kunnan varhaiskasvatussuunnitelmaa täydentävä, yksikön toimintaympäristöä, erityispiirteitä sekä painotuksia kuvaava asiakirja (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 9). Yksikkökohtaisen varhaiskasvatussuunnitelman on tarkoitus olla konkreettinen työväline toiminnan kehittämiseksi sekä lasten hyvinvoinnin lisäämiseksi. Yksiköiden varhaiskasvatussuunnitelmissa huomioidaan erityisesti Valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden kohdat: Varhaiskasvatussuunnitelmien toteuttaminen, Vanhempien osallisuus varhaiskasvatuksessa sekä Erityinen tuki varhaiskasvatuksessa. (Yksikön Vasu.)

3.4 Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma on lapsen vanhempien sekä päivähoiton varhaiskasvatushenkilöstön toimiva ja vastavuoroinen kasvatuskumppanuuteen perustuva yhteistyö. Siinä pyritään ottamaan huomioon lapsen koko elämänkaari ja sen merkittävät muutokset. Lapsen henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma toimii hyvin myös kasvattajien pedagogisena työvälineenä. Ohjaavina periaatteina lapsen varhaiskasvatussuunnitelmassa ovat: lapsen yksilöllisyyden, taitojen sekä valmiuksien että osaamisalueiden havainnointi ja huomiointi, kasvatuskumppanuus vanhempien kanssa sekä Kasvattajayhteisön pedagoginen toiminta ja sen arviointi sekä seuraaminen. (Kaskela & Kronqvist 2007, 5,11.)

3.5 Kouvolan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma

Tutkimuksessani käyttämäni Kouvolan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma on laadittu Valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaisesti yhdessä henkilöstön kanssa vuonna 2007. Valmisteluprosessin sisältöjä työstettiin yhteistyötahoista ja vanhemmista koostuvissa pienemmissä työryhmissä. Kouvolan kaupungin päivähoitossa keskeisinä asioina nähdään laatu, eri tahojen ja etenkin perheiden kanssa tehtävä yhteistyö sekä henkilöstön ammatillisuus. Kaupungin varhaiskasvatussuunnitelman toiminta-ajatuksen mukaan hyvän ja laadukkaan varhaiskasvatuksen elementit ovat *näkemyks lapsesta* sekä aktiivisena että yksilöllisenä toimijana leikin olennaisuus huomioiden, turvallinen ja terveellinen sekä monipuolinen ja toimintaan aktivoiva *toimintaympäristö* sekä *vuorovaikutuksen* turvalliset kasvattajat sekä myön-

teisyys ja kannustavuus. (Kouvolan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma 2007, 2, 6, 8.)

Kouvolan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelmassa (2007, 4) varhaiskasvatuksen kasvatuspäämäärinä nähdään *yksilöllisyys* eli lapsen henkilökohtaisen hyvinvoinnin edistäminen, *yhteisöllisyys* puolestaan on toisten huomioonottavien käyttäytymismuotojen ja toimintatapojen vahvistamista ja *omatoimisuus* taas itsenäisyyden asettaista lisäämistä eli lapsi pystyy omien edellytystensä mukaisesti toimimaan ja huolehtimaan itsestään sekä tekemään päätöksiä ja valintoja.

Kouvolan kaupungin päivähoito pyrkii tarjoamaan lapsille monipuolisia päivähoitopalveluita turvallisessa varhaiskasvatusympäristössä, jossa ammattitaitoinen henkilökunta toimii kasvatuskumppaneina vanhempien kanssa. Kaupunki tarjoaa varhaiskasvatusta *kunnallisissa päiväkodeissa* koko- ja osapäiväisesti sekä vuoroitona ja *perhepäivähoidossa* joko hoitajan kotona tai ryhmäperhepäiväkodissa. Lisäksi kunnalla on kaksi avoimen varhaiskasvatuksen *perhepuistoa*. Päivähoidon palveluita on saatavilla myös yksityiseltä sektorilta. (Kouvolan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma 2007, 7.)

4 VARHAISKASVATUSYMPÄRISTÖ

Hyvä varhaiskasvatusympäristö on monipuolinen ja joustava fyysisten, psyykkisten ja sosiaalisten tekijöiden kokonaisuus. Se kannustaa toimimaan ja itsensä ilmaisuun, herättää mielenkiintoa, kokeilunhalua ja uteliaisuutta. Hyvä varhaiskasvatusympäristö on myös sekä turvallinen että terveellinen. Suunniteltaessa varhaiskasvatusympäristöä on tärkeää huomioida kasvatukselliset, toiminnalliset sekä esteettiset näkökulmat. Varhaiskasvatusympäristön olisi hyvä kannustaa toimimaan pienryhmissä, jotta kaikkien osallisuus ja vuorovaikutuksellisuus mahdollistuisivat. (Kouvolan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma 2007, 10.)

4.1 Fyysinen ympäristö

Päiväkodin tilojen tulee olla toimivia, lapsiystävällisiä ja turvallisia. Fyysisten eli sisä- ja ulkotilojen rakenteiden täytyy vastata käyttötarkoitustaan, lisäksi niiden olisi hyvä olla helposti muokattavissa ja muunneltavissa. Fyysisen ympäristön turvallisuus on tärkeää. Rakenteissa ei saa olla vaurioita, hometta tai kosteutta. Melu ja sen tuomat

haitat ja kuormitukset voidaan lukea myös fyysiseen varhaiskasvatusympäristöön. Rakenteiden ja tilojen tulisi siis olla akustisia sekä ääntä vaimentavia. Kalusteiden tulee olla tukevia ja kestäviä sekä hyvin kiinnitettyjä, sähkölaitteiden ja pistorasioiden sijoitus tulee suunnitella huolella. Päivähoitopaikan ulkotilojen tulee olla käyttökelpoisia kaikkina vuoden aikoina. Alueella tulee olla mahdollisuus kunnon valaistukseen tarvittaessa, sekä alue on rajattava ja aidattava asianmukaisesti. Porttien on oltava lukitukseltaan sellaisia, joita lapset eivät itse saa auki. Sekä sisä- ja ulkotilojen on oltava viihtyisiä ja esteettömiä. Niiden on tuettava ja edistettävä lasten henkistä ja fyysistä kehittymistä sekä kehitettävä lasten itsenäistä toimintaa. (Saarsalmi 2008, 61–70.)

4.2 Psykkinen ja sosiaalinen ympäristö

Varhaiskasvatuksen psykkinisessä ja sosiaalisessa ympäristössä lapsi voi tuntea itsensä hyväksytyksi. Lasta kuunnellaan. Ilmapiiiri on kannustava ja rohkaiseva kokeilemaan asioita. Lasta ei kiusata kasvattajien tai toisten lasten toimesta. Tunneilmapiiiri on yksin erittäin tärkeä osatekijä varhaiskasvatusympäristössä. ”Turvallisuus on tunnetta, että on hyväksytty.” (Varhaiskasvatusympäristön turvallisuus.)

5 LAPSEN OMINAINEN TAPA TOIMIA

Lapsen ominaisia tapoja toimia ja ajatella ovat leikkiminen, liikkuminen, tutkiminen ja taiteen avulla ilmaiseminen. Kun lapsi toimii itselleen mielekkäällä tavalla hän ilmentää omia ajatuksiaan ja tunteitaan sekä saa merkittäviä kokemuksia. Kasvattajien tulee olla tietoisia lapsen ominaisista toimintatavoista, sillä kasvattajayhteisö mahdollistaa oman toimintansa sekä varhaiskasvatusympäristön kanssa lapsen tavat toimia ja kerätä kokemuksia. (Lapselle ominainen tapa toimia.)

5.1 Leikki

Vanha sanonta sanoo, että leikki on lapsen työtä. Lapset eivät leiki oppiakseen, vaan oppivat leikkiessään. Leikkien ideat ja ainekset syntyvät kaikesta, mitä lapsi näkee, kuulee ja kokee. Kaikki, mikä leikeissä näkyy, on merkityksellistä (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 21). Leikit ovat tärkeitä emotionaalisen, sosiaalisen ja kognitiivisen kehityksen etenemiselle. Leikkien avulla kehittyvät niin kieli, luova-ajattelu ja ongelmanratkaisutaidot kuin syy-seuraussuhteiden ajattelu sekä kyky erottaa leikki ja todellisuus. Leikkiessään lapset oppivat myös erilaisten esineiden

den ja tunteiden toiminta- sekä käsittelytapoja, sääntöjä sekä yhteistyötoimintaa. (Leikki.)

Leikkien tulee olla lapsilähtöisiä. Leikit kehittyvät ja muokkaantuvat lapsen kehittyessä ja iän karttuessa. Karkeasti leikit voidaan jakaa toiminta- ja esineleikkeihin, rakenteluleikkeihin, roolileikkeihin sekä sääntöleikkeihin. Alle kolmivuotias lapsi leikkii vielä pääsääntöisesti yksin ja tavaroista huolehditaan hyvin itsekkäästi. Kolmen ja neljän vuoden ikäiset leikkivät usein roolileikkeihin lukeutuvia rinnakkaisleikkejä, missä jokainen lapsi leikkii omia leikkejä yhdessä. 4- ja 5-vuotiaiden leikki on jo järjestäytyneempiä ja leikkejä leikitään yhdessä. Todellisten tilanteiden (koti- ja ammatileikit) roolileikit korostuvat. 6-vuotiaiden ryhmäleikit ovat jo todella toimivia ja muodostavat suuren osan leikeistä. (Leikin kehitys.)

5.2 Liikkuminen

Päivittäinen liikkuminen on hyvinvoinnin ja terveellisen kasvun perusta. Lapsi ei tietoisesti ajattele liikunnan terveydellisistä hyödyistä, vaan innostuu siitä, koska se on kivaa. Lapsella on jo pienestä pitäen tarve ja halu liikkua. Liikkumiseen vaikuttavat kuitenkin hyvin monet tekijät, kuten biologinen perimä, vanhemmat, kaverit ja fyysinen ympäristö. (Liikkuminen on kivaa – ja kaiken lisäksi vielä terveellistä!). Liikkuminen onkin tärkeää fyysisen kehityksen, mutta myös psyykkisen sekä sosiaalisen kehityksen kannalta. Liikkuessaan lapsi ajattelee, kerää kokemuksia, kokee iloa, ilmaisee tunteitaan sekä oppii uutta. Liikkumisen avulla lapsi tutustuu niin itseensä kuin ympäristöönsä. Kasvattajien tehtävä onkin luoda ja mahdollistaa päivittäinen liikunta virikkeellisen ympäristön avulla sekä poistaa liikuntaa estäviä ja hankaloittavia tekijöitä että opettaa turvallista liikkumista. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 22.) Liikkumisella ja liikkumisen avulla saavutetuista asioista (päästä äidin luokse) lapsi saa tyydytystä ja iloa. Monipuolisella liikkumisen hallinnalla on myös merkitystä myöhemmälle oppimiselle, kuten lukemiselle tai kirjoittamiselle. (Lapsen liikkuminen ja sensomotorinen kehitys.)

5.3 Tutkiminen

Lapsen toiminnassa hyvin tyypillistä on tutkiminen sekä ihmettely. Tutkiminen on lapsen omaehtoisen ajattelun ja ongelmaratkaisutaitojen sekä mielikuvituksen kehittymiseen kannustavaa toimintaa. Kasvattajan tehtävänä on antaa aikaa ja mah-

dollisuuksia lapsen ajatuksille, oivalluksille, yrittämiselle sekä erehdyksille. Tutkimalla lapsi tyydyttää omaa uteliaisuuttaan, tutustuu ympäristöönsä ja uusiin asioihin. Kokeileminen ja kyseleminen rohkaisevat ja johdattelevat lasta kokeilemaan uusia asioita. (Päiväkoti Nurmilinnun varhaiskasvatussuunnitelma 2007, 9.)

5.4 Taiteellinen kokeminen ja ilmaisu

Lapsen taiteelliset peruskokemukset syntyvät muun muassa musiikin, kuvataiteen, tanssin, kädentaitojen sekä lastenkirjallisuuden avulla. Taidekasvatuksen tavoitteena on antaa lapselle elämyksiä ja kokemuksia. Taidekasvatuksen perinteisiä toimintamuotoja ovat maalaaminen, piirtäminen, muovailu, askartelu, rakentelu, laulaminen, esittäminen sekä musiikin mukaan liikkuminen, joita toteutetaan lapsen kehitystason mukaan. Keskeisintä lapsen toiminnassa on oman käden jälki, tekemisen ja ilmaisun ilo. (Päiväkoti Nurmilinnun varhaiskasvatussuunnitelma 2007, 9.)

Lapsi, joka kokee ja tekee taidetta saa samalla kokemuksia esteettisestä maailmasta, jossa eri aistialueiden kokemukset yhdistyvät. Varhaiskasvatuksen arjessa muotojen, äänien, värien, tuoksujen ja tuntemusten kokemuksina syntyvä taide, suuntaavat lapsen taidemieltymyksiä ja kulttuurisia arvostuksia myöhemmin. Varhaiskasvatuksen tehtävä onkin siis tarjota lapselle taiteellisia kokemuksia sekä aikaa että tilaa tutkia itse erilaisia taiteellisia materiaaleja ja ideoita. (Kouvolaan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma 2007.)

6 VARHAISKASVATUKSEN SISÄLLÖLLISET ORIENTAATIOT

Sisällölliset orientaatiot varhaiskasvatuksessa ovat inhimillisten elämän tiedon ja ymmärryksen perusmuotoja, joita kasvattajat huomioivat toiminnan suunnitelluissaan. Keskeisempiä orientaatioiden sisältöjä ovat matemaattinen, luonnontieteellinen, historiallis-yhteiskunnallinen, esteettinen, eettinen ja uskonnollis-katsomuksellinen orientaatio. Varhaiskasvatuksessa ei ole tarkoitus näiden edellä mainittujen sisältöjen opiskelu ja oppiminen vaan sellaisten välineiden ja valmiuksien hankinnan aloittaminen, joiden avulla lapsi pystyy perehtymään, ymmärtämään ja kokemaan maailman monimuotoisia ilmiöitä. Orientaatioiden toteutuminen tapahtuu lapselle ominaisten toimintatapojen kautta. Näitä ominaisia toimintatapoja olivat leikki, liikkuminen, tutkiminen sekä taiteellinen kokeminen että ilmaisu. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 26–27.)

Matemaattinen orientaatio käsittää vertailua, päättelystä ja laskemista. Matematiikan oppiminen edellyttää lapselta käsitteiden ymmärtämistä. *Luonnontieteelliselle orientaatiolle* tyypillistä on havainnointi, tutkiminen ja kokeileminen, jotka pehdyttävät elollisen luonnon ilmiöihin lapsen lähiympäristössä vuodenvaihtamisen muuttamiseen, niin sisällä kuin ulkonakin. *Historiallis-yhteiskunnallisessa orientaatioissa* lapsi tutustuu menneisyyteen ja nykyisyyteen erilaisilla keinoin ja menetelmin. *Esteettinen orientaatio* käsittää kauneuden ja harmonian, melodian ja rytmin, jännityksen ja ilon sekä näiden vastakohtaisuudet, jotka avautuvat lapselle havaitsemisen, kuuntelemisen, aistimisen, luomisen ja kuvittelun avulla lapsen omakohtaisiksi kokemuksiksi. *Eettinen orientaatio* puolestaan käsittää arvo- ja normimaailman kysymyksiä. Tähän kuuluvat käsitteet oikea ja väärä, hyvä ja paha, totuus ja valhe, oikeudenmukaisuus, tasa-arvo, kunnioitus sekä vapaus. Näiden käsittelyssä tärkeää on välittää lapselle tieto ja tunne turvallisuudesta. *Uskonnollis-katsomuksellinen orientaatio* muodostuu uskonnollisten, hengellisten ja henkisten asioiden ja ilmiöiden käsittelystä. Lapsen oman tai lasta lähellä olevien uskontojen tai katsomuksien perinteisiin ja tapoihin sekä käytäntöihin tutustutaan. Vanhempien kanssa sovitaan uskonnollis-katsomuksellisen orientaation sisällöstä lapsen varhaiskasvatussuunnitelmassa. (Kouvolan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma 2007, 13–15; Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 27–29.)

7 VANHEMPIEN OSALLISUUS VARHAISKASVATUKSESSA

Vanhemmilla on lastensa ensisijainen kasvatusoikeus ja -vastuu. Lasten, varhaiskasvatuksen henkilöstön ja lasten vanhempien välinen kasvatuksellinen kumppanuus, vuorovaikutus sekä yhteistyö ovat hyvän ja toimivan varhaiskasvatuksen olennaisia osia. Vanhempien osallisuus lapsensa varhaiskasvatukseen edellyttää riittävää tietoa päivähoitojen arjen toiminnoista sekä niitä ohjaavista periaatteista, mikä edellyttää siis hyvää tiedottamista varhaiskasvatuksen henkilöstöltä. (Valtioneuvoston periaatepäätös varhaiskasvatuksen valtakunnallisista linjauksista.)

Kasvatuskumppanuus

Kasvatuskumppanuus on suhde, joka muodostuu lasten vanhempien ja kasvattajien välille. Kasvatuskumppanuudessa niin vanhemmat kuin kasvattajatkin sitoutuvat toimimaan yhdessä ja tietoisesti lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen eteen. Kasvatuskumppanuus on avoin ja vastavuoroinen suhde, joka rakentuu kuuntelemisesta, dia-

logisuudesta ja luottamuksesta. Kasvatuskumppanuuden rakentuminen alkaa tutustumisesta ja etenee sekä syvenee vanhempien ja henkilökunnan päivittäisissä tapaamisissa. Henkilöstön yhtenä kasvatuskumppanuuden haasteena voidaan pitää kumppanuuden ilmapiirin luominen tilanteissa, jossa lapsen tuen tarve havaitaan. (Kasvatuskumppanuus.)

Kasvatuskumppanuutta on myös perheiden välisten kontaktien lisääminen sekä samanlaisissa elämäntilanteissa olevien vertaisten kokemusten jakamista. Päivähoitoyksiköt ovatkin tärkeitä paikkoja, koska siellä vanhemmat kohtaavat toisiaan. Kasvatuskumppanuutta on myös yhteistyö muiden asiantuntijatahojen kanssa. Näitä asiantuntijatahoja ovat esimerkiksi lastenneuvola, kasvatus- ja perheneuvola, sosiaalitoimi ja koulutoimi (Kouvolan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma 2007.)

8 ERITYINEN TUKEA VARHAISKASVATUKSESSA

Lasten tuen tarve on vuosien varrella lisääntynyt sekä moninaistunut huomattavasti. Yhä useammin lapsen tuen tarve liittyy tilanteisiin, jota ei pysty lääketieteellisellä diagnostisella määritelmällä tunnistamaan, vaan tuen tarvetta esiintyy esimerkiksi erilaisissa ryhmätilanteissa. (Heinämäki 2006, 8.) Vaikeavammaisten, monia apuvälineitä ja paljon apua tarvitsevien määrä erityispäivähoidossa on melko pieni. Vuonna 1997 tavallisissa lapsiryhmissä tukea tarvitsevien lasten tuen perusteita olivat muun muassa sosiaaliset riskitekijät, tarkkaavaisuuden häiriöt, puheen ja kielen vaikeudet, krooninen sairaus, sosioemotionaaliset vaikeudet sekä kehityksen viivästyminen (Heinämäki 2004, 47.)

Erityistä tukea tarvitsevista lapsista suurin osa on tavallisissa päivähoitoryhmissä. Varhaiskasvatuksen valtakunnallisissa linjauksissa (2002) todetaankin, että lapsen tarvitsema erityinen tuki on järjestettävä mahdollisimman pitkälle tavallisten kasvatuspalveluiden yhteydessä. Toisin sanoen lapsen tarvitsema tuki tuodaan sinne, missä lapsi on. Eli lapsi menee hoitoon sinne, minne olisi mennyt ilman tuen tarvea. Tukea suunnataankin siis yhä useammin ja enemmän tavallisissa ryhmissä oleville lapsille. Näin ollen rajan vetäminen tavallisen ja erityisen toiminnan välille on vaikeaa. Missä menee yksilöllisyyden ja erityisyyden raja varhaiskasvatuksessa, mikä huomioi lapsen yksilölliset tarpeet ja tukee lapsen persoonallista kehitystä? Erityispäivähoidon tehtäviä ovat ennaltaehkäisy, havaitseminen ja puuttuminen, tuen järjestäminen, palveluiden kehittäminen ja moniammatillisuus. (Heinämäki 2004, 47–49.)

Erityispäivähoito ei kuitenkaan ole kadonnut mihinkään, mutta sen rinnalle on noussut käsite *erityinen tuki varhaiskasvatuksessa*. Lapsi voi siis saada erityistä tukea, vaikkei kuuluisi erityispäivähoidon piiriin. Erityisen tuen lisäksi erityispäivähoidon rinnalla puhutaan paljon myös varhaisesta tuesta, joka puolestaan kohdistuu lapsen varhaisina vuosina tapahtuvaan tukemiseen sekä mahdollisimman varhain alkaviin tukitoimiin. Varhaiskasvatuksen henkilöstö kohtaa siis erityistä tukea tarvitsevia lapsia, vaikkei työskentelisikään erityispäivähoidossa, mikä edellyttää henkilöstön moniammatillista osaamista sekä jatkuvaa kouluttamista ja itsensä kehittämistä. (Heinämäki 2006, 9.)

Erityisen tuen järjestäminen ja tuen tarpeen huomiointi ei tarkoita lapsen erityisen jatkuvaa huomiointia ja esilläoloa. Olennaista ei myöskään ole se, toimiiko kasvattaja erityispäivähoidon organisaatiossa vai ei, vaan se, miten hän voi tukea lasta päivittäisissä toiminnoissa. Monissa kunnissa ei edes ole mahdollisuutta hyödyntää erityislastentarhanopettajan palveluita ja konsultaatioita. Työn suunnittelulla onkin erittäin suuri merkitys. Lisäksi korostuu koko kasvattajayhteisön tietoisuus tuen muodoista ja tukitavoista. (Heinämäki 2004, 49.)

9 ERI KIELI- JA KULTTUURITAUSTAISET LAPSET VARHAISKASVATUKSESSA

Monikulttuurinen varhaiskasvatus tukee lasta ja lasten vanhempia kasvamaan kahden kulttuurin kansalaisiksi, lapsen kasvua kaksikieliseksi sekä vahvistaa kaikkien lasten kasvua ja tietoa erilaisuuden kunnioittamiseen ja kulttuuriseen monimuotoisuuteen. (Monikulttuurinen varhaiskasvatus).

Asetus lasten päivähoidosta (1973/239 1a§) määrittää ja velvoittaa, että laissa määriteltyjen kasvatustavoitteiden lisäksi eri kieli, kulttuuri ja maahanmuuttajataustaisten lasten oman kulttuurin tuntemusta on tuettava. Päivähoitolain ja asetusten lisäksi on eri kieli- ja kulttuuritaustaista väestöä koskevia lakeja, jotka on huomioitava myös varhaiskasvatuksessa. Näitä ovat muun muassa ulkomaalaislaki, kielilaki, kotouttamislaki ja yhdenvertaisuuslaki. Viimeksi mainitun mukaan ketään ei saa syrjiä etnisen tai kansallisen alkuperän, kansalaisuuden, kielen tai uskonnon vuoksi. Varhaiskasvatuksen valtakunnalliset linjaukset (2005) edellyttävät yhtäläisiä mahdollisuuksia omin edellytysten mukaiseen kehitykseen. (Remsu 2006, 10.)

Lapsilla on oikeus omaan äidinkieleen ja omaan kulttuuriin. Ensisijainen vastuu äidinkielen ja kulttuurin säilyttämisestä ja kehittämisestä on perheellä. Varhais-

kasvatuksessa lapsen omaa kulttuuria, elämäntapoja arvostetaan ja ne näkyvät myös varhaiskasvatuksen arjessa. Osallistuminen varhaiskasvatukseen tukee ja parantaa lasten mahdollisuuksia oppia suomea tai ruotsia toisena kielenä arkipäivän tilanteissa toisten lasten ja kasvattajien kanssa. Maahanmuuttajataustaisilla lapsilla osallistuminen varhaiskasvatukseen edistää lasten kotoutumista. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 39–40.) Kielen merkitys lapsen kokonaisvaltaisessa kehityksessä on merkittävä. Kieli tukee ajattelutoimintojen ja kommunikaation kehittymistä. Kielen hallinnan valmiudet ovat perusta oppimisvalmiuksille. (Remsu 2006, 11.) Lisäksi lapsilla on oikeus turvattuun elinympäristöön, hoitoon, huolenpitoon, kasvuun ja oppimiseen sekä etniseen että sukupuolten väliseen tasa-arvoon asuinpaikasta, sosiaalisesta sekä kulttuurisesta taustasta, etnisestä alkuperästä tai sukupuolesta huolimatta. (Varhaiskasvatustalvet ja lapsiperheiden tuki.)

10 TUTKIMUKSEN ESITTELY JA TUTKIMUSKYSYMYKSET

Tutkimukseni aiheena on ”Kouvolan kaupungin sekä Päiväkoti Nurmilinnun varhaiskasvatussuunnitelmien toteutuminen”. Tutkimuksellani pyrin selvittämään, kuinka hyvin sekä Kouvolan kaupungin (2007) että Päiväkoti Nurmilinnun (2007) varhaiskasvatussuunnitelmat toteutuvat päiväkodin lasten vanhempien mielestä.

Tutkimustani voi hyödyntää esimerkiksi Päiväkoti Nurmilinnun päivähoitoa ja sen laatua kehitettäessä. Tutkimus tuo esille vanhempien mielipiteet ja arviot sekä näkemykset varhaiskasvatussuunnitelmien toteutumisesta, toisin sanoen siis myös henkilökunnan tavoista työskennellä. Tulosten avulla päiväkodin henkilökunta voi näin ollen siis esimerkiksi suunnitella ja kehittää omaa ammattitaitoaan sekä työtapojaan. Tutkimus on työelämälähtöinen, sillä toteutin sen yhdessä Kouvolan kaupungin Päiväkoti Nurmilinnun kanssa.

Tutkimuskysymys on: ”Miten Kouvolan kaupungin ja Päiväkoti Nurmilinnun varhaiskasvatussuunnitelmat toteutuvat Päiväkoti Nurmilinnun lasten vanhempien mielestä?” Kyselylomakkeen kysymyksissä olen käyttänyt molempien, sekä kaupungin että yksikön varhaiskasvatussuunnitelmien tietoja.

Päiväkoti Nurmilintu

Suoritin tutkimukseni Päiväkoti Nurmilinnussa, joka on toiminut Kouvolan Kainurmen koulun yhteydessä 6.8.2007 alkaen. Päiväkoti tarjoaa vuorohoitoa ja on tarvittaessa avoinna klo 5.30–22.30 laajennetun aukioloajan puitteissa. Päiväkodissa on neljä eri lapsiryhmää: 0–3-vuotiaat Nuput, 3–5-vuotiaat Unikot sekä Ulpukat ja esikouluryhmä Esikot. Lapsipaikkoja talossa on yhteensä 79. Päiväkoti toimii lisäksi Kouvolan pohjoisen alueen perhepäivähoitolapsien varahoitopaikkana. Marraskuussa 2008 päiväkodissa oli tilastojen mukaan 88 lasta.

Päiväkoti Nurmilinnun henkilökunta koostuu lastentarhanopettajista, lastenhoitajista, päivähoitotyöntekijöistä sekä ryhmäavustajista. Päiväkodissa työskentelee lisäksi työllisyysvaroilla palkattuja työntekijöitä ja työssä oppimista suorittavia opiskelijoita. (Päiväkoti Nurmilinnun varhaiskasvatussuunnitelma 2007, 3–4.) Kyselyn suorittamisen aikana päiväkodissa oli lapsia sekä henkilöstöä Puistolän päiväkodista, siellä tehdyn peruskorjauksen vuoksi.

11 TUTKIMUKSEN KULKU

11.1 Tutkimus- ja aineistonkeruumenetelmät

Tutkimukseni on kvalitatiivinen eli laadullinen, vaikka se aineiston keruu menetelmän ansiosta voitaisiin nimetä kvantitatiiviseksi eli määrälliseksi tutkimukseksi. Numero-
muotoiset vastaukset, prosentit, olen kuitenkin avannut sanalliseen muotoon, joista ilmenee vastausten laadullisuus.

Tutkimusaineisto on kerätty seitsemänsivuisella strukturoidulla kyselylomakkeella. Lomakkeen seitsemässä kysymyksessä oli lisäksi mahdollisuus täydentää vastauksiin omin sanoin, jos niin halusi, mutta se oli täysin vapaaehtoista. Yhteensä lomakkeessa oli vastattavaa 85 kohdan verran. Pääkysymyksiä oli 16, jotka oli jaettu seuraavien seitsemän eri otsikoiden alle: *varhaiskasvatus, arvot sekä toimintaperiaatteet, varhaiskasvatustyöympäristö, lapsen ominainen tapa toimia, sisällölliset orientaatiot, vanhempien osallisuus varhaiskasvatuksessa, erityinen tuki varhaiskasvatuksessa sekä eri kieli- ja kulttuuritaustaiset lapset varhaiskasvatuksessa*. Jokaisen otsakkeen alla oli lyhyt johdatus aiheeseen.

Lomakkeen kysymykset on laadittu Kouvolan kaupungin (2007) ja Päiväkoti Nurmilinnun varhaiskasvatussuunnitelman (2007) sisältöjen pohjalta. Kouvolan kaupungin (2007) laatima varhaiskasvatussuunnitelma pohjautuu Stakesin laatimaan Varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin ja Päiväkoti Nurmilinnun varhaiskasvatussuunnitelma (2007) puolestaan sekä Stakesin laatimaan Varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin että Kouvolan kaupungin (2007) varhaiskasvatussuunnitelmaan.

Tutkimuksen aineiston keräysmenetelmänä kyselylomake oli mielestäni toimiva vaihtoehto. Kyselylomake mahdollisti laajan aineiston keräämisen monien erilaisten kysymysten avulla. Kyselylomakkeen etuina ovat esimerkiksi, että sen voi täyttää itselleen parhaaseen aikaan ja nimettömänä. Kyselylomaketta on lisäksi yleisesti käytetty tutkimuksissa, joissa aineistoja kerätään standardoidusti eli kaikilta vastaajilta kysytään asiat samalla tavalla. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 193–195.)

11.2 Aineiston keruu ja analysointi

Aloitin aiheeseen tarkemman tutustumisen kesällä 2008 perehtymällä Kouvolan kaupungin sekä Päiväkoti Nurmilinnun varhaiskasvatussuunnitelmiin perehtymisellä. Kesällä aloin jo hahmotella kyselylomakkeen rakennetta ja muotoa. Tutkimusluvan minulle myönsi Kouvolan kaupungin silloinen päivähoitojohtaja Maija Saksa (liite 2).

Tutkimuksen aineiston keräsin vanhemmilta seitsemänsivuisella kyselylomakkeen avulla. Suoritin kyselyn myös esikoululaisten vanhemmilla, vaikka esikoululaisilla onkin oma esiopetussuunnitelmansa, mutta useimmilla lapsilla on kuitenkin esikoulun lisäksi päivähoitotarvetta, niin katsoimme tämän kyselyn päiväkodin johtajan kanssa olevan käypä myös esikoululaisille. Kyselylomakkeita jaoin yhteensä 84 kappaletta (monilapsiset perheet huomioitu). Varahoidossa oleville perhepäivähoidon lapsille en lomaketta jakanut.

Marraskuun alussa jaoin lasten lokeroihin tiedotteen vanhemmille tulevasta kyselystä ja sen tarkoituksesta (liite 3). Kyselylomakkeet (liite 4) jaoin vanhemmille 11.11.2008. Palautuspäivä kyselylle oli kaksi viikkoa myöhemmin eli 21.11.2008. Kysely palautettiin nimettömänä, suljetussa kirjekuoressa, jonka jaoin kyselylomakkeen yhteydessä, suljettuun vastauslaatikkoon, joita oli kolmessa eri paikassa. Sain

vastauksia takaisin yhteensä 38 kappaletta, mikä jäi uupumaan neljällä itselleni asettamastani tavoitteesta. Katsoin kuitenkin tämän määrän olevan riittävä. Tavoitteenani oli saada vastausprosentiksi 50 eli 42 vastattua kyselyä. Nyt se jäi kuitenkin 42,24 prosenttiin.

Kyselylomakkeen vastausvaihtoehdot

Lomakkeen kysymykset olivat pääsääntöisesti strukturoituja eli vastausvaihtoehdot olivat valmiina. Vastausvaihtoehdoja oli neljä ja ne olivat siis numerot 1–4.

1=Huonosti, 2=Tyydyttävästi, 3=Hyvin, 4=Erinomaisesti. Vastausvaihtoehdon ”En osaa sanoa” tai ”En tiedä” jätin ihan tarkoituksella pois. Vastausvaihtoehdot oli selvitetty vanhemmille kyselyn ensimmäisellä sivulla. Lisäksi oli kysymyksiä, joihin vastattiin joko ”Kyllä” tai ”Ei”. Vastauksia täydentävät avoimet kysymykset olivat vapaaehtoisia.

Kyselylomakkeiden purkamisen ja tulosten avaamisen aloitin maaliskuun 2009 alkupuolella. Silmäilin kuitenkin jo heti palautuspäivän jälkeen vastauksia, mutta en perehtynyt niihin silloin sen tarkemmin. Lomakkeisiin oli vastattu asiallisesti ja joihinkin perehdytty ja paneuduttu oikein kunnolla, mikä näkyi muun muassa avoimilla sanallisilla vastauksilla. Kaikkiin kysymyskohtiin ei kuitenkaan joka lomakkeessa ollut vastattu. Näitä kysymyksiä oli etenkin Nuppujen eli 0–3-vuotiaiden lasten vanhempien lomakkeissa. En kuitenkaan katsonut näiden heikentävän tutkimustuloksia.

Kyselylomakkeiden tilastollisessa analysoinnissa käytin SPSS-ohjelmaa sekä myös Excel-ohjelmaa. Luvut ja prosentit avasin kuitenkin vielä sanalliseen, kvalitatiiviseen muotoon. Tässä työssä tulokset on esitelty sekä sanoin että prosentteina sektoridiagrammien eli niin sanottujen piirakoiden muodossa. Valitsin nämä kaksi tulosten esittelytapaa siksi, koska toiset meistä lukevat ja sisäistävät asioita paremmin kuvien kautta, toiset puolestaan lukemalla. Tulokset ovat myös luotettavampia ja ymmärrettävämpiä, kun kuva tukee tekstiä. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 322). Vanhemmille tutkimuksen tuloksen esitän vain sanallisessa muodossa, tiedotteilla, joita laitoin osastojen ilmoitustauluille ja oviin, näkyville paikoille, toukokuussa 2009.

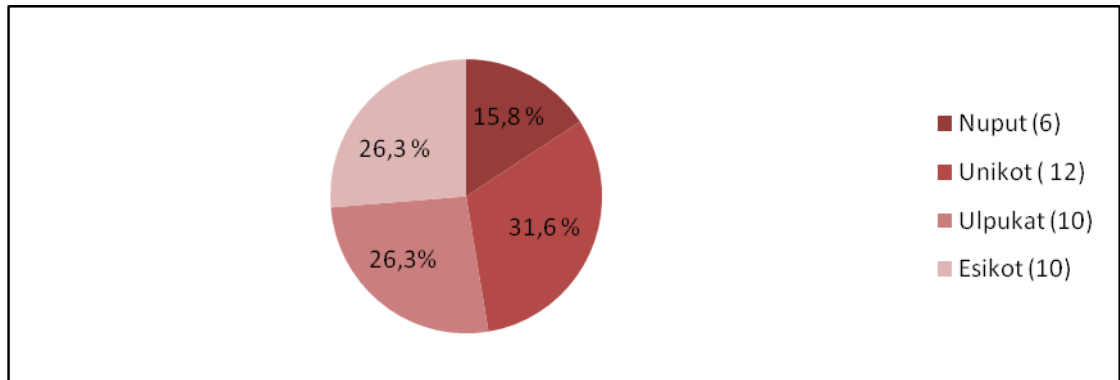
12 TUTKIMUSTULOKSET

Tutkimuskysymykseni oli: ”Miten Kouvolan kaupungin ja Päiväkoti Nurmilinnun varhaiskasvatussuunnitelmat toteutuvat Päiväkoti Nurmilinnun lasten vanhempien mielestä?”

Tutkimuksella halusin myös selvittää sitä, tiesivätkö vanhemmat todella, mitä varhaiskasvatussuunnitelma on ja onko päiväkodin henkilökunta informoinut ja opastanut heitä tarpeeksi tämän kyseisen asiakirja kanssa.

12.1 Taustatiedot

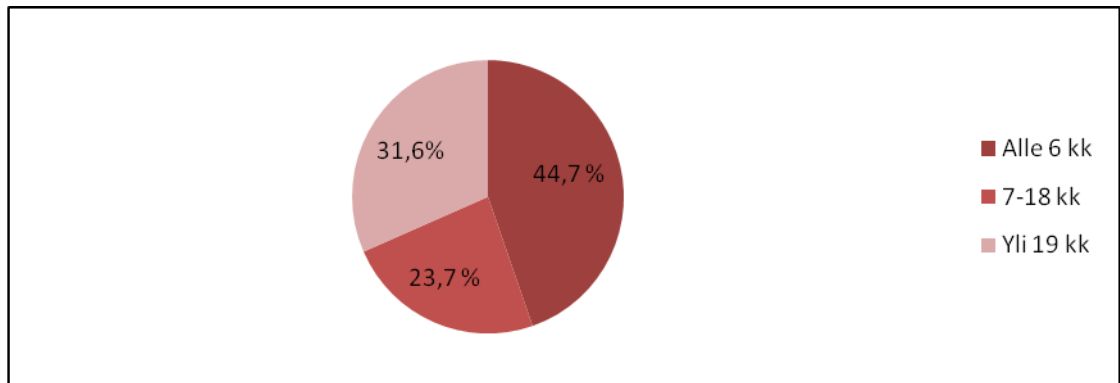
Kyselylomakkeen ensimmäiset kysymykset selvittivät taustatietoja vastaajista. Kahdessa ensimmäisessä kysymyksessä selvitin, minkä ryhmän eli minkä ikäisen lapsen vanhempien mielestä varhaiskasvatussuunnitelman toteutumista arvioidaan sekä lapsen hoitoaikaa, eli kuinka kauan lapsi on ollut hoidossa Päiväkoti Nurmilinnussa.

Kuva 1. Vastausmäärät päiväkotiryhmittäin

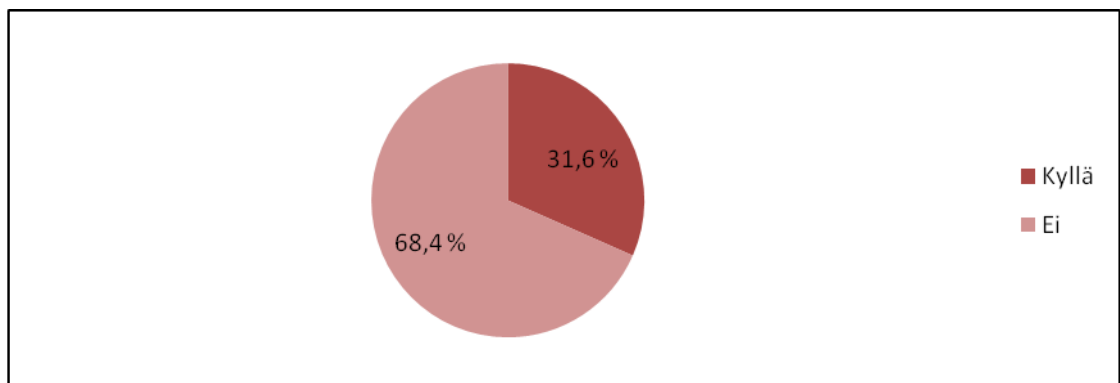
Tutkimukseen vastanneiden vanhempien lapsista 15,8 prosenttia eli kuusi kappaletta oli 0–3-vuotiaiden Nuppujen ryhmästä. 3–5-vuotiaiden Unikoiden ryhmästä vastauksia tuli 31,6 prosenttia eli 12 kappaletta kaikista vastauksista. Saman ikäisten Ulpu-koiden ryhmän vastauksia tuli 26,3 prosenttia eli 10 kappaletta. Ulpukoiden kanssa saman verran vastauksia tuli esikoululaisten Esikkojen ryhmästä. (Kuva 1.)

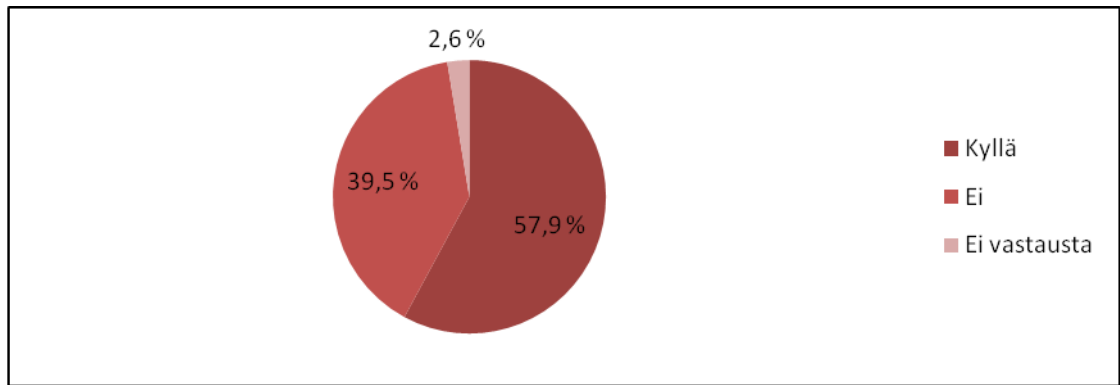

Kuva 2. Lapsen hoitoaika Päiväkoti Nurmilinnussa (38=100 %)

Hoitoajan päiväkodissa jaoin kolmeen suurempaan luokkaan: alle 6 kuukautta, 7–18 kuukautta sekä yli 19 kuukautta. Kaikkein eniten vastauksia, 44,7 prosenttia, tuli vanhemmilta, joiden lapset olivat olleet hoidossa alle 6 kuukautta. Seuraavaksi eniten vastauksia oli vanhemmilta, joiden lapset olivat olleet päiväkodissa yli 19 kuukautta. Näitä oli yhteensä 31,6 prosenttia, mikä vastaa 12 kappaletta. Pienin vastausprosentti, 23,7 prosenttia, tuli 7–18 kuukautta päiväkodissa hoidossa olleiden lasten vanhemmilta. (Kuva 2.)

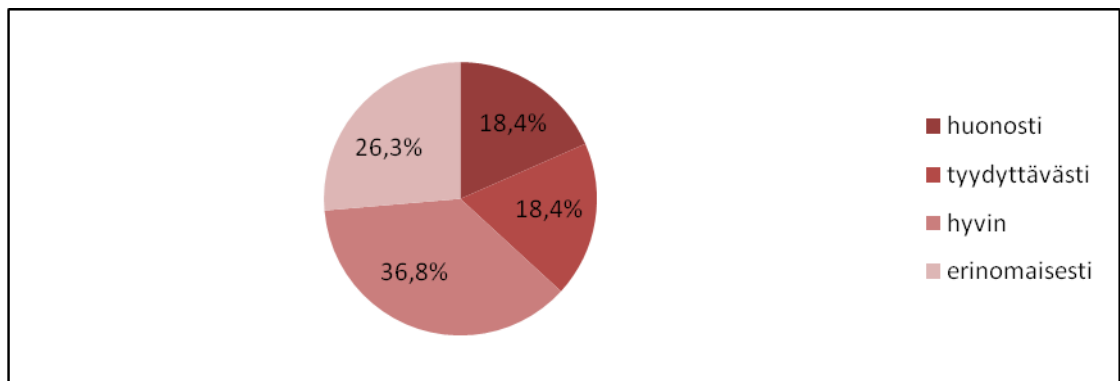
Kuva3. Kouvolan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelmaan perehtyminen (38=100 %)

Kuva 4. Päiväkoti Nurmilinnun varhaiskasvatussuunnitelmaan perehtyminen (38=100 %)

Kyselyn kolmas ja neljäs kysymys selvitti Kouvolan kaupungin sekä Päiväkoti Nurmilinnun varhaiskasvatussuunnitelmaan perehtymistä. Ensiksi mainittuun perehtyneiden vastausprosentti oli 31,6 prosentti eli 12 kappaletta 38:sta. Enemmistö eli yli puolet vastaajista, 68,4 prosenttia (26 kappaletta) ei ollut perehtynyt Kouvolan kaupungin VASUun. Päiväkoti Nurmilinnun varhaiskasvatussuunnitelmaan perehtyneiden vastausprosenttien ero oli pienempi, ja se oli myös toisin päin. Perehtyneitä on 57,9 prosenttia (22 kappaletta) ja perehtymättömiä 39,5 (15 kappaletta) prosenttia. Tässä vastauksia oli 37 eli yksi puuttui. (Kuvat 3 ja 4.)

Kouvolan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelmaan eniten perehtyneitä vanhempia oli Unikoiden ryhmässä, viisi kahdestatoista, ja vähiten Esikoiden ryhmässä, kaksi kymmenestä. Päiväkoti Nurmilinnun varhaiskasvatussuunnitelmaan eniten perehtyneitä vanhempia oli myös Unikoiden ryhmästä, seitsemän kahdestatoista, ja vähiten Esikoiden ryhmästä, neljä kymmenestä.

Kuva 5. Henkilökunnan informointi varhaiskasvatussuunnitelmista (38=100 %)

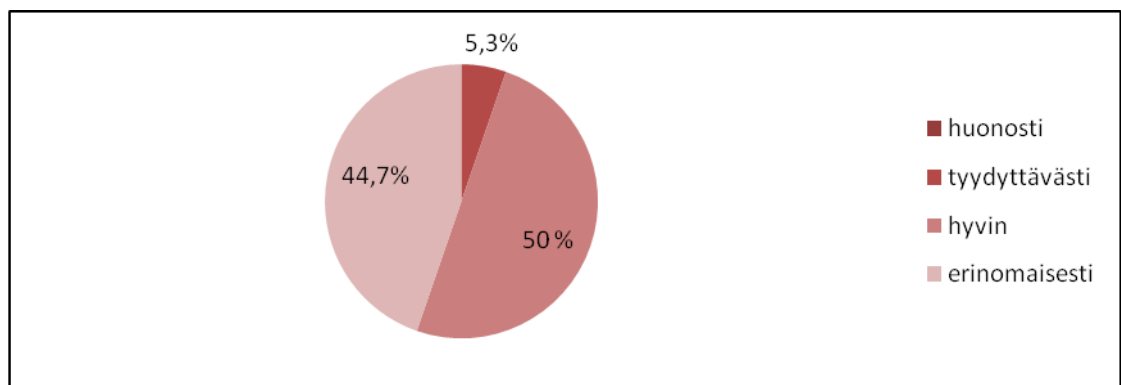
Viides kysymys selvitti, kuinka hyvin päiväkodin henkilökunta on *informoinut vanhempia varhaiskasvatussuunnitelmista*. Tämä kysymys oli samalla myös ensimmäinen kysymys, joihin vastaus tuli antaa neljän eri vaihtoehdon avulla. Suurimman osan (36,8 %) mielestä henkilökunta informoi varhaiskasvatussuunnitelmista hyvin. (Kuva 5.)

12.2 Varhaiskasvatus

Kyselylomakkeen varhaiskasvatusosiossa oli kaksi pääkysymystä alakohtineen. Kysymykset koskivat lasten oikeuksia varhaiskasvatuksessa sekä varhaiskasvatuksen päämääriä.

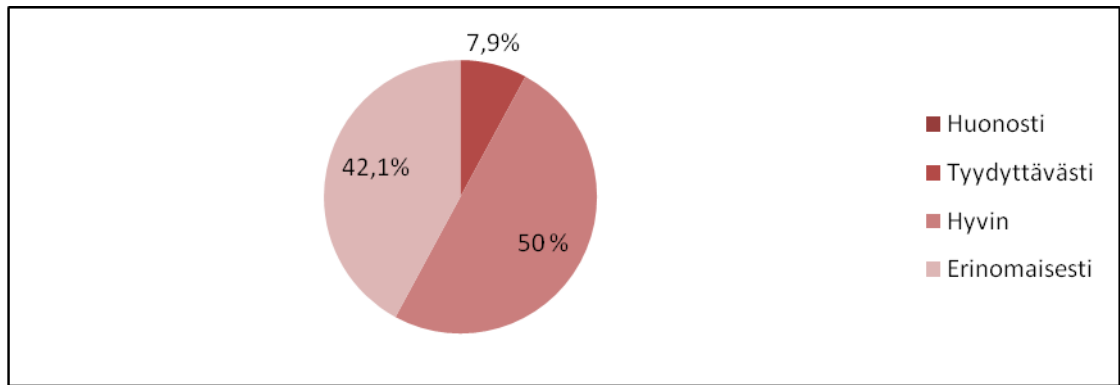
12.2.1 Lasten oikeudet varhaiskasvatuksessa

Lapsella on oikeus niin *turvallisiin ihmissuhteisiin* kuin *turvattuun kasvuun*, kehitykseen ja oppimiseen. Lisäksi lapsella on myös oikeus *turvattuun ja terveelliseen ympäristöön, jossa on mahdollisuus monipuoliseen leikkiin ja toimimiseen* sekä *tulla ymmärretyksi ja kuulluksi ikänsä ja kehitystasonsa mukaisesti* että saada tarvitsemaan erityistä tukea sekä omaan kulttuuriin, äidinkieleen, uskontoon ja katsomukseen. (Varhaiskasvatuksen perusteet 2005, 12.)

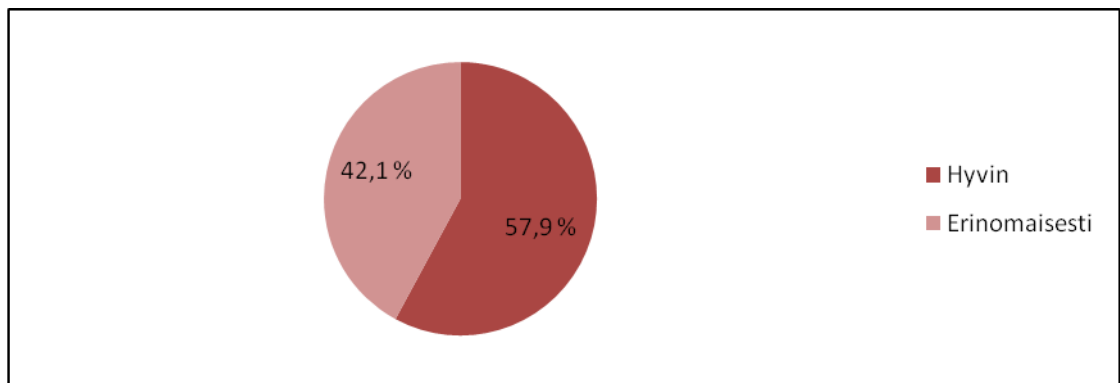
Kuva 6. Turvalliset ihmissuhteet

Vastaajista 19 (50 %) oli sitä mieltä, että *turvallisten ihmissuhteiden* oikeus toteutui hyvin. Erinomaisesti tämän katsoi toteutuvan 17 vastaajaa (44,7 %). Vain kaksi vastaajaa (5,3 %) oli sitä mieltä, että lasten oikeus turvallisiin ihmissuhteisiin toteutuu tyydyttävällä tasolla. (Kuva 6.)

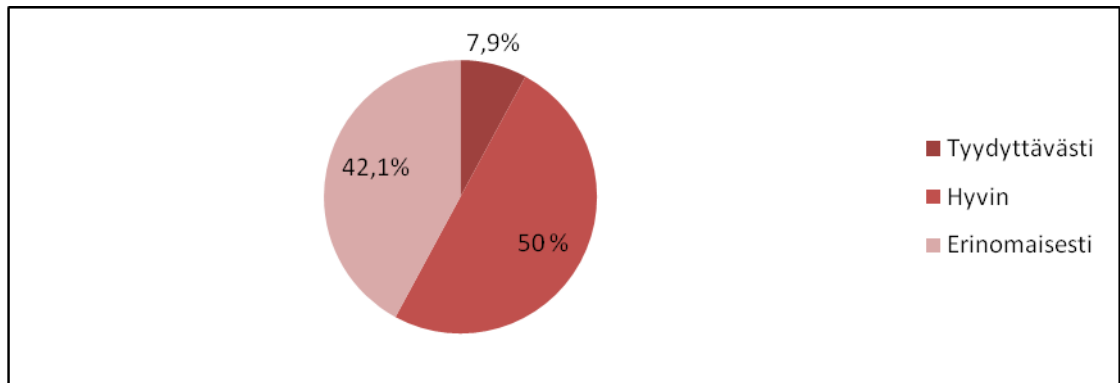
Kuva 7. Turvattu kasvu, kehitys ja oppiminen

Turvatus kasvun, kehityksen ja oppimisen oikeus katsottiin toteutuvan myös hyvin. 19 vastauslomakkeessa (50 %) tämä katsottiin toteutuva hyvin. 16 vastauslomakkeen (42,1 %) mielestä nämä kolme asiaa toteutuivat erinomaisesti. Kolme vastaajaa kaikkiaan (7,9 %) arvioi tämän kohdan toteutuvan tyydyttävästi. (Kuva 7.)

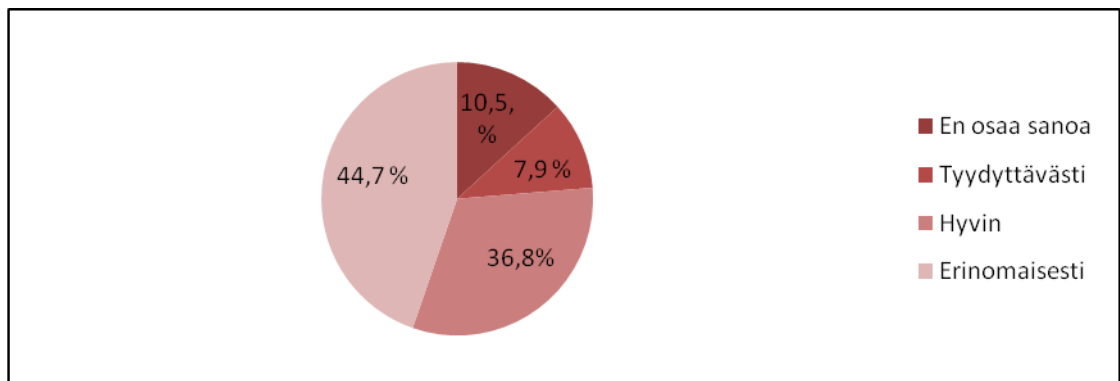
Kuva 8. Turvattu, terveellinen ja monipuolisesti toimintaan mahdollistava ympäristö

Turvatus ja terveellisen, sekä leikkiä ja toimintaa monipuolisesti mahdollistavan ympäristön oikeus toteutui vastaajien mielestä joko hyvin tai erinomaisesti. Yli puolet (57,9 %) 38 vastaajasta arvioi tämän toteutuvan hyvin, ja hieman alle puolet katsoi (42,1 %) tämän toteutuvan erinomaisesti. (Kuva 8.)

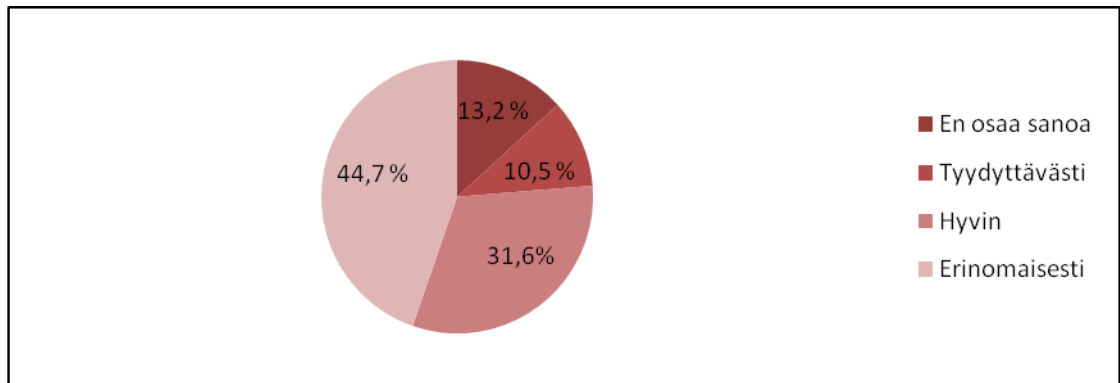
Kuva 9. Ymmärretyksi ja kuulluksi tuleminen

Lapsen *ymmärretyksi ja kuulluksi* ikätasonsa ja kehityksensä mukaan *tulemisen* oikeus toteutui 19 vastaajan (50 %) mielestä hyvin. 16 vastaajaa (42,1 %) katsoi tämän toteutuvan erinomaisesti. Vastaajista kolme (7,9 %) puolestaan näki ymmärretyksi ja kuulluksi tulemisen oikeuden toteutuvan tyydyttävästi. (Kuva 9).

Kuva 10. Tarvitseman erityisen tuen saaminen

Lapsen oikeudesta *saada tarvitsemaansa erityistä tukea* varhaiskasvatuksessa oli vastausprosenttien hajonta laajempi. Neljä vastaajaa 38:sta (10,5 %) ei osannut sanoa tähän mitään. Kolmen vastaajan (7,9 %) mielestä tämä toteutui tyydyttävästi. 44,7 prosenttia, 17 vastaajaa, katsoi tämän toteutuvan hyvin ja loput, 14 vastaajaa (36,8 %), olivat sitä mieltä, että tämä asia toteutui erinomaisesti. (Kuva 10.)

Kuva 11. Oikeus omaan kulttuuriin, äidinkieleen, uskontoon tai katsomukseen.

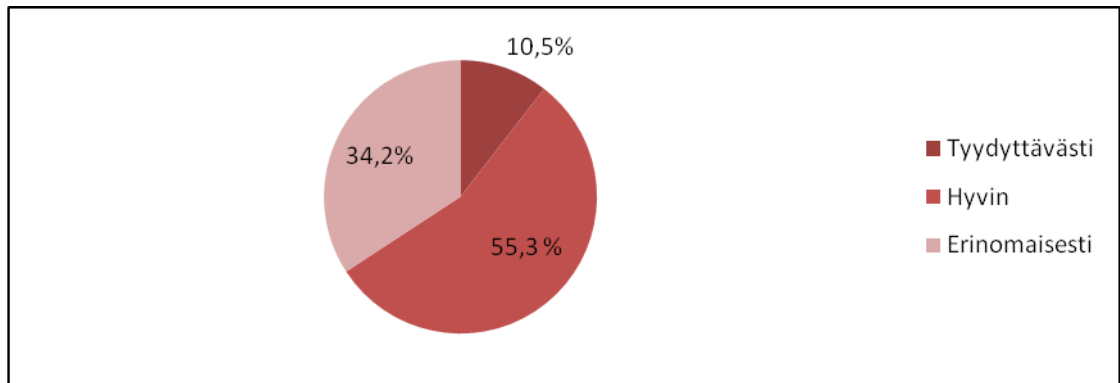
Oikeuden omaan kulttuuriin, äidinkieleen, uskontoon tai katsomukseen toteutumisen tyydyttävästi arvioi neljä vastaajaa (10,5 %). 12 vastaajaa (31,6 %) katsoi tämän toteutuvan hyvin. 17 vastaajan (44,7 %) mielestä tämä toteutui erinomaisesti. Viisi vastaajaa (13,2 %) ei osannut sanoa tähän mitään. (Kuva 11.)

Yhteenveto

Vanhempien mielestä lasten oikeudet toteutuvat Päiväkoti Nurmilinnussa pääsääntöisesti hyvin. Erinomaisen arvion toteutumisesta saivat oikeus saada tarvitsemaan erityistä tukea sekä oikeus omaan kulttuuriin, äidinkieleen, uskontoon tai katsomukseen. Yhdessäkään kohdassa oikeuksien toteutumisen ei katsottu olevan huonoa. Vain kahdessa kohdassa oli vastauksia, joissa ei osattu ottaa kantaa.

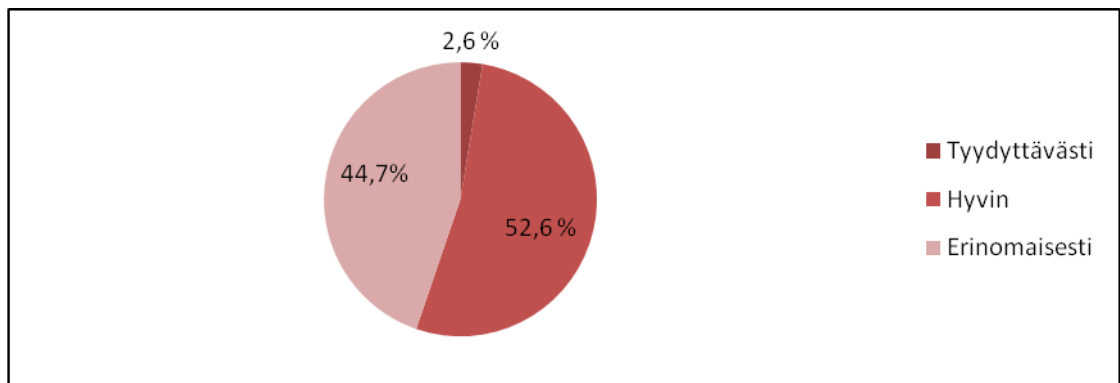
12.2.2 Kasvatuspäämäärät

Varhaiskasvatuksen kolme kasvatuspäämäärää ovat *yksilöllisyys* eli henkilökohtaisen hyvinvoinnin edistäminen, *yhteisöllisyys* eli toiset huomioonottavien käyttäytymismuotojen ja toimintatapojen vahvistamista sekä *omatoimisuus*, joka puolestaan on itsenäisyyden asteittaista lisäämistä.

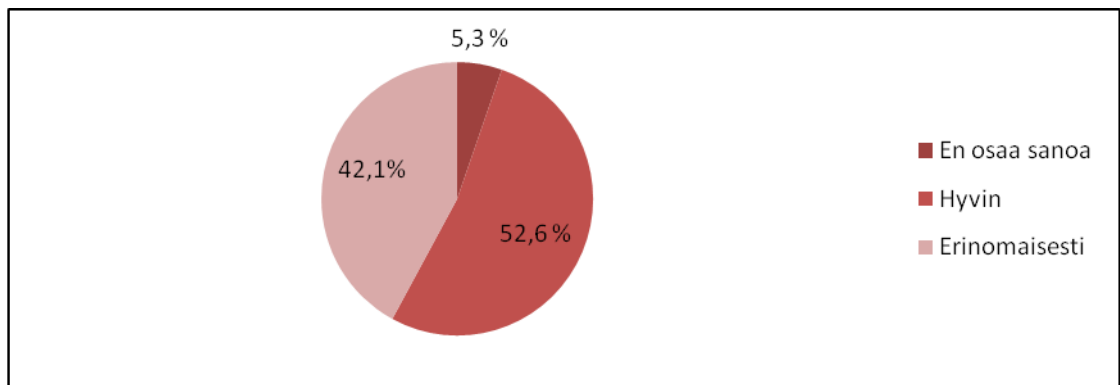
Kuva 12. Yksilöllisyys

Yksilöllisyys toteutui vastausten mukaan hyvin. 21 vastaajaa (55,3 %) näki yksilöllisyyden toteutuvan hyvin, 13 vastaajaa (34,2 %) näki toteutumisen erinomaisesti ja vain neljä (10,5 %) tyydyttävästi. (Kuva 12.)

Kuva 13. Yhteisöllisyys

Yhteisöllisyyden toteutumisessa hajonta yksilöllisyyden toteutumiseen verrattuna oli pienempää. Yhteisöllisyyden toteutumisen tyydyttävästi arvio vain yksi vastaajista (2,6 %). Hyvin toteutuvana kasvatuspäämääränä sitä piti 20 vastaajaa (44,7 %) ja erinomaisesti toteutuvana 17 vastaajaa (52,6 %) kaikista 38 vastaajasta. (Kuva 13.)

Kuva 14. Omatoimisuus

Omatoimisuuden arvioi toteutuvan hyvin 20 vastaajaa (52,6 %). 16 vastaajan (42,1 %) mielestä omatoimisuus toteui erinomaisesti. Kaksi vastaajaa (5,3 %) ei osannut arvioida kohtaa. (Kuva 14.)

Yhteenveto

vastaajien mielestä kaikki kolme kastauspääriä toteutuivat hyvin Päiväkoti Nurmilinnussa. Kaikki kolme kohtaa, yksilöllisyys, yhteisöllisyys ja omatoimisuus oli arviotu toteutuvan hyvin yli 50 prosentin vastausmäärillä. Erinomainen toteutuminen keräsi jokaisessa kolmessa kohdassa yli 30 prosentin vastausmäärät. Yksilöllisyyden ja yhteisöllisyyden tyydyttävät arviot olivat 10 prosentin molemmin puolin.

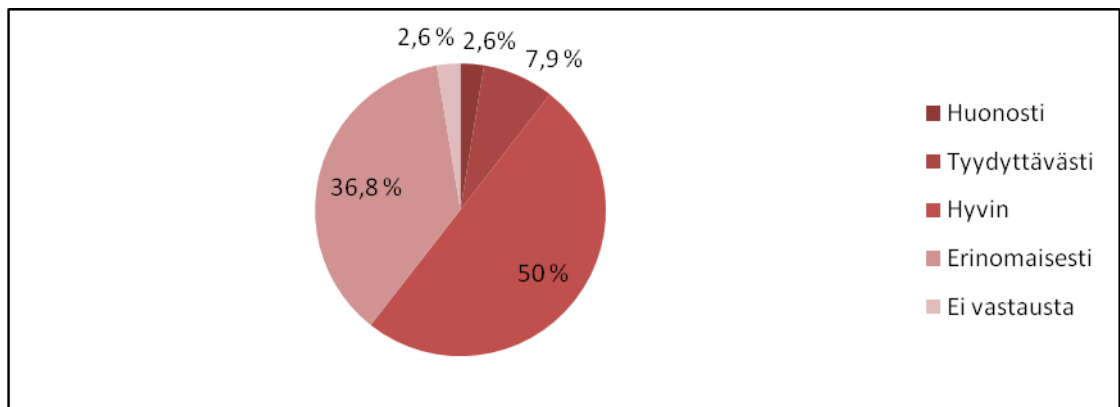
12.3 Arvot

Arvojen toteutumista tarkasteltiin niin Kouvolan kaupungin asettamien arvojen kuin Päiväkoti Nurmilinnun omien arvojen mukaan. Molemmista oli omat kysymyksensä. Lisäksi tässä oli myös mahdollisuus täydentää vastaustaan sanallisesti kertomalla, miten arvot omasta mielestään ilmenevät/toteutuvat. Sanallinen, täydentävä vastaus oli kuitenkin vapaaehtoista. Muutama tällainenkin vastaus kuitenkin oli joukossa.

12.3.1 Kouvolan kaupungin arvot

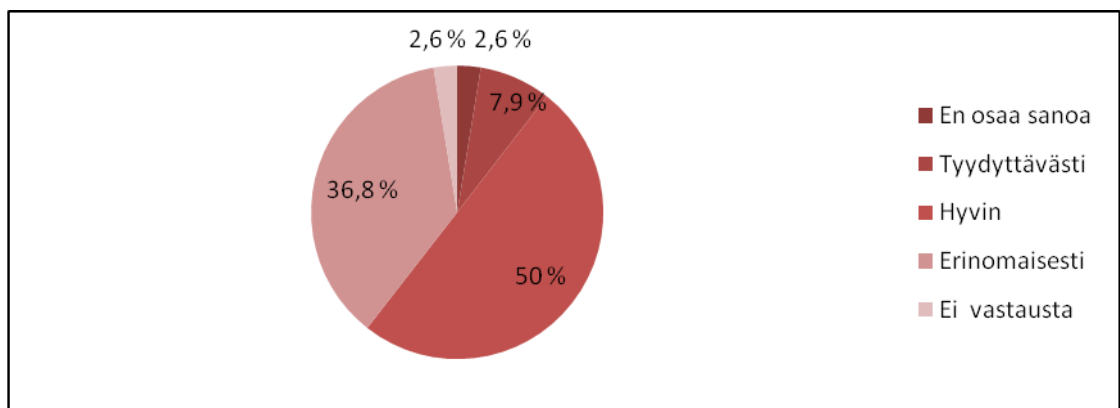
Kouvolan kaupungin arvot vuonna 2007 tehdyssä varhaiskasvatussuunnitelmassa olivat *turvallisuus, lapsuuden arvostaminen, luottamus, vastuullisuus sekä kehitysmuutosmyönteisyys*.

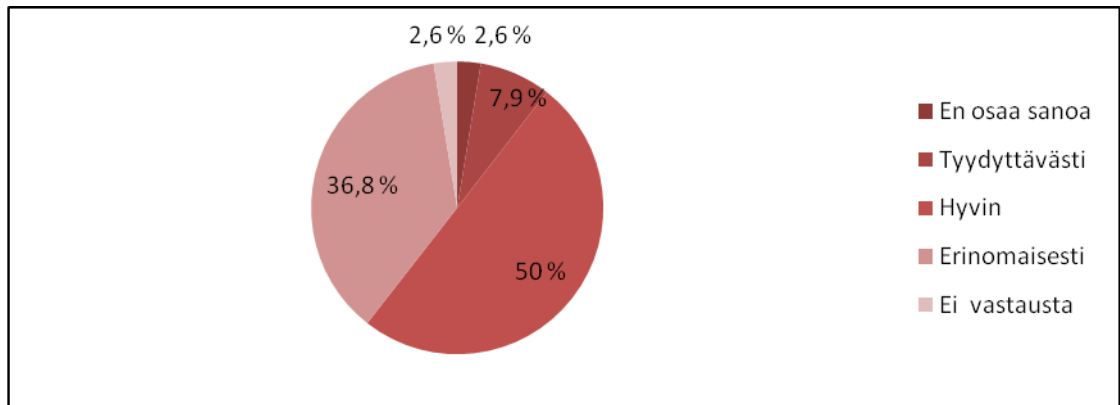
Kuva 15. Turvallisuus

Turvallisuuden toteutumisen huonoksi katsoi yksi vastaajista (2,6 %) ja tyydyttäväksi kolme vastaajaa (7,9 %). Hyvin turvallisuuden näki toteutuvan 19 vastaajaa (50 %), erinomaisesti 14 vastaajaa (36,8 %). Tästä puuttui myös yksi vastaus (2,6 %). (Kuva 15.)

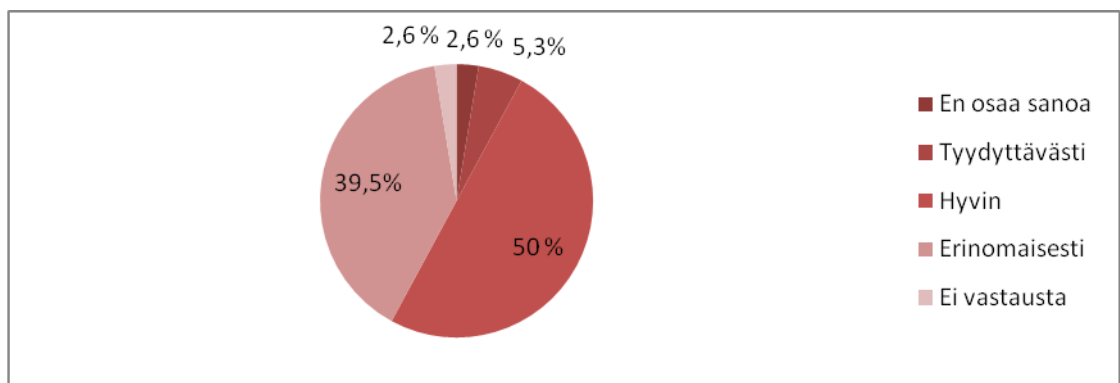
Kuva 16. Lapsuuden arvostaminen

Lapsuuden arvostamisen arvo toteutui 19 vastaajan (50 %) mielestä hyvin päiväkodin arjessa. Vastaajista 14 (36,8 %) puolestaan näki toteutumisen erinomaisella tasolla. Tyydyttävän arvion lapsuuden arvostamiselle antoi kolme vastaajaa (8 %). Yksi ei osannut arvioida kohtaa. Kohdasta puuttui yksi vastaus. (Kuva 16.)

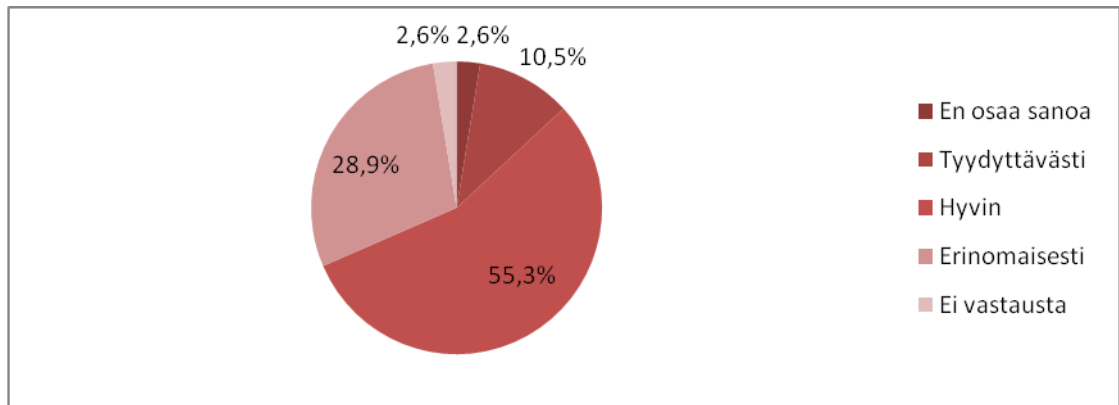
Kuva 17. Luottamus

Vastaajista 19 (50 %) arvoi *luottamuksen* toteutuvan hyvin. Kolmen vastaajaan (7,9 %) mielestä se toteutui tyydyttävästi ja 14 vastaajan (36,8 %) mielestä erinomaisesti. Yksi vastaajista (2,6 %) ei osannut ottaa tähän kantaa ja yksi (2,6 %) oli jättänyt vastaamatta kokonaan. (Kuva 17.)

Kuva 18. Vastuullisuus

19 vastaajan (50%) mielestä *vastuullisuus* toteutuu hyvin. 15 vastaajaa (39,5%) katsoi sen toteutuvan erinomaisesti, tyydyttävän arvion antoi kaksi vastaajaa (5,3%). Yksi vastaajista (2,6%) ei osannut arvioida tätä kohtaa. Myös tästäkin kohdasta puuttui yksi vastaus. (Kuva 18.)

Kuva 19. Kehitysmyönteisyys

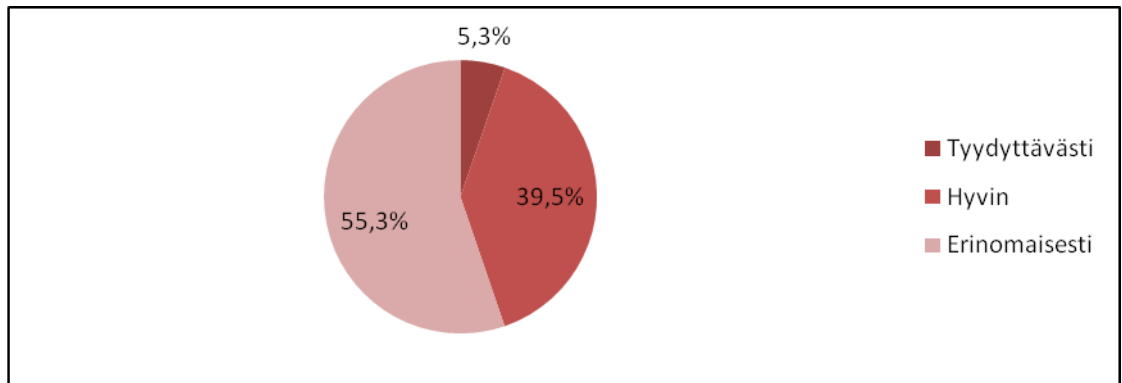
Kehitysmyönteisyyden arvioinnissa tyydyttävän arvion antoi neljä vastaajaa (10,5 %). Hyvin sen katsoi toteutuvan 21 vastaajaa (55,3 %) ja erinomaisesti 11 vastaajaa (28,9 %). Yksi vastaaja ei osannut kommentoida ja yhden vastaus puuttui. (Kuva 19.)

Yhteenveto

Kouvolan kaupungin asettamien arvojen katsottiin toteutuvan hyvin. Sanalliset vastaukset täydensivät esimerkein arvojen toteutumista/ilmenemistä. Täydentäviä, sanallisia vastauksia oli 10 lomakkeessa 38:sta. Niistä kävi ilmi, että arvot toteutuvat päivittäisissä toiminnoissa, hoitajien kanssa keskusteleminen oli mahdollista ja avointa ja ennen kaikkea luotettavaa. Lapsia kunnioitettiin yksilönään ja tasavertaisina, samoin myös koko perhettä kunnioitettiin ja annettiin apua ja tukea, jos perhe sitä tarvitsi. Näistä esimerkkeinä mainittiin kannustaminen yhdessä leikkimiseen kaikkien kanssa sekä lapsen sairastelu ja perheen pienet kriisitilanteet.

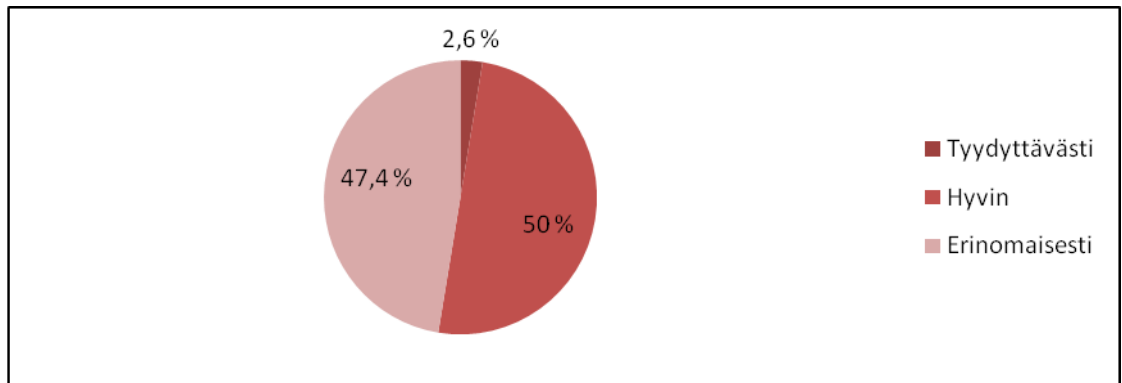
12.3.2 Päiväkoti Nurmilinnun arvot

Kouvolan kaupungin arvojen lisäksi Päiväkoti Nurmilinnulla on muutamia omia arvoja, joita he pyrkivät toiminnassaan noudattamaan. Nämä arvot ovat *avoimuus, tasavertaisuus, kunnioitus, hyvät tavat, toimiva ja avoin yhteistyö eli kasvatuskumppanuus, yksilön huomioiminen, erilaisuuden kohtaaminen ja hyväksyminen sekä leikki*.

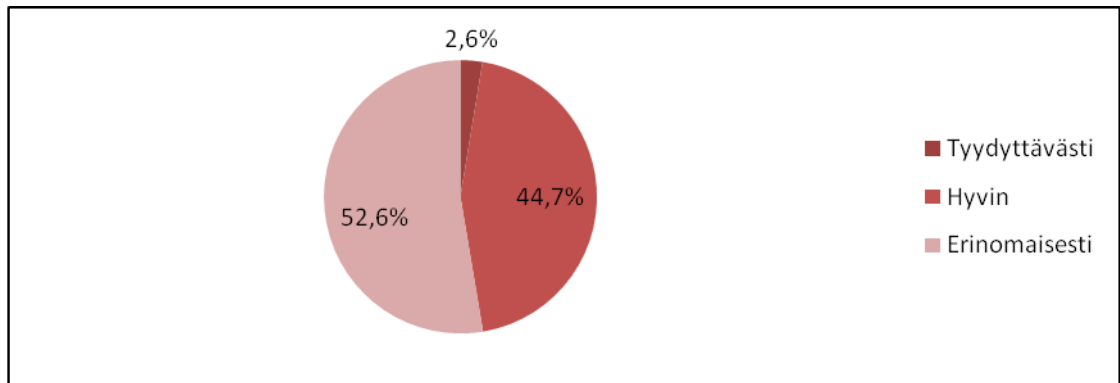
Kuva 20. Avoimuus

Vastanneista 21 (55,3 %) näki *avoimuuden* päiväkodissa toteutuvan erinomaisesti. 15 vastaajan (39,5 %) mielestä tämä toteutui hyvin. Tyydyttävän arvioin antoi kaksi vastaajaa (5,3 %). (Kuva 20.)

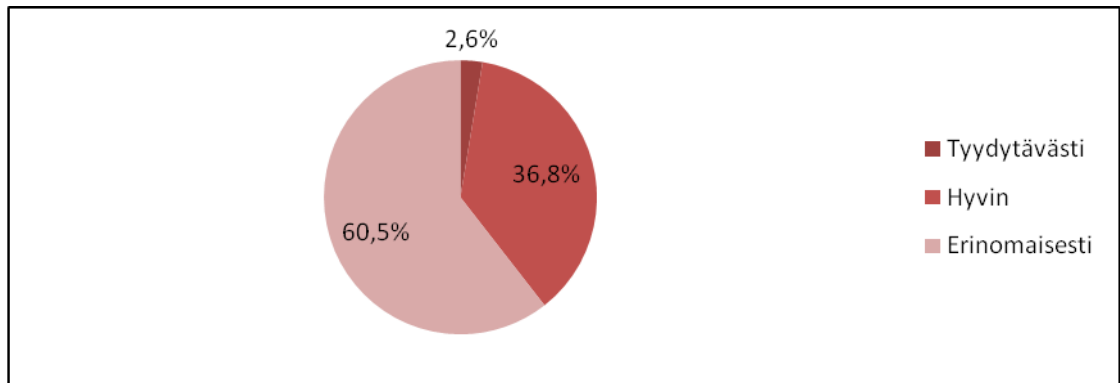
Kuva 21. Tasavertaisuus

19 vastaajaa (50 %) näki *tasavertaisuuden* toteutuvan päiväkodissa hyvin. 18 vastaajan (47,4 %) mielestä se toteutui erinomaisesti. Yksi vastaajista (2,6 %) antoi tyydyttävän arvion. (Kuva 21.)

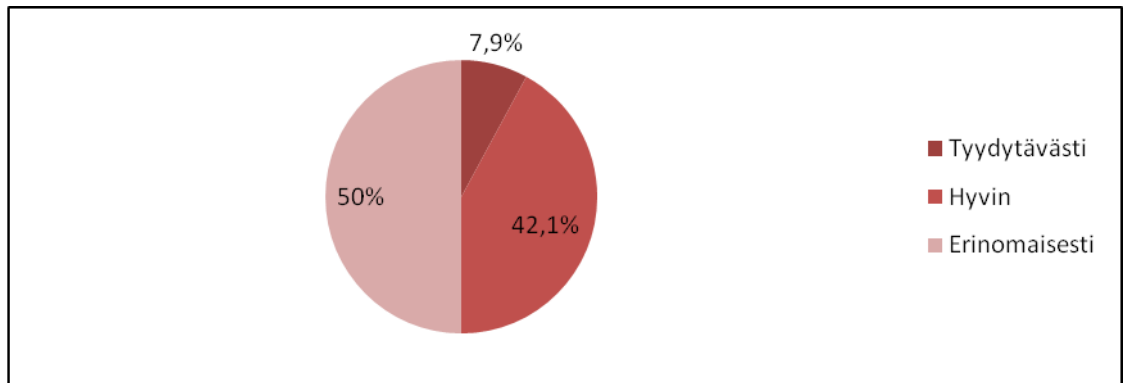
Kuva 22. Kunnioitus

Kunnioituksen toteutuminen Päiväkoti Nurmilinnussa näkyi 20 vastaajan (52,6 %) mielestä erinomaisesti. 17 vastaajaa (44,7 %) toteutumisen hyvänä. Yhden vastaajan mielestä kunnioituksen toteutuminen oli tyydyttävällä tasolla. (Kuva 22.)

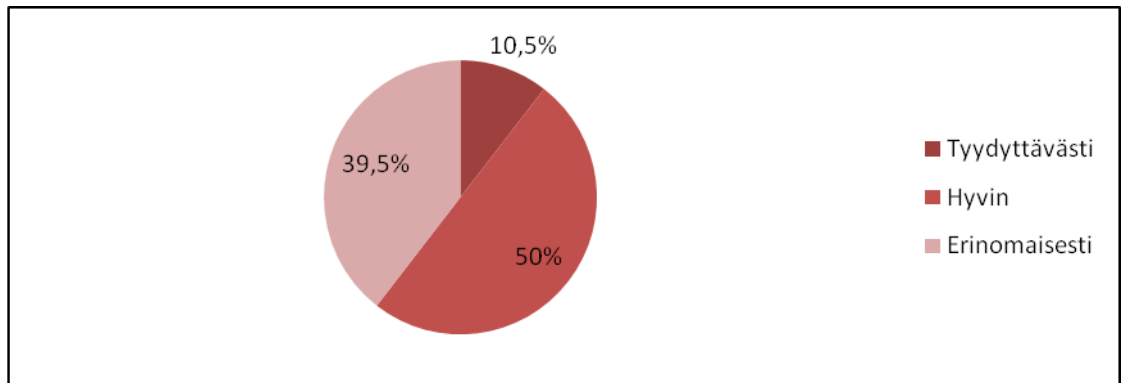
Kuva 23. Hyvät tavat

23 vastaajaa (60,5 %) näki *hyvien tapojen* toteutuvan erinomaisesti. Vastaajista 14 (36,8 %) näki sen toteutuvan hyvin, yksi (2,6 %) puolestaan tyydyttävästi. (Kuva 23.)

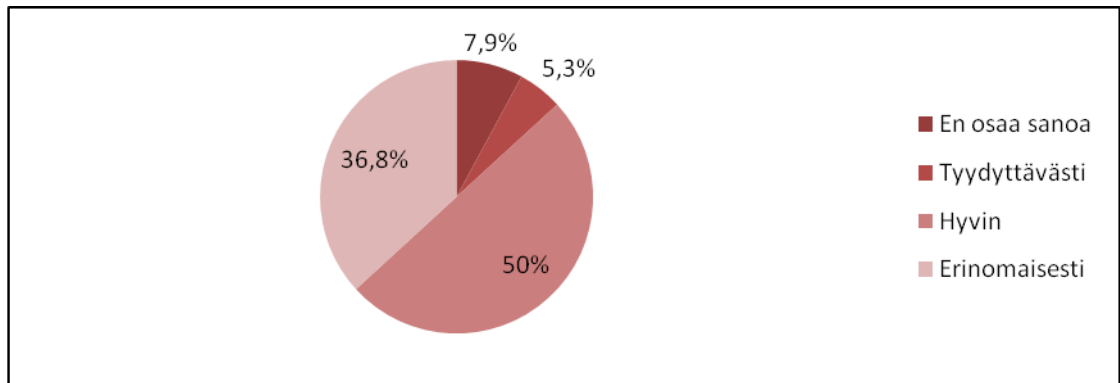
Kuva 24. Kasvatuskumppanuus

Toimiva ja avoin yhteistyö eli *kasvatuskumppanuus* toteutui 19 vastaajan mielestä erinomaisesti (50 %). 16 vastaajaa (42,1 %) näki kasvatuskumppanuuden toteutuvan hyvin ja vain kolme (7,9 %) tyydyttävästi. (Kuva 24.)

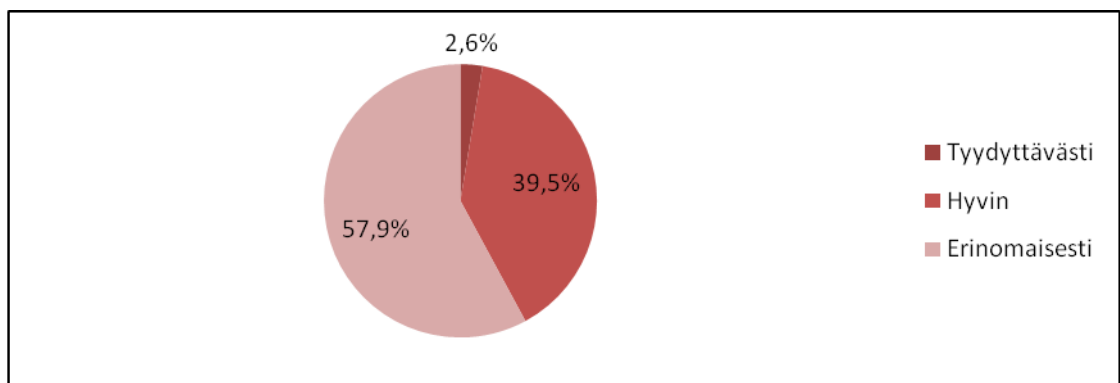
Kuva 25. Yksilön huomioiminen

Yksilön huomioiminen toteutui 19 vastaajan (50 %) mielestä hyvin. Erinomaisen arvion antoi 15 vastaajaa (39,5 %). Tyydyttävä arvio tuli neljältä vastaajalta (10,5 %). (Kuva 25.)

Kuva 26. Erilaisuuden kohtaaminen ja hyväksyminen

Vastaajista 19 (50 %) näki *erilaisuuden kohtaamisen* ja sen *hyväksymisen* toteutuvan hyvin. Erinomaisen arvioin tämän arvon toteutumiselle antoi 14 vastannutta (36,8 %) ja tyydyttävän arvion kaksi vastaajaa (5,3 %). Kolme vastaajaa (7,9 %) ei osannut arvioida tätä kohtaa. (Kuva 26.)

Kuva 27. Leikki

22 vastaajan (57,9 %) mielestä *leikin*, yksi päiväkodin arvoista, toteutuminen mahdollistui erinomaisesti. 15 vastaajaa (39,5 %) antoi sen toteutumiselle hyvän arvion. Yksi vastaajista katsoi sen toteutuvan tyydyttävästi. (Kuva 27.)

Yhteenveto

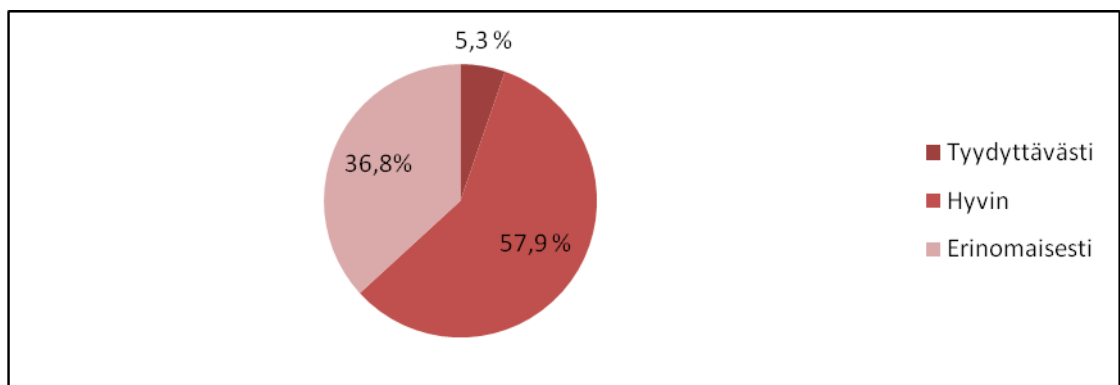
Päiväkoti Nurmilinnun arvot toteutuivat vastaajien mielestä keksimääräisesti erinomaisesti. Kahdeksasta kohdasta viidessä suurin vastausprosentti oli erinomaisella tasolla ja kolmessa kohdassa hyvällä tasolla. Kouvolan kaupungin arvojen toteutumisen yhteenvedossa esitetyt täydentävät sanalliset esimerkit olivat kyselomakkeessa myös Päiväkoti Nurmilinnun arvojen yhteydessä.

12.4 Toimintaperiaatteet

Kouvolan kaupungin päivähoidon keskeisimpinä asioina ja toimintaperiaatteina nähdään laatu, eri tahojen kanssa tehtävä yhteistyö sekä henkilöstön ammatillisuus.

12.4.1 Laatu

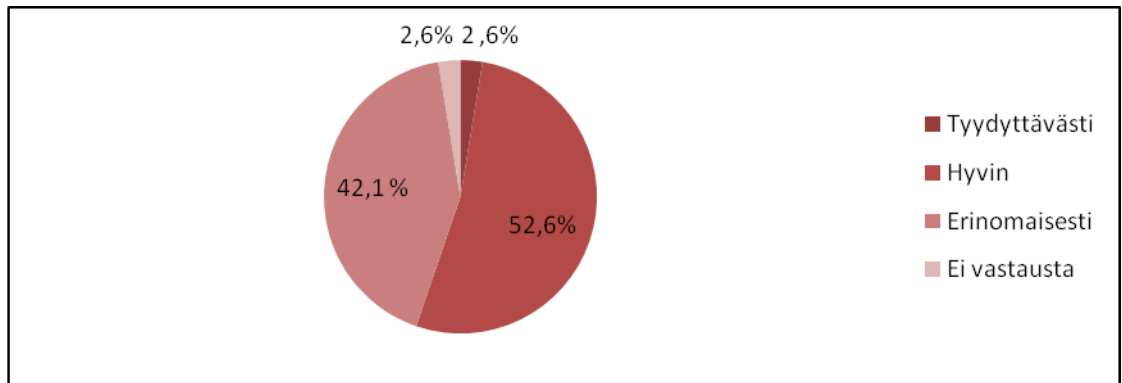
Kouvolan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelman mukaan laadun toteutumisessa nostetaan esille neljä asiaa. Nämä ovat *kasvatuskumppanuus perheiden kanssa, lapsen kokonaisvaltaisen kasvun ja kehityksen tukema tavoitteellinen ja monipuolinen toiminta, ammattitaitoinen ja motivoitunut henkilökunta sekä tarkoituksenmukainen toimintaympäristö.*

Kuva 28. Kasvatuskumppanuus

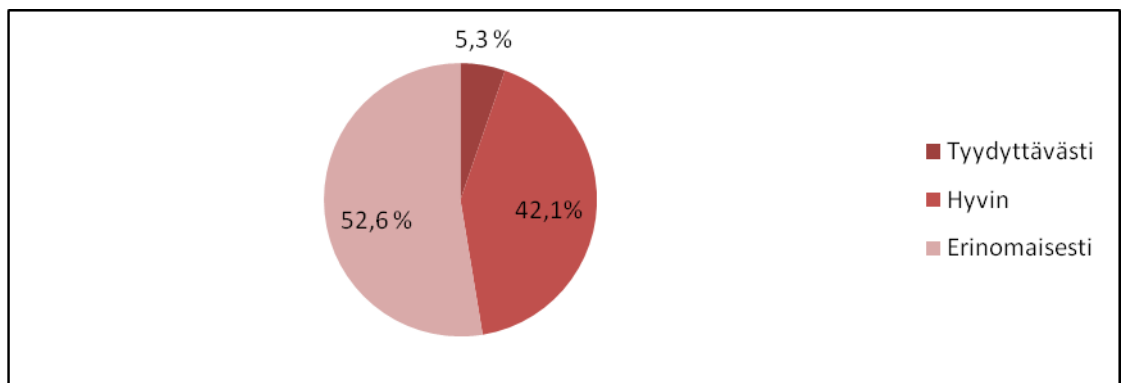
Perheen ja päivähoiton välisen *kasvatuskumppanuuden* näki toimivan hyvin 22 vastaajaa (57,9 %). Erinomaisena kasvatuskumppanuuden toteutuvuuden näki 14 (36,8 %) vastaajaa. Kaksi vastaajaa (5,3 %) katsoi tämän toteutuvan tyydyttävästi. (Kuva 28.)

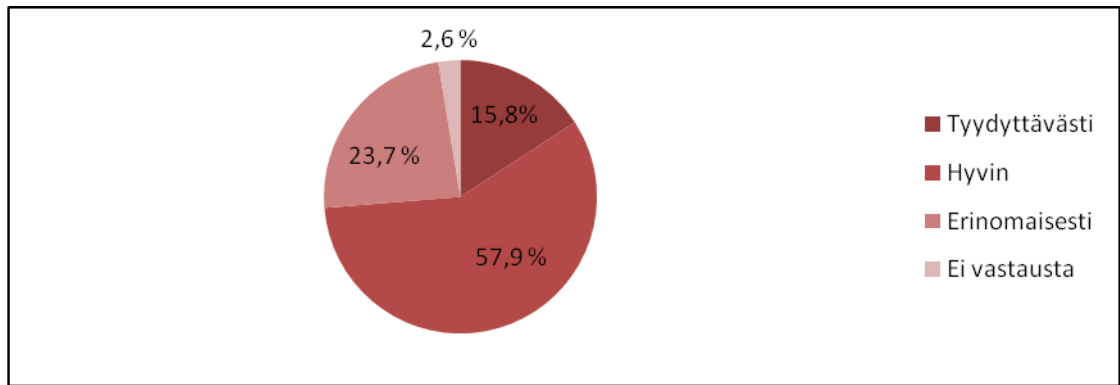
Kuva 29. Kokonaisvaltainen kasvua ja kehitystä tukeva tavoitteellinen ja monipuolinen toiminta

Lapsen *kokonaisvaltaisen kasvun ja kehityksen tukevan tavoitteellisen ja monipuolisen toiminnan* toteutumisen tyydyttäväksi arvioi yksi vastaaja 37 vastaajasta (2,6 %). Hyvin tämän toteutumisen arvioi yli puolet eli 20 vastaajaa (52,6 %) ja 16 vastaajaa (42,1 %) erinomaisesti. (Kuva 29.)

Kuva 30. Henkilökunnan ammattitaito ja motivoituneisuus

Henkilökunnan ammattitaidolle ja motivoitumiselle tyydyttävän arvion antoi kaksi vastaajaa (5,3 %). Hyväksi nämä kaksi asiaa arvioi 16 vastaajaa (42,1 %) ja erinomaiseksi 20 vastaajaa (52,6 %). (Kuva 30.)

Kuva 31. Toimintaympäristön tarkoituksenmukaisuus

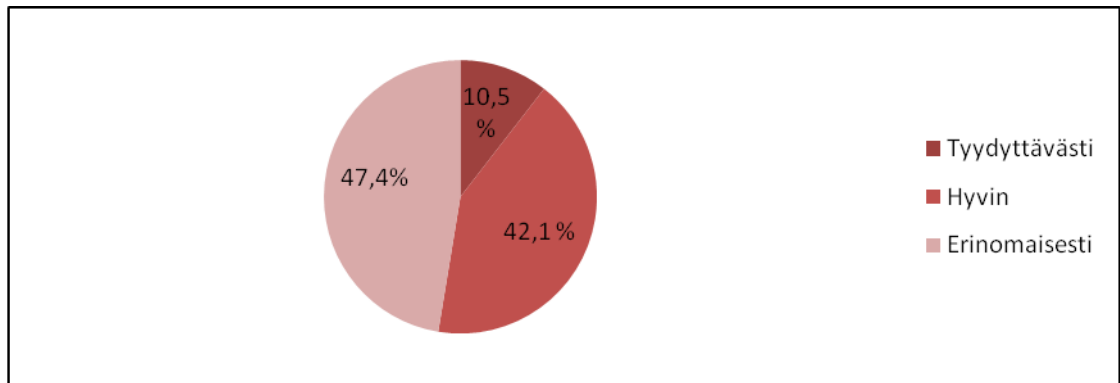
Toimintaympäristön tarkoituksenmukaisuuden laadun päivähoiton laadussa tyydyttäväksi arvioi kuusi vastaajaa (15,8 %). Hyväksi toimintaympäristön tarkoituksenmukaisuuden arvioi 22 vastaajaa (57,9 %) ja erinomaisesti yhdeksän vastaajaa (23,7 %). Tässä kohdassa vastauksia oli 37 kappaletta eli yksi puuttui. (Kuva 31.)

Yhteenveto

Laadun katsottiin päiväkodissa toteutuvan hyvin. Neljästä kohdasta kolme oli arvioitu suurimmilla prosentteilla hyvin toteutuvaksi ja yksi vastaus, henkilökunnan ammattitaito, oli arvioitu toteutuvan erinomaisesti.

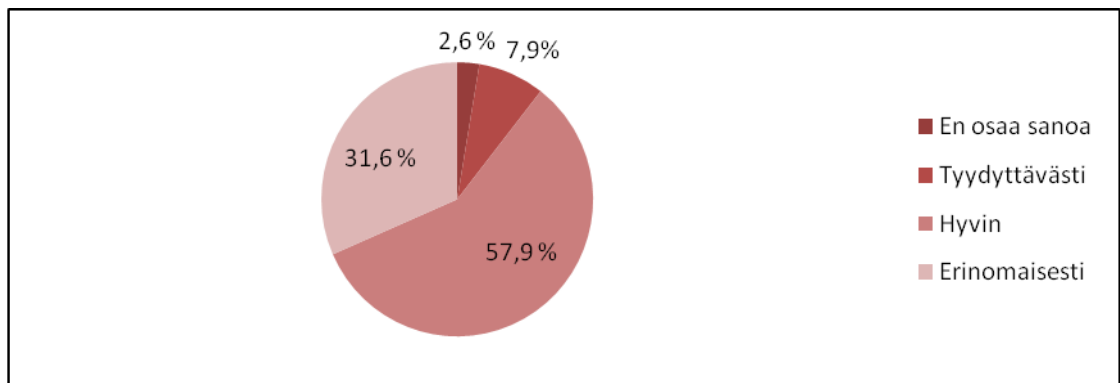
12.4.2 Yhteistyö

Yhteistyössä päivähoiton yhtenä keskeisenä asiana Kouvolan kaupunki tuo esille *lapsen ja perheen kanssa tehtävän yhteistyön, henkilökunnan vuorovaikutustaitojen vaalimisen sekä verkostoituneen moniammatillisuuden.*

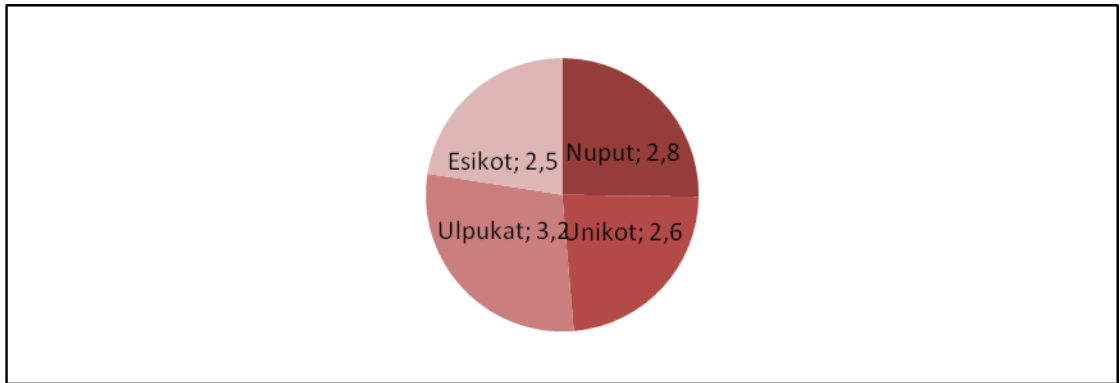
Kuva 32. Lapsen ja perheen kanssa tehtävä yhteistyö

Lapsen ja perheen kanssa tehtävän yhteistyön tyydyttäväksi katsoi neljä vastaajaa (10,5 %) 38:sta. 16 vastaajaa (42,1 %) katsoi puolestaan yhteistyön toteutuvan hyvin ja 18 vastaajaa (47,4 %) erinomaisesti. (Kuva 32.)

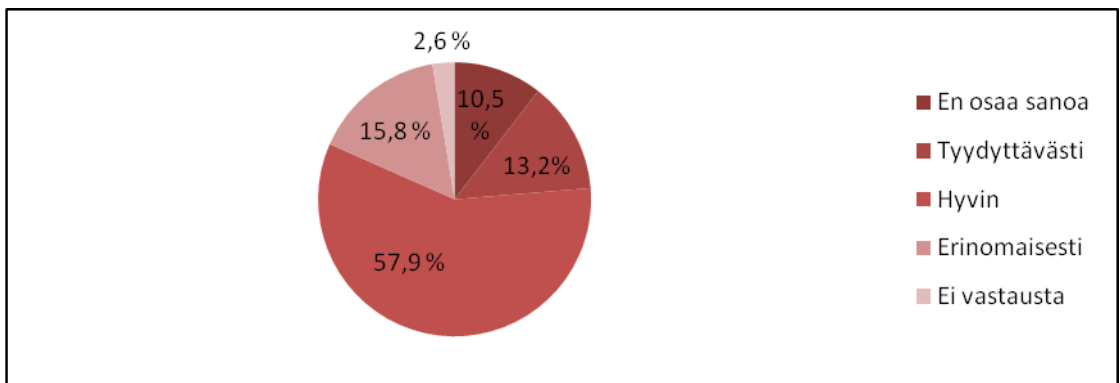
Kuva 33. Henkilökunnan vuorovaikutustaitojen hallinta

Henkilökunnan vaalimat vuorovaikutustaidot koko päiväkodissa arviotiin kolmen vastaajan (7,9 %) mukaan tyydyttäväiksi. Hyväksi ne katsoi 22 vastaajaa (57,9 %) ja erinomaisiksi 12 vastaajaa (31,6 %). Yksi vastaajista (2,6 %) ei osannut arvioida tätä. (Kuva 33.)

Kuva 34. Vuorovaikutustaitojen hallinta ryhmittäin, asteikolla 1-4)

Arviot asteikolla 1–4 (1=huono,2=tyydyttävä,3=hyvä,4=erionomainen) ryhmittäin henkilökunnan vuorovaikutustaidoista jakaantuivat melko tasaisesti. Nuppujen ryhmästä tulleet vastaukset antoivat vastausten keskiarvoksi 2,8 eli hyvän arvosanan. Unikoiden ryhmän vastausten keskiarvo oli 2,6, mikä voidaan pyöristää myös kolmeen eli hyvään. Ulpukoiden vastausten keskiarvoksi tuli 3,2, mikä myös on hyvä. Esikoiden keskiarvo puolestaan oli 2,5. (Kuva 34.)

Kuva 35. Verkostoitunut moniammatillisuus.

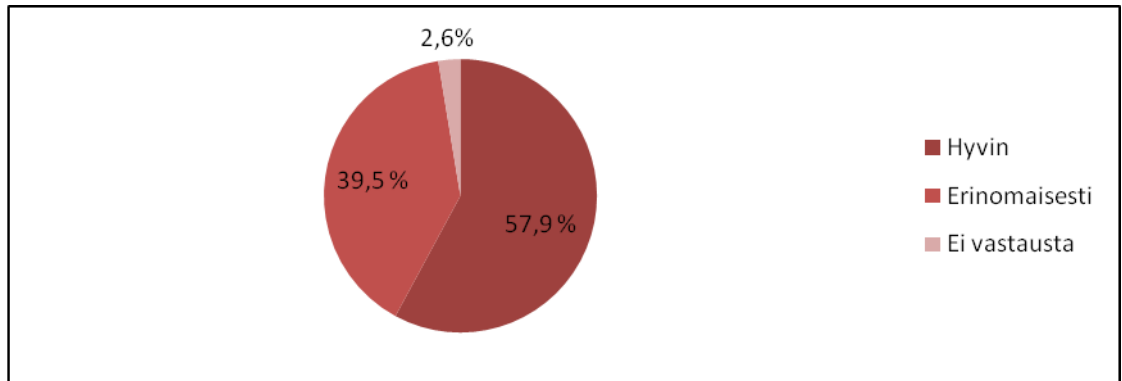
Verkostoituneen moniammatillisuuden toteutumisen arvioi tyydyttäväksi viisi vastaajaa 37 vastaajasta (13,2 %). Hyvin toteutuvaksi tämän katsoi 22 vastaajaa (57,9 %) ja erinomaisesti verkostoituneen moniammatillisuuden arvioi kuusi vastaajaa (15,8 %). Neljä vastaajaa (10,5 %) ei osannut arvoida tätä kohtaa. (Kuva 35.)

Yhteenveto

Päivähoidon yhtenä keskeisenä asiana oleva yhteistyö toteutui vastaajien mielestä erinomaisesti. Kolmesta kohdasta kaksi sai hyvän arvion, yksi erinomaisen. Huonoja arvioita ei annettu ja tyydyttäviä arvioita oli n. 10 prosenttia tai alle sen.

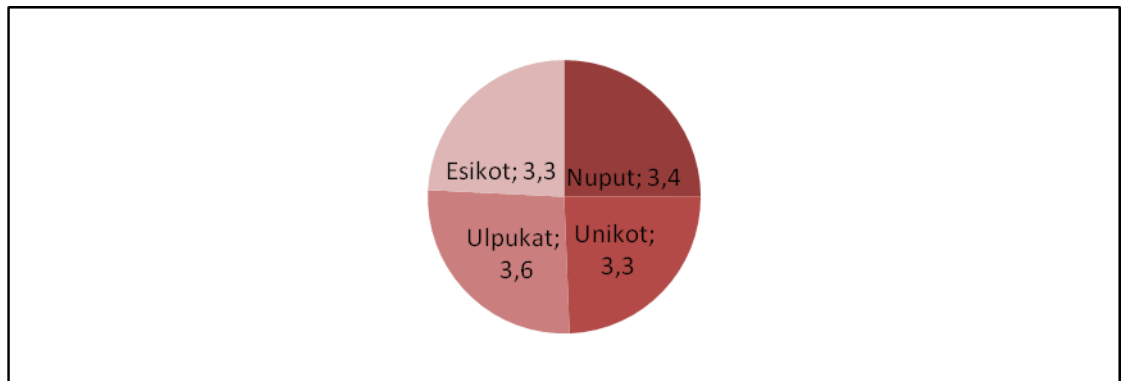
12.4.3 Ammatillisuus

Ammatillisuus (päivähoidon yhtenä keskeisenä asiana/toimintaperiaatteena) arvioidaan *perustehtävän osaamista ja sisäistämistä, suunnitelmallista, arvioivaa ja kehitettävää työtettä sekä vuorovaikutustaitojen hallintaa ja sujuvaa sekä vastuullista siirtymistä rooleissa.*

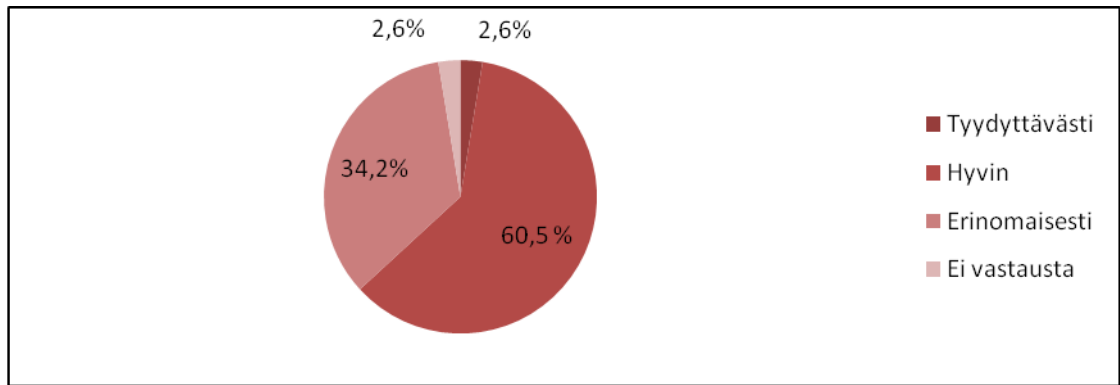
Kuva 36. Henkilökunnan perustehtävän osaaminen Päiväkoti Nurmilinnussa

Lähes 60 prosenttia (57,9 %) arvioi henkilökunnan osaavan *perustehtävänsä* hyvin ja erinomaisesti lähes 40 prosenttia (39,5 %). Yksi vastaus puuttui tästä kohdasta. (Kuva 36.)

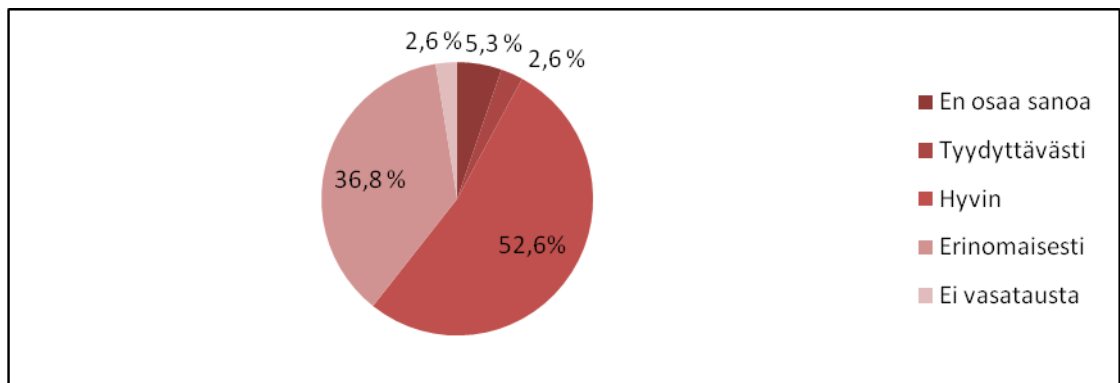
Kuva 37. Henkilökunnan perustehtävän osaamisen keskiarvo ryhmittäin, asteikolla 1-4

Keskiarvot asteikolla 1–4 (1=huono,2=tydyttävä,3=hyvä,4=erionomainen) perustehtävän osaamisesta ryhmittäin olivat melko tasaiset. Nuppujen ryhmän keskiarvo oli 2,8 eli hyvä. Nupuilta puuttui yksi vastaus. Unikoiden keskiarvo oli 3,3 eli myös hyvä. Ulpukoiden keskiarvoksi muodostui 3,6, mikä voidaan pyöristää jo erinomaiseksi. Esikoiden ryhmän keskiarvo vastausvaihtoehtojen mukaan oli 3,3 eli hyvä. (Kuva 37.)

Kuva 38. Ammatillisuuden suunnitelmallisuus sekä arvioiva ja kehittävä työote

Suunnitelmallisuuden, arvioivan ja kehittävän työotteet toteutumisen arvioi tyydyttäväksi yksi vastaajista (2,6 %). Hyvin tämän katsoi toteutuvan 23 vastaajaa (60,5 %) ja erinomaisesti toteutuvaksi arvioi 13 vastaajaa (34,2 %). Vastauksia tässä kohdassa oli 37 eli yksi puuttui (2,6 %). (Kuva 38.)

Kuva 39. Vuorovaikutustaitojen hallinta, sujuvuus sekä vastuullisen roolin omaksuminen

Henkilökunnan vuorovaikutustaitojen hallinnan, sujuvan ja vastuullisen roolin omaksumisen ammatillisuuden näkökulmasta arvioi tyydyttävästi toteutuvan yksi vastaajista (2,6 %). Hyvin tämän näki toteutuvan 20 vastaajaa (52,6 %) ja erinomaisesti 14 vastaajaa (36,8 %). Kaksi vastaajaa (5,3 %) ei osannut arvioida tätä kohtaa, josta myös yksi vastaus (2,6 %) puuttui. (Kuva 39.)

Yhteenveto

Ammatillisuus, päivähoidon yksi keskeisistä asioista, toteutui vastaajien lomakkeiden perusteella hyvin. Jokaisen kolmen yllä esitetyn kohdan arviot oli arvioitu hyvin toteutuvaksi suurimmilla prosenttimäärillä. Huonoja arvioita ei ollut missään kohtaa ja

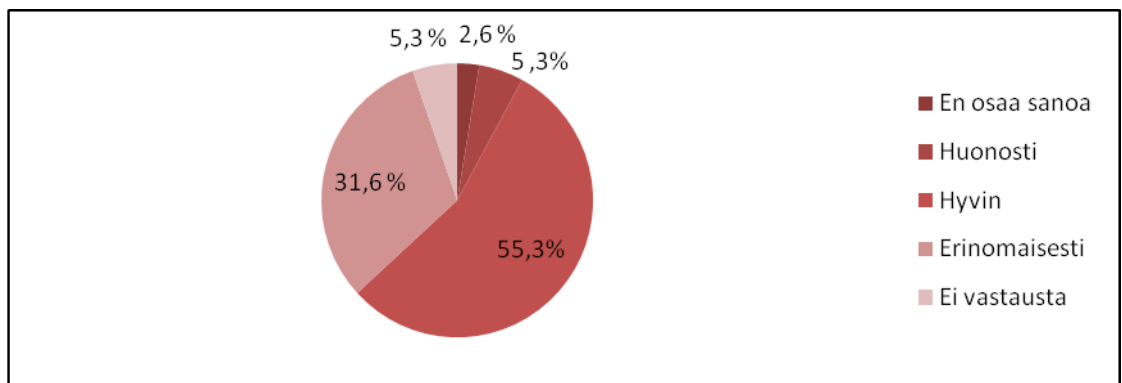
tydyttävät arviotkin henkilökunnan suunnitelmallisessa, arvioivassa ja kehittävässä työtöteessä sekä henkilökunnan vuorovaikutustaitojen hallinnassa jäivät molemmissa alle kolmen prosentin.

12.5 Hyvä ja laadukas varhaiskasvatus

Hyvä ja laadukas varhaiskasvatus määritellään Kouvolan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelmassa koostuvan kolmesta eri elementistä, jotka ovat *näkemyks lapsesta, toimintaympäristö ja vuorovaikutus*. Näiden jokaisen elementin toteutumista kysyttiin tarkentavien kohtien avulla.

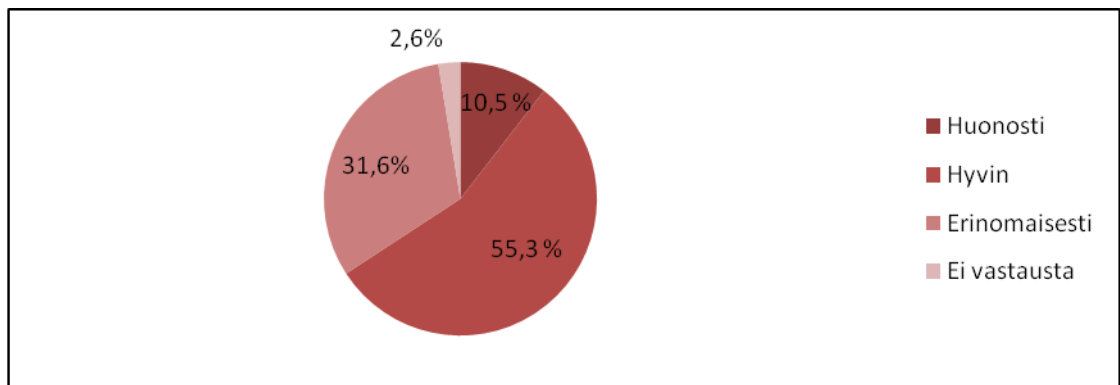
12.5.1 Näkemys lapsesta

Näkemyks lapsesta selvitettiin kolmen eri kohdan avulla. Nämä ovat näkemys lapsesta sekä aktiivisena että yksilöllisenä toimijana. Leikin olennaisuus oli kolmas kohta.

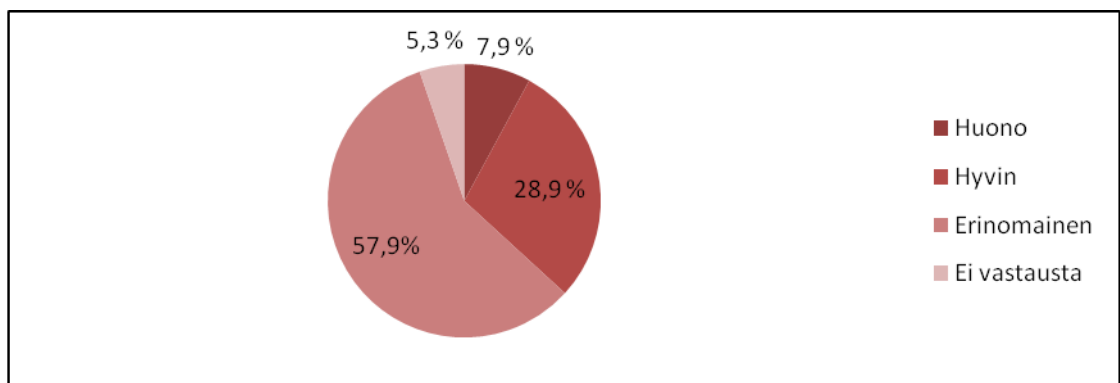
Kuva 40. Näkemys lapsesta aktiivisena toimijana

Vanhempien *näkemys lapsesta aktiivisena toimijana* toteutui Päiväkoti Nurmilinnussa 21 vastaajan mielestä hyvin (55,3 %). Erinomaisesti tämän näki toteutuvan 12 kyselyyn vastannutta (31,6 %). Huonon arvion antoi kaksi vastaajaa (5,3 %). Vastauksia puuttui kaksi (5,3 %) ja yksi (2,6 %) ei osannut kommentoida kohtaa. (Kuva 40.)

Kuva 41. Näkemys lapsesta yksilöllisenä

Näkemyks *lapsesta yksilöllisenä* nähtiin toteutuvan huonosti neljässä lomakkeessa (10,5 %). Hyvin arvion toteutumisesta antoi 21 vastaajaa (55,3 %) ja vastaajista 12 erinomaisen 12 arvion (31,6 %). Yksi vastaus (2,6 %) puuttui tästä kohdasta. (Kuva 41.)

Kuva 42. Näkemys leikin olennaisuudesta

Arviot *leikin olennaisuuden* toteutumisesta Päiväkoti Nurmilinnussa olivat 22 vastaajan (57,9 %) mielestä erinomaisia. Hyvän arvioin sen toteutumiselle antoi 11 vastaajaa (28,9 %) ja 3 vastaajaa (7,9 %) näki leikin olennaisuuden toteutumisen huonona. (Kuva 42.)

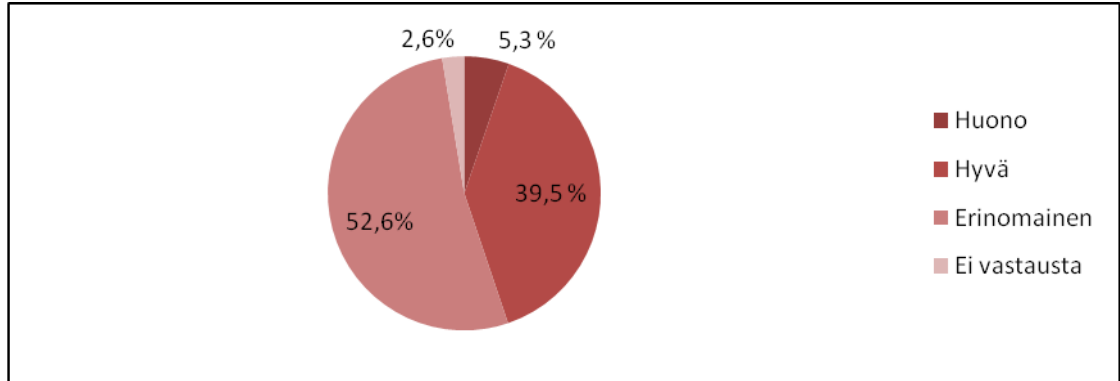
Yhteenveto

Hyvän ja laadukkaan päivähoidon näkemys lapsesta sai toteutumisestaan hyvän arvion. Kaksi kohtaa kolmesta arviotiin toteutuvaksi hyvin, yksi kolmesta erinomaisesti. Huonot arviot jäivät 10 prosentin tuntumaan tai sen alle.

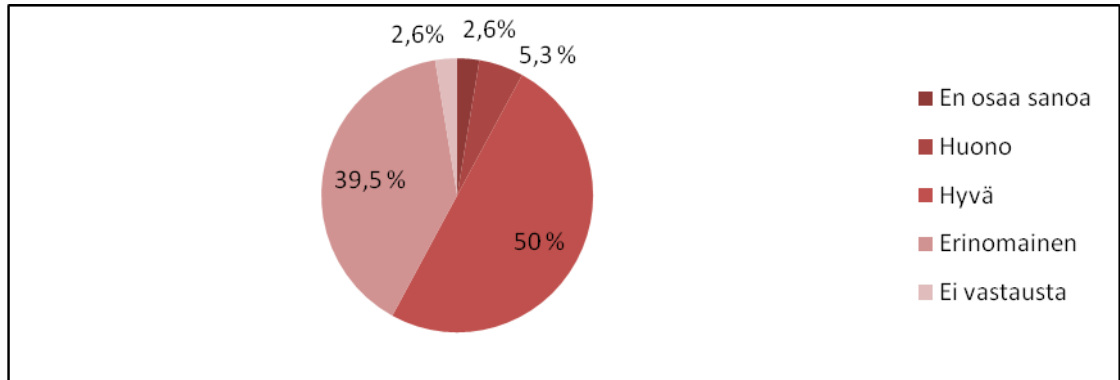
12.5.2 Näkemys toimintaympäristöstä

Kouvolan kaupunki edellyttää hyvältä ja laadukkaalta toimintaympäristöltä *turvallisuutta, terveellisyttä, monipuolisuutta* sekä *toimintaan aktivointia*.

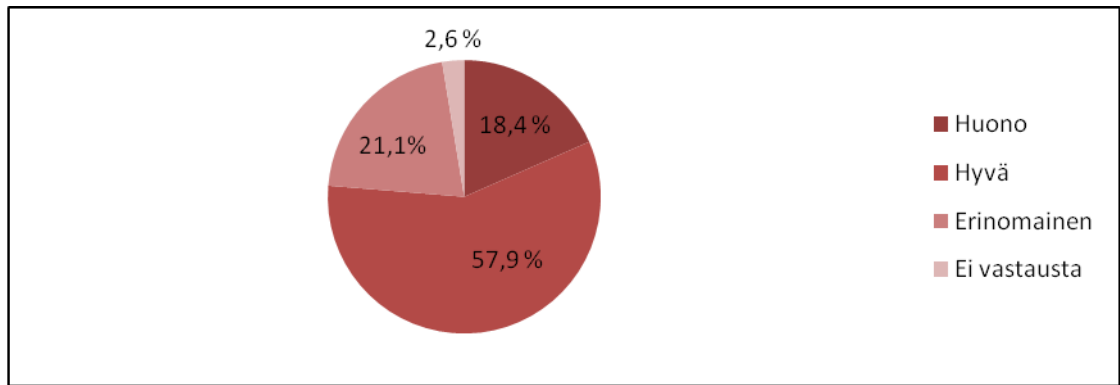
Kuva 43. Näkemys toimintaympäristön turvallisuudesta

Vastanneista 20 (52,6 %) arvioi Päiväkoti Nurmilinnun *toimintaympäristön turvallisuuden* erinomaiseksi. Hyvän arvion antoi 15 vastaajaa (39,5 %). Huonona sitä piti vain kaksi vastaajista (5,3 %). Yksi vastaus puuttui. (Kuva 43.)

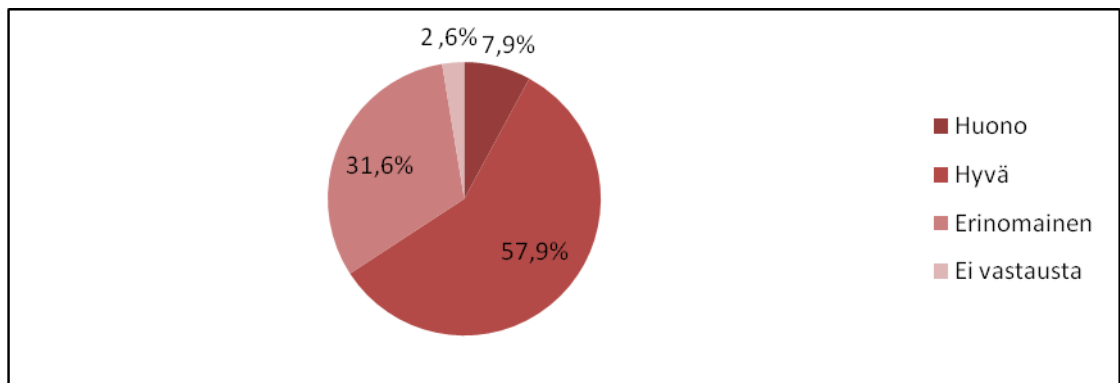
Kuva 44. Näkemys toimintaympäristön terveellisyydestä

Vastaajista 19 (50 %) arvioi *toimintaympäristön terveellisyyden* toteutuvan hyvin. Erinomaiseksi sen arvio 15 vastaajaa (39,5 %) ja huonoksi kaksi vastaajaa (5,3 %). Vastanneista yksi (2,6 %) ei osannut ottaa kantaa tähän ja yksi vastaus (2,6%) jäi puuttumaan. (Kuva 44.)

Kuva 45. Näkemys toimintaympäristön monipuolisuudesta

Toimintaympäristön monipuolisuuden huonoksi arvioi seitsemän (18,4 %) vastaajaa 37 vastaajasta. Hyvänä tätä piti 22 vastaajaa (57,9 %). Erinomaiseksi monipuolisuuden katsoi kahdeksan vastaajaa (21,1 %). Vastauksia puuttui yksi. (Kuva 45.)

Kuva 46. Näkemys toimintaympäristöstä toimintaan aktivoivana

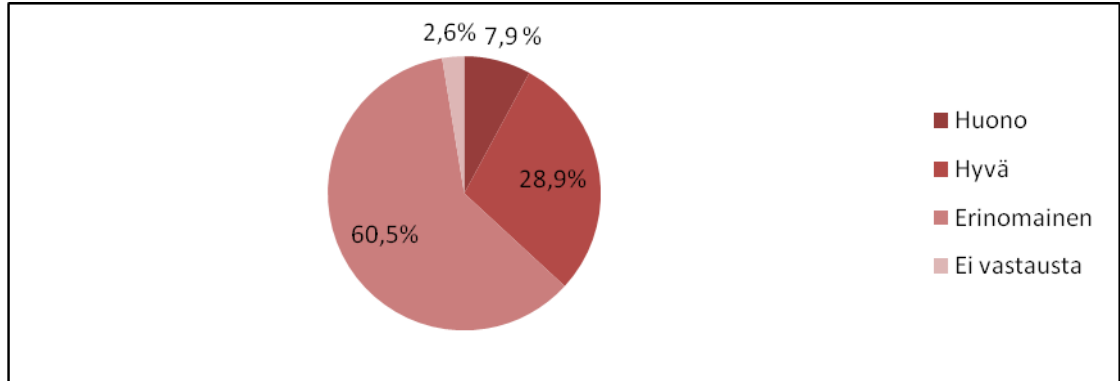
Päiväkoti Nurmilinnun *toimintaympäristöä* huonosti *aktivoivana* piti kolme vastajaa (7,9 %). Hyvän arvion tälle antoi 22 vastaajaa (57,9 %) eli hieman yli puolet. Erinomaisena sen näki 12 vastaajaa (31,6 %). Vastauksia puuttui yksi. (Kuva 46.)

Yhteenveto

Näkemys toimintaympäristön terveellisyydestä, monipuolisuudesta sekä toimintaan aktivoivasta sai keskimäärin hyvät arviot vastaajilta. Erinomaiseksi oli arvioitu toimintaympäristön turvallisuus.

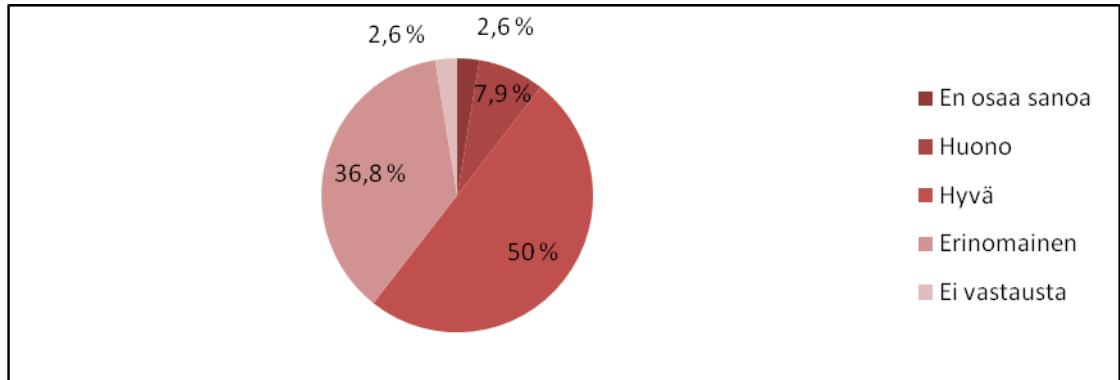
12.5.3 Näkemys vuorovaikutuksesta

Näkemyksiä vuorovaikutuksesta käsiteltiin turvallisten kasvattajien, vertaisryhmän ja suhteina muihin lapsiin sekä myönteisyyden ja kannustavuuden näkökulmasta.

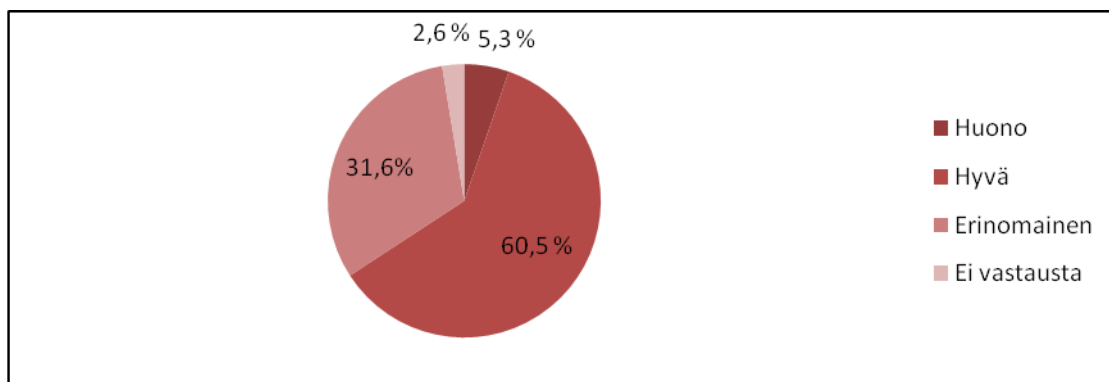
Kuva 47. Näkemys turvallisista kasvattajista vuorovaikutuksessa

Erinomaisen arvion *kasvattajista turvallisina* vuorovaikutuksen näkemyksestä antoi 23 vastaajaa (60,5 %). Hyvänä kasvattajien turvallisuutta piti 11 vastaajaa (28,9 %) ja huonona kolme vastaajaa (7,9 %). Kysymyksestä puuttui yksi vastaus. (Kuva 47.)

Kuva 48. Näkemys vertaisryhmistä ja suhteista muihin lapsiin vuorovaikutuksessa

Vertaisryhmä ja suhteet muihin lapsiin vuorovaikutuksen osa-alueena sai huonon arvion kolmelta vastaajalta (7,9 %). Hyvän arvion antoi 19 vastaajaa (50 %) ja erinomaisen 14 vastaajaa (36,8 %). Yksi vastaaja (2,6 %) ei osannut kommentoida kohtaa, ja puuttuneita vastauksia oli yksi. (Kuva 48.)

Kuva 49. Näkemys vuorovaikutuksen myönteisyydestä ja kannustavuudesta

Myönteisenä ja kannustavana vuorovaikutusta hyvän ja laadukkaan varhaiskasvatuksen elementtinä Päiväkoti Nurmilinnussa huono arvosanan antoi kaksi vastaajaa (5,3 %). Hyvin toteutuvana sitä piti 23 vastaajaa (60,5 %) ja erinomaisesti sen näki toteutuvan 12 vastaajaa (31,6 %). Kohdasta puuttui yksi vastaus. (Kuva 49.)

Yhteenveto

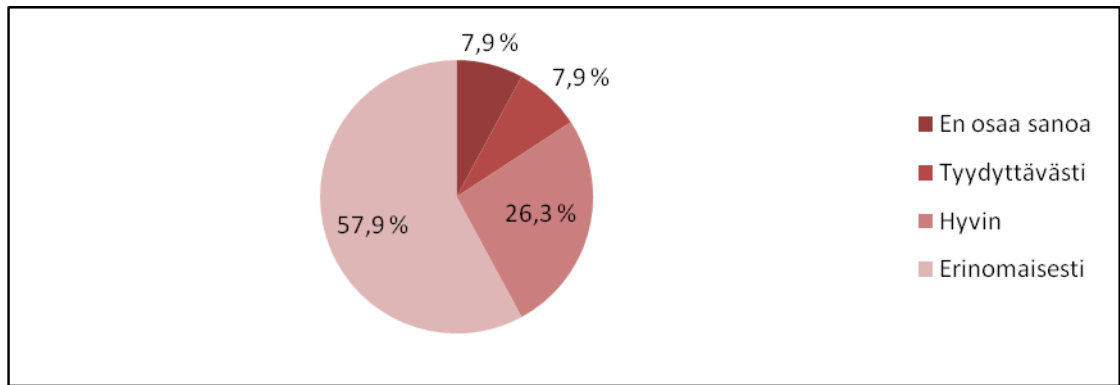
Vuorovaikutus nähtiin turvallisten kasvattajien, vertaisryhmän ja suhteet muihin lapsiin sekä myönteisyyden ja kannustavuuden osalta toteutuvan myös hyvin. Näistä kolmesta kasvattajien turvallisuus arvioitiin erinomaiseksi, loput kaksi toteutuivat vastaajien mielestä hyvin.

12.6 Varhaiskasvatusympäristö

Varhaiskasvatusympäristöt voidaan jakaa *fyysiseen ympäristöön* sekä *psykkiseen ja sosiaaliseen ympäristöön*. Näitä kahta eri ympäristöä käsiteltiin kyselylomakkeessa eri kysymyksillä.

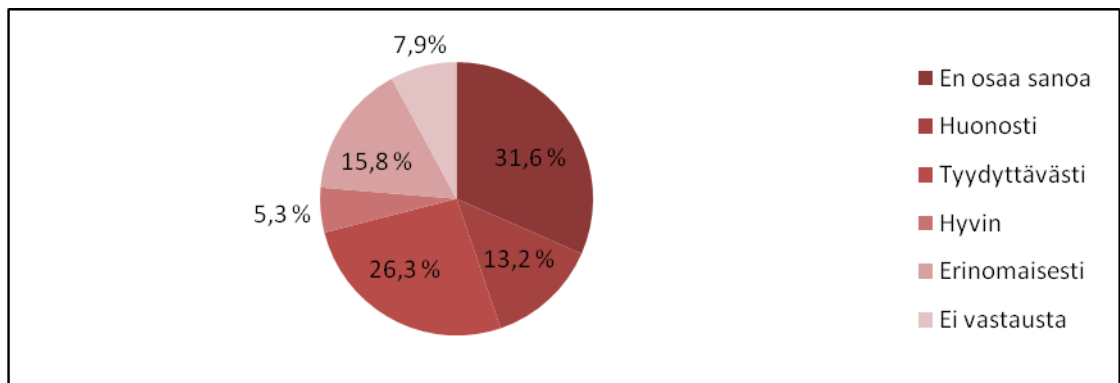
12.6.1 Fyysinen ympäristö

Päiväkoti Nurmilintu on ensimmäinen peruskoulun yhteydessä toimiva päiväkoti Kouvolassa. Fyysinen sijainti niin koulun yhteydessä kuin Kouvolan museokorttelin ja keskustan tuntumassa mahdollistaa mm. koulun tilojen käyttöä sekä esikoululaisten läheistä tutustumista koulumaailmaan että kulttuuriin tutustumista. Fyysisen ympäristön toteutumista pyydettiin lomakkeessa arvioimaan *koulun eri tilojen* (liikuntasali, puutyöluokka), *urheilukentän, pururadan, museokorttelin huomioimisen ja käytön kannalta*.

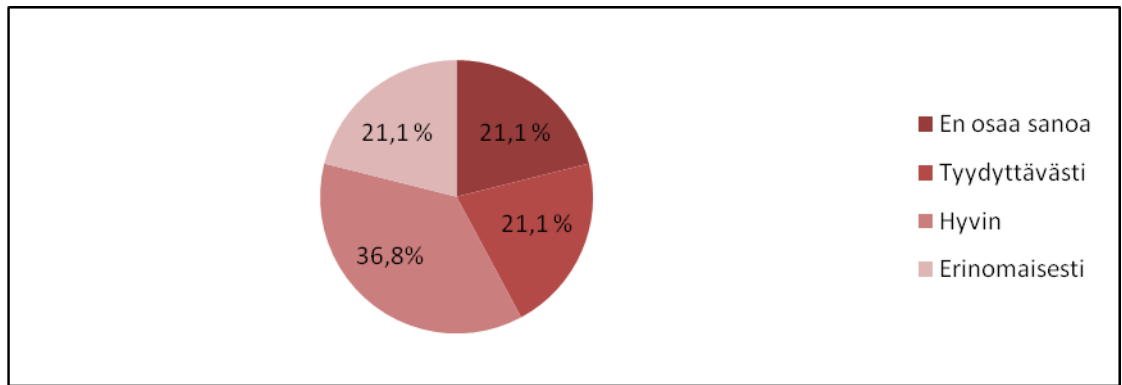
Kuva 50. Liikuntasalin käyttö

Koulun eri tiloista *liikuntasalin* käytön mahdollisuus nähtiin 22 vastaajan (57,9 %) mielestä toteutuvan erinomaisesti. 10 vastaajan (26,3 %) mielestä sitä käytettiin hyvin. Tyydyttävän arvion sen käytölle antoi kolme vastaajaa (7,9 %). Kolme vastaajaa (3,9 %) ei osannut kommentoida asiaa. (Kuva 50.)

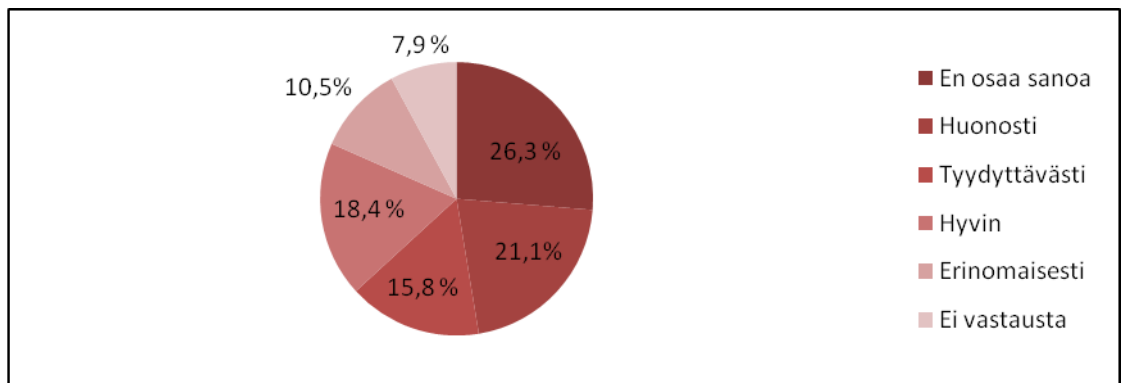
Kuva 51. Puutyöluokan käyttö

Puutyöluokan käytön mahdollisuus toteutuu vastausten perusteella liikuntasalia huonommin. Huonon arvion tälle antoi 13,2 prosenttia. Tyydyttävän arvion antoi 26,3 prosenttia vastaajista. Hyvänä tämän tilan käytön näki kuitenkin 15,8 prosenttia vastaajista. Suurin osa vastaajista (31,6 %) ei kuitenkaan osannut arvioida kohtaa lainkaan. (Kuva 51.)

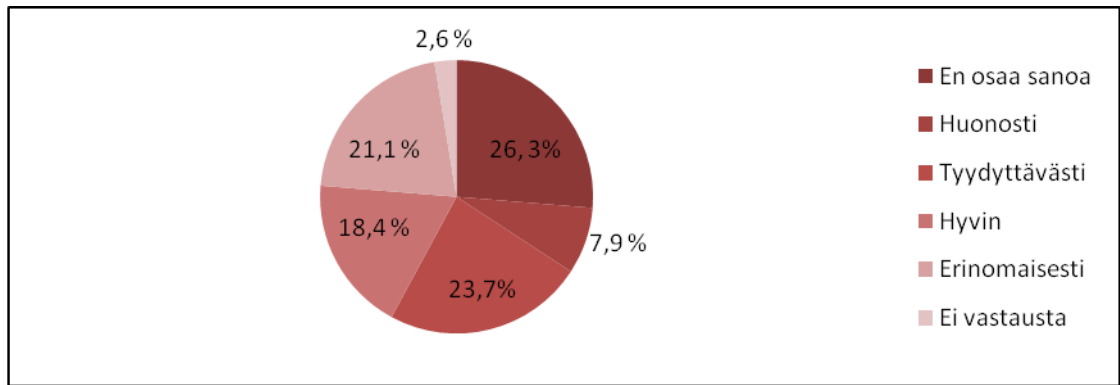
Kuva 52. Urheilukentän käyttö

Päiväkodin läheisyydessä sijaitsevan *urheilukentän* käyttö toteutui 14 vastaajan (36,8 %) mielestä hyvin. Tyydyttävän tai erinomaisen arvioin sille antoi kahdeksan vastaajaa (21,1 %). Sama määrä vastaajia ei myöskään osannut kommentoida ollenkaan tätä asiaa. (Kuva 52.)

Kuva 53. Pururadan käyttö

Päiväkotia myös suhteellisen lähellä sijaitsevan *pururadan* käytön toteutuminen näkyi vastauksista kaikilla mahdollisilla vastausvaihtoehdoilla. 10 vastaajaa (26,3 %) ei osannut kommentoida kohtaa. Huonon arvioin pururadan käytölle antoi 8 vastaajaa (21,1 %) ja tyydyttävän arvioin kuusi vastaajaa (15,8 %). Hyväksi sen käytön oli kuitenkin todennut seitsemän vastaajaa (18,4 %) ja erinomaiseksi neljä vastaajaa (10,5 %). Tästä kysymyksestä puuttui kolme vastausta. (Kuva 53.)

Kuva 54. Museokorttelin käyttö

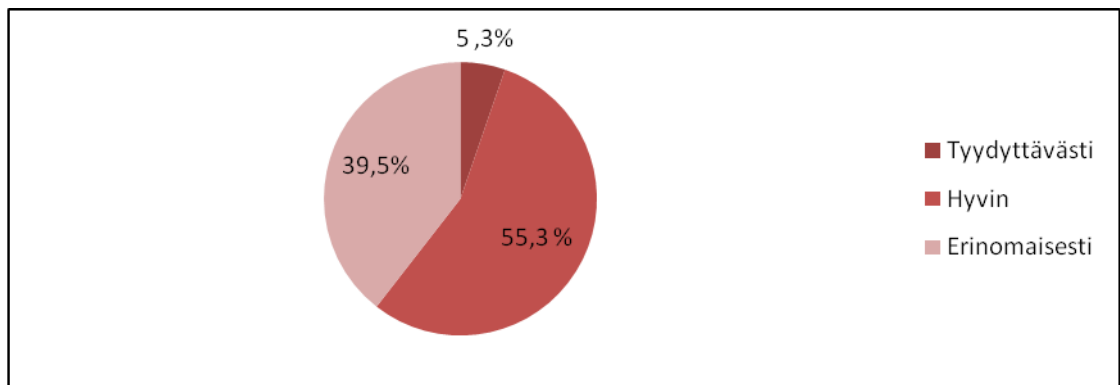
Museokorttelin monipuolisen ympäristön käyttö toteutui kolmen vastaajan (7,9 %) mukaan huonosti. Yhdeksän vastaajaa (26,3 %) antoi arvioksi tyydyttävän. Hyvän arvion museokorttelin käytölle antoi seitsemän vastaajaa (18,4 %). Kahdeksan vastaajan (21,1 %) mielestä museokorttelin monipuolinen käyttö oli erinomaisella tasolla. Yksi vastaus puuttui. (Kuva 54.)

Yhteenveto

Päiväkodin fyysisen ympäristön (liikuntasali, puutyöluokka, urheilukenttä, pururata, museokortteli) käyttö sai vastaajilta tyydyttävän arvion. Vastauksissa tulee kuitenkin huomioida, että kaikista 38 vastauksesta 6 (15,8 %) oli 0–3-vuotiaiden Nuppujen ryhmästä. Lisäksi on huomioitava, että sekä Unikoiden että Ulpukoiden ryhmässä oli kolmevuotiaita lapsia, joilla joidenkin edellä mainittujen fyysisten ympäristöjen käyttö saattoi olla hieman kyseenalaisempaa kuin 4–6-vuotialla.

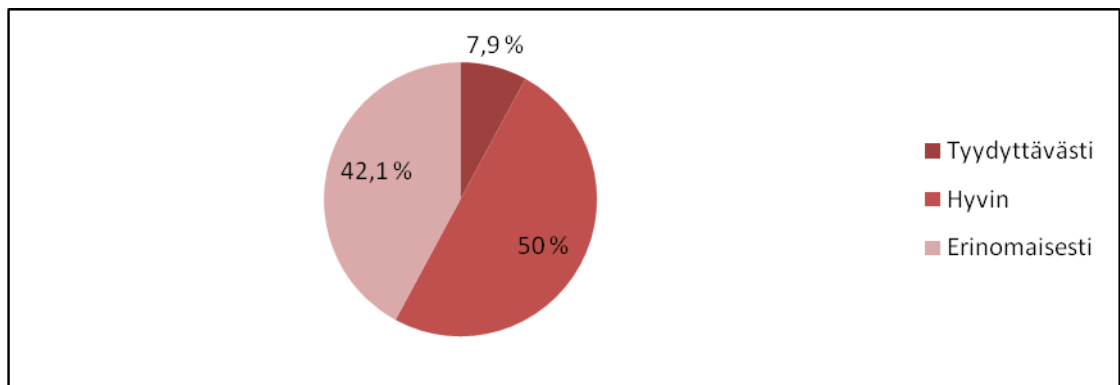
12.6.2 Psykkinen ja sosiaalinen ympäristö

Ympäristön ollessa turvallinen lapsen on mahdollisuus tuntea itsensä hyväksytyksi. Lasta rohkaistaan kokeilemaan uusia asioita. Kuuntelu ja vuorovaikutus ovat avointa lasten, kasvattajien sekä vanhempien välillä. Psykkistä ja sosiaalista ympäristöä käsiteltiin lomakkeessa Päiväkoti Nurmilinnun määrittelemien edellä mainittujen edellytysten avulla.

Kuva 55. Lapsi voi tuntea itsensä hyväksytyksi

Se, että *lapsi voi tuntea itsensä hyväksytyksi* sellaisenaan kuin hän on, toteutui 21 vastaajaan mielestä hyvin (55,3 %). Tyydyttävän arvion antoi kaksi vastaajaa (5,3 %) ja erinomaisen arvion 15 vastaajaa (39,5 %) kaikista 38 vastaajasta. (Kuva 55.)

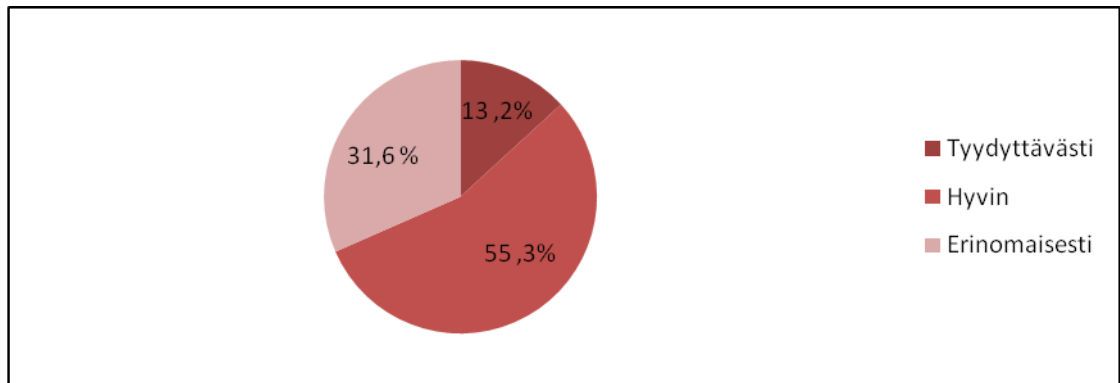

Kuva 56. Lapsen rohkaiseminen

Tasan puolet vastaajista (50 %) oli sitä mieltä, että *lapsta rohkaistaan* kokeilemaan uusia asioita hyvin. Erinomaisen arvion tälle antoi 16 vastaajaa (42,1 %).

Tyydyttävästi tämän toteutumisen näki kolme vastaajaa (7,9 %). (Kuva 56.)

Kuva 57. Lapsen kuuntelu

21 vastaajan (55,3 %) mielestä *lasta kuunteltiin* hyvin. 12 vastaajan mielestä lasta kuunneltiin (31,6 %) erinomaisesti. Tyydyttävän arvion tämän toteutumiseksi antoi viisi vastaajaa (13,2 %). (Kuva 57.)

Yhteenveto

Päiväkodin psyykkinen ja sosiaalinen ympäristön toteutuminen yllä mainittujen asioiden avulla arviottiin toteutuvan hyvin. Tätä kysymystä sai täydentää vielä sanallisesti, jos niin halusi. Täydentävistä vastauksista yksi virke kokosi tämän kysymyksen hyvin yhteen:

”Pitäisi olla enemmän henkilökuntaa, jotta tämä voisi toteutua täydellisesti.”

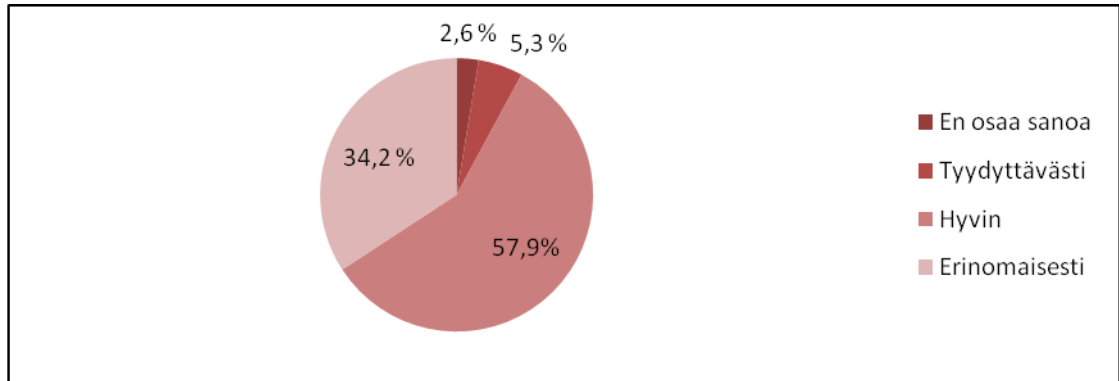
Vastaukset kertoivat myös, että lapset menivät mieluusti hoitoon ja puhuivat päiväkodista ja päiväkodin tädeistä myönteisesti. Lisäksi muutama vastaus sanoi lapsen viihtyvän paremmin Päiväkoti Nurmilinnussa kuin edellisessä paikassa ja toipuneen edellisen paikan huonoista kokemuksista hyvin. Psyykkisen ja sosiaalisen ympäristön hyvin toteutumista perusteltiin myös lapsen omatoimisuuden kehittämisellä ja erityistarpeiden hyvin huomiomisella.

12.7 Lapsen ominainen tapa toimia

Lapselle ominaisia toimintatapoja ovat *leikki, liikkuminen, taiteiden kokeileminen ja ilmaisu sekä tutkiminen*. Näiden neljän eri toimintatavan toteutuminen on käsitelty erikseen, omine tarkentavine alakohtineen.

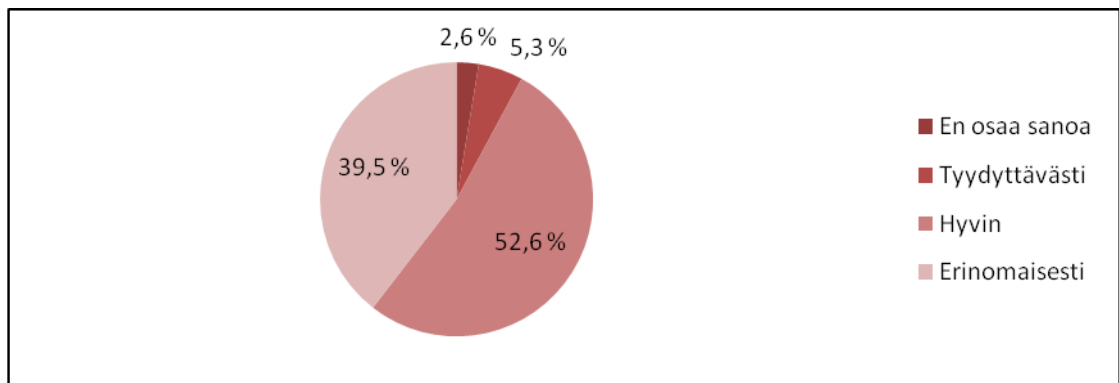
12.7.1 Leikki

Leikki on lapselle ominainen tapa tutkia ympäröivää maailmaa. Leikkiä sanotaankin lapsen työksi. Leikin toteutumista Päiväkoti Nurmilinnussa kysyttiin viiden eri alakohdan avulla. Nämä olivat leikin hyödyntäminen oppimisessa, tilan ja ajan anto leikille, kasvattajien edesauttaminen leikin olemassaolon ja kehittymisen kannalta, leikitartteiden tukeminen sopivia materiaaleja tarjoamalla sekä leikin lapsilähtöisyydellä.

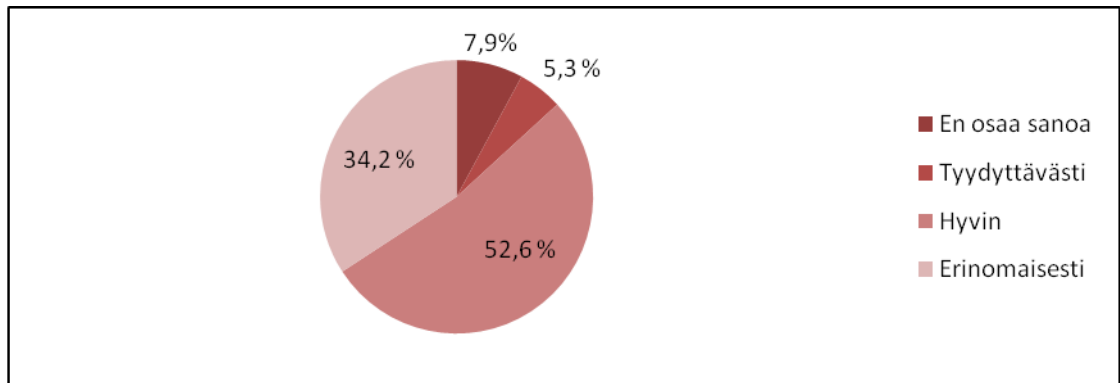
Kuva 58. Leikin hyödyntäminen oppimisessa

Leikkiä hyödynnettiin oppimisessa 22 vastaajan (57,9 %) mielestä hyvin. Erinomaisen arvion tämän toteutumiselle antoi 13 vastaajaa (34,2 %). Kahden vastaajan (5,3 %) mielestä leikin hyödyntäminen opetuksessa toteutui tyydyttävästi. Yksi vastaajista ei osannut kommentoida asiaa. (Kuva 58.)

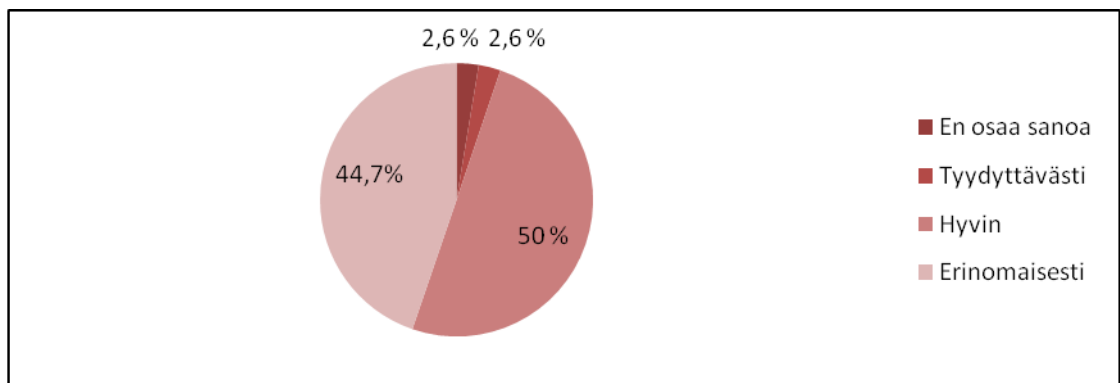
Kuva 59. Tilan ja ajan antaminen leikille

Vastaajista 20 (52,6 %) näki *Tilan ja ajan antaminen leikille* toteutuvan hyvin. Erinomaisen arvion tälle antoi 15 vastaajaa (39,5 %). Tyydyttävän arvion tämän toteutumiselle antoi kaksi vastaajaa (5,3 %). Yksi vastaajista ei osannut arvioida tätä. (Kuva 59.)

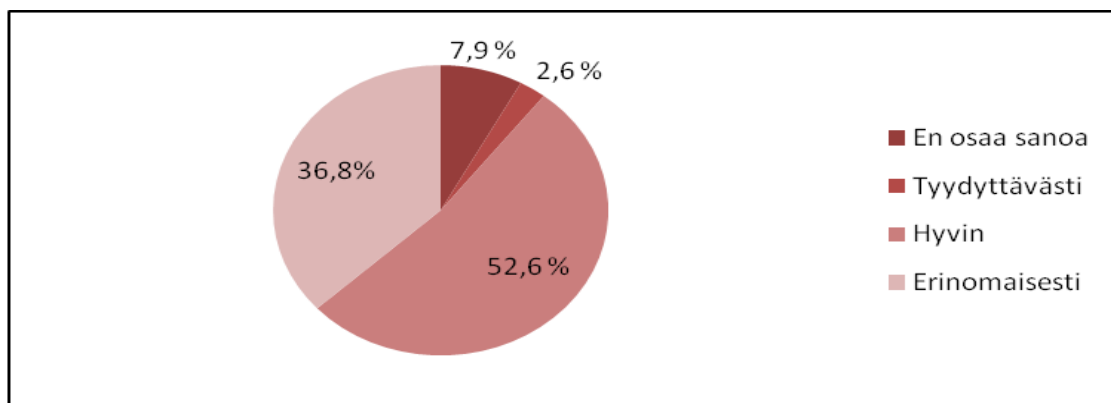
Kuva 60. Leikin olemassaolon ja kehittyminen kasvattajien edesauttamalla toiminnalla

Kasvattajien edesauttaminen leikin olemassaoloon ja sen kehittymiseen omalla toiminnallaan toteutui 20 vastaajaan (52,6 %) mielestä hyvin. Erinomaisesti tämän näki toteutuvan 13 vastaajaa (34,2 %). Tyydyttävän arvion antoi kaksi vastaajaa (5,3 %). Kolme vastaajaa (7,9 %) ei osannut arvioida tämän toteutumista. (Kuva 60.)

Kuva 61. Leikkitarpeiden tukeminen sopivin materiaalein

Leikkitarpeiden tukeminen sopivia materiaaleja tarjottiin 19 vastaajan mielestä hyvin (50 %). Hieman alle puolet, 17, vastaajista (44,7 %) antoi tälle arvion erinomainen ja tyydyttävän arvion yksi vastaajista (2,6 %). Yksi vastaus (2,6 %) puuttui tästä kohdasta. (Kuva 61.)

Kuva 62. Leikin lapsilähtöisyys

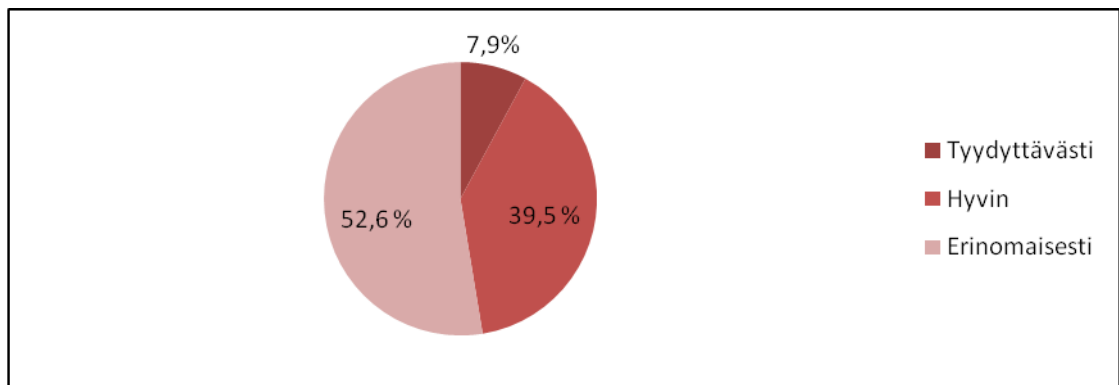
Leikin lapsilähtöisyys toteutui Päiväkoti Nurmilinnussa pääosin hyvin (52,6 %). Erinomaisena leikin lapsilähtöisyyden näki 36,8 prosenttia vastaajista. Tyydyttävän arvion antoi yksi yksi vastaaja (2,6 %). 7,9 prosenttia ei osannut sanoa arviotaan tähän kohtaan (kuva 62).

Yhteenveto

Leikki, lapsen yksi ominaisista toimintatavoista, arvioitiin kaikista viidestä yllä esitetystä kohdassa toteutuvan hyvin, reilun 50 prosentin arviomäärällä. Eriomaisesti sen katsottiin toteutuvan yli 30 prosentilla jokaisessa kohdassa. Kysymyksen vastausta oli myös mahdollisuus täydentää sanallisesti. Näistä kävikin ilmi se, että niin omatoimiselle kuin ohjatullekin leikille annettiin aikaa ja mahdollisuuksia.

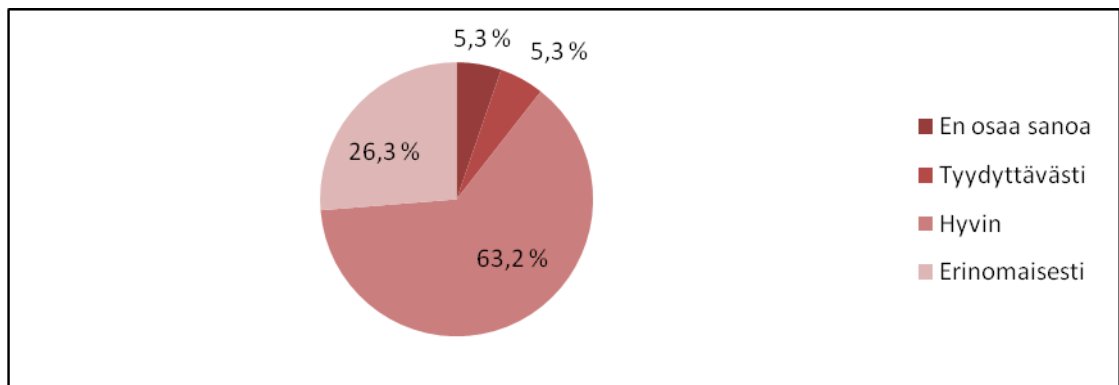
12.7.2 Liikkuminen

Liikkuminen on lapsen luonnollinen tapa tutustua itseensä, toisiin ihmisiin ja ympäristöön. Liikkumisen toteutumista tarkasteltiin päiväkodin tarjoaman mahdollisuuden, arjen kasvatustoiminnan suunnittelun, kannustamisen sekä päiväkodin fyysisen ympäristön avulla.

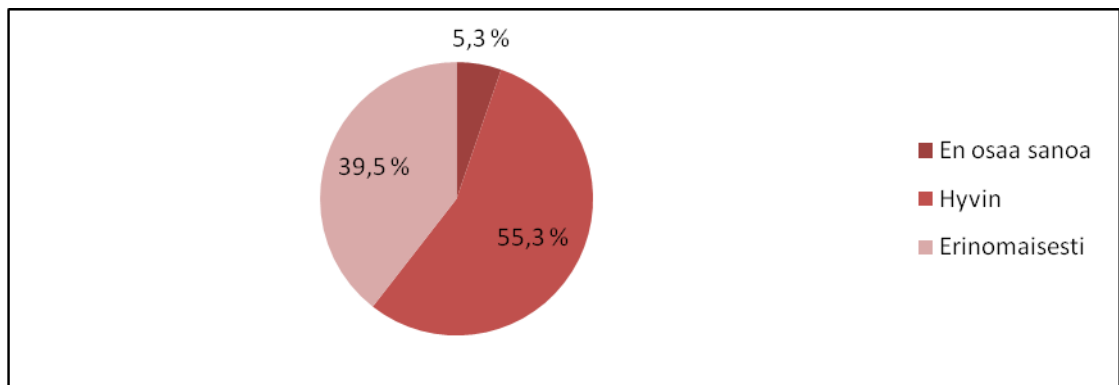
Kuva 63. Päiväkoti tarjoaa päivittäin mahdollisuuden liikkumiseen

20 vastaajan mielestä (52,6 %) päiväkodin katsottiin tarjoavan päivittäin mahdollisuuden liikkumiseen erinomaisesti. Hyvän arvion sille antoi 15 vastaajaa (39,5 %) ja tyydyttävästi tämän katsoi toteutuvan kolme vastaajaa (7,9 %). (Kuva 63.)

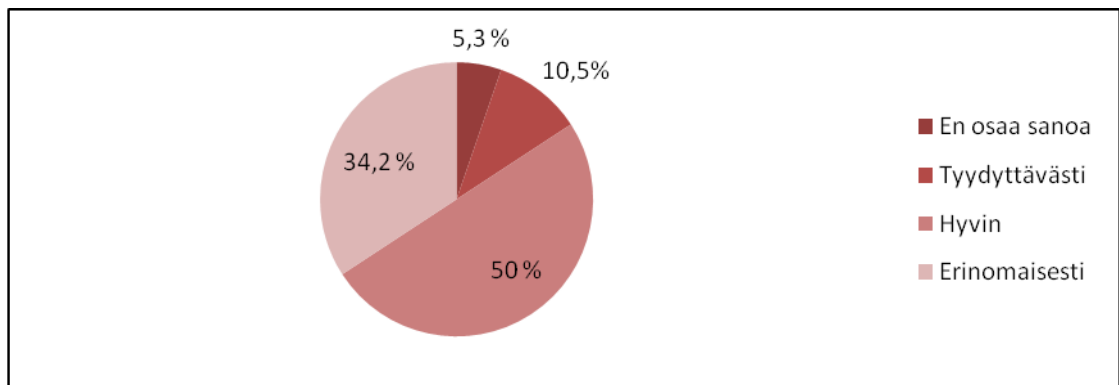
Kuva 64. Liikunnantarpeen huomiointi suunnittelussa

24 vastaajaa (63,2 %) katsoi arjen kasvatustoiminnan suunnittelussa liikunnantarpeen huomioinnin toteutuvan hyvin. Erinomaisen arvion liikunnan huomioimiselle suunnittelussa antoi 10 vastaajaa (26,3 %). Tyydyttävän arvion antoi kaksi vastaajaa (5,3 %). Sama vastausmäärä oli myös kohdassa ”En osaa sanoa”. (Kuva 64.)

Kuva65. Kannustaminen sekä omatoimiseen että ohjattuun liikkumiseen

Kannustaminen sekä omatoimiseen että ohjattuun liikkumiseen toteutui 21 vastaajan (55,3 %) mielestä hyvin. Erinomaisena tätä piti 15 vastaajaa (39,5 %). Kaksi vastaajista ei osannut kommentoida asiaa. (Kuva 65.)

Kuva 66. Fyysisen ympäristön huomioiminen ja hyödyntäminen liikkumisessa

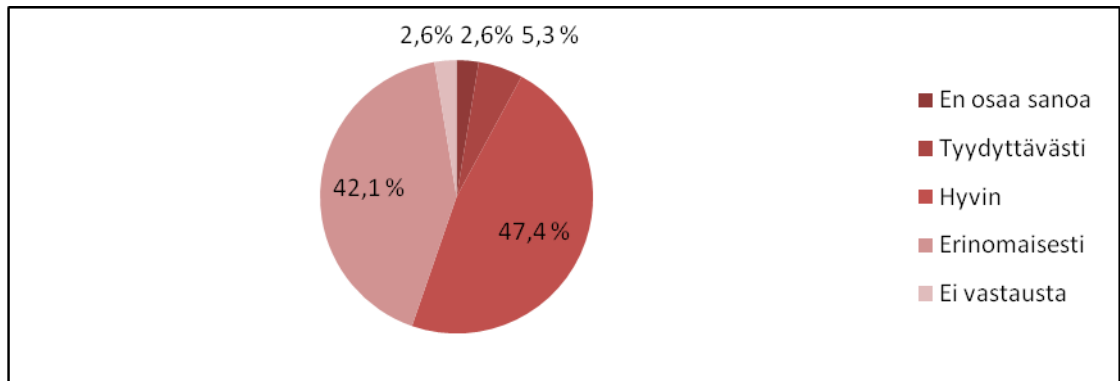
Vastausten perusteella 10,5 prosenttia näki fyysisen ympäristön huomioimisen ja hyödyntämisen liikkumisen toimintatavassa tyydyttävästi. Tasan 50 prosenttia puolestaan näki tämän toteutuvan hyvin. Erinomaisen arvion tälle antoi 34,2 prosenttia vastaajista. 5,3 prosenttia ei osannut kommentoida kohtaa. (Kuva 66.)

Yhteenveto

Liikkuminen, yksi lapsen toimintatavoista, sai hyvän arvion toteutumisestaan. Kolmeen kohtaan neljästä oli toteutuminen arvioitu hyväksi ja yksi neljästä vastauksesta oli arvioitu erinomaisesti toimivaksi. Liikkuminen oli havainnoitu erilaisilla retkillä luontoon ja lähiympäristöön sekä liikuntasalin käytöllä.

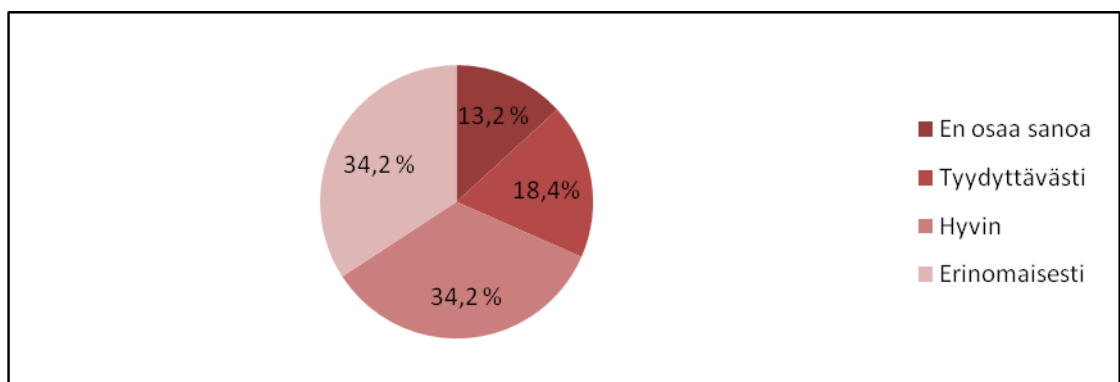
12.7.3 Taiteellinen kokeminen

Taiteellinen kokeminen tarkoittaa lapsen mahdollisuuksia kokea taiteellisia elämyksiä ja esteettistä itseilmaisua. Taiteellisen kokemisen toteutumista arvioitiin musiikin, kädentaitojen ja lastenkirjallisuuden kautta sekä erilaisten vierailuiden kautta.

Kuva 67. Musiikki, kädentaidot ja lastenkirjallisuus Päiväkoti Nurmilinnussa

Päiväkoti tarjosi *musiikillisia* kokemuksia, harjaannuttaa *kädentaitoja* ja tutustuttaa *lastenkirjallisuuteen* hyvin 47,4 prosentin mielestä. Erinomaisesti näiden toteutumisen näki vain muutama prosentti vähemmän (42,1 %). 5,3 prosenttia vastaajista katsoi näiden tarjonnan toteutuvan tyydyttävästi. Yksi vastaaja (2,6 %) ei osannut kommentoida kohtaa. Yksi vastaus myös puuttui. (Kuva 67.)

Kuva 68. Päiväkoti tarjoaa taiteellisia erilaisten vierailujen avulla

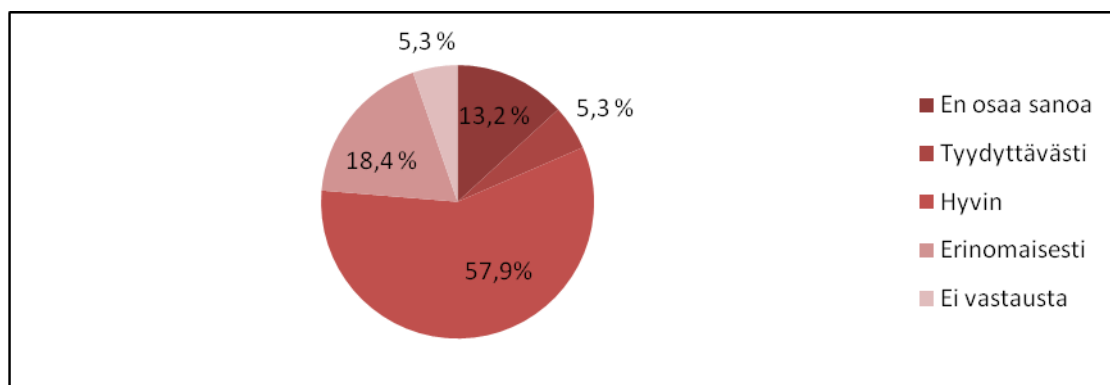
13 vastaajaa (34,2 %) näki *erilaisten vierailuiden toteuttamisen* Päiväkoti Nurmilinnussa toteutuvan mielestä sekä hyvin että erinomaisesti. Tyydyttävän arvioinnille antoi seitsemän vastaajaa (18,4 %). Viisi vastaajaa (13,2 %) ei osannut arvioida kohtaa. (Kuva 68.)

Yhteenveto

Lapsen taiteellista kokemista ja ilmaisua toteutettiin päiväkodissa hyvin. Sanallisista vastauksissa oli monissa mainittu askartelut, piirtäminen, oman kädenjäljen esiintuominen ja havainnointi, musiikkituokiot, taideprojekteihin osallistuminen sekä taidenäyttelyihin tutustuminen. Vierailuina voitiin myös käsittää erikoisemmat retket, kuten junamatka Kotkaan tai retki hautausmaalle, jotka kerryttivät lapsen kokemusmaailmaa.

12.7.4 Tutkiminen

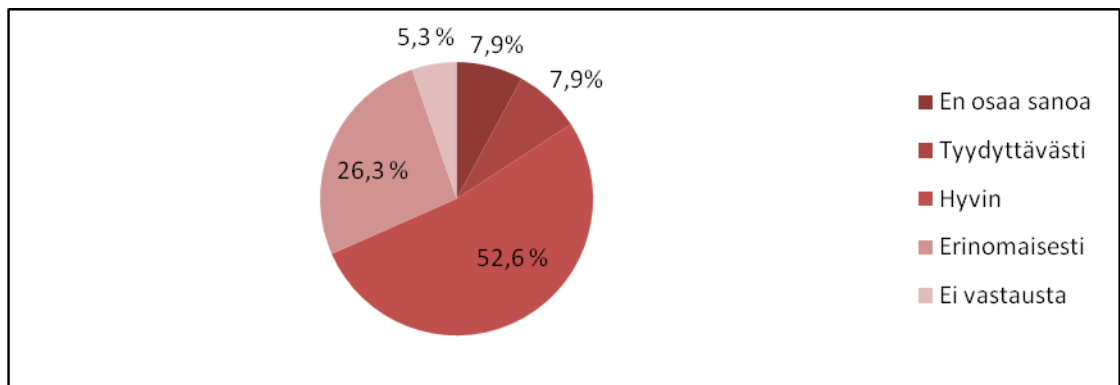
Tutkiessaan lapsi kokee osallisuutta ympäröivään maailmaan ja yhteisöön. Tutkiva ote, kysymykset ja pohdinnat, johdattelevat lasta kokeilemaan uusia asioita. Tutkimisen toteutumista tarkasteltiin ajan ja mahdollisuuksien antamisen, omaehtoisen ajattelun ja ongelmanratkaisutaitoja sekä mielikuvitusta tarvitsen toiminnan sekä lähiympäristön ja luonnon hyödyntämisen kautta.

Kuva 69. Ajan ja mahdollisuuksien anto tutkivalle ihmettelylle

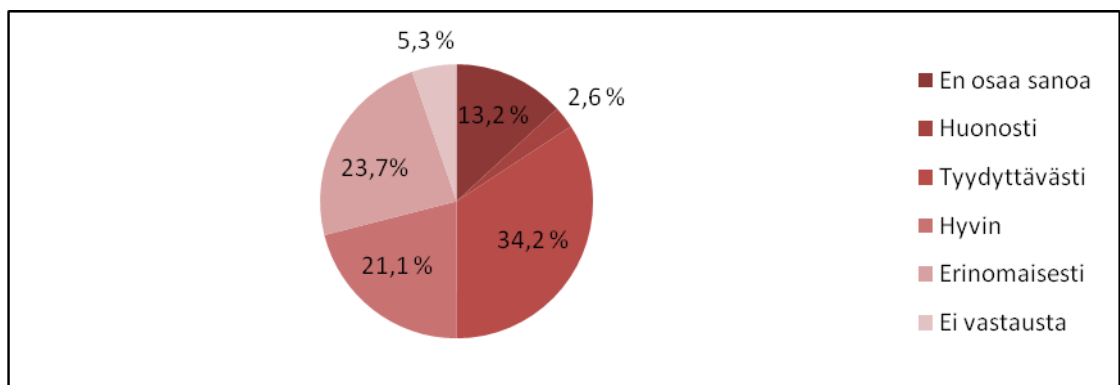
Tutkivalle ihmettelylle Päiväkoti Nurmilinnussa annettiin aikaa ja mahdollisuuksia kahden vastaajan (5,3 %) mielestä tyydyttävästi. Hyvin tämän katsoi toteutuvan 22 vastaajaa (57,9 %). Erinomaisen arvion antoi seitsemän vastaajaa (18,4 %). Viisi vastaajaa (13,2 %) ei osannut arvioida tämän toteutumista, ja kaksi vastausta puuttui. (Kuva 69.)

Kuva 70. Omaehtoista ajattelua, ongelmaratkaisutaitoja ja mielikuvitusta kehittävä toiminta

Päiväkodissa tarjoutui päivittäin omaehtoiseen ajatteluun ja ongelmanratkaisutaitojen sekä mielikuvituksen kehittymiseen kannustavaa toimintaa 20 vastaajan (52,6 %) mielestä hyvin. Erinomaisesti edellä mainittujen asioiden toteutumisen näki 10 vastaajaa (26,3 %). Tyydyttävästi näiden toteutumisen arvioi kolme vastaajaa (7,9 %). Sama määrä ei osannut arvioida kohtaa. Vastauksia puuttui kaksi (kuva 70).

Kuva 71. Lähiympäristön ja luonnon hyödyntäminen

Lähiympäristön ja luonnon hyödyntäminen tutkimisen toimintatavassa nähtiin toteutuvan yhden vastaajan (2,6 %) mielestä huonosti ja kahdeksan vastaajan (21,1 %) mielestä tyydyttävästi. Hyvin tämän toteutumisen näki 13 vastaajaa (34,2 %) ja erinomaisesti yhdeksän vastaajaa (23,7 %). Viisi vastaajista (13,2 %) ei osannut arvioida ja kaksi vastausta (5,3 %) puuttui. (Kuva 71.)

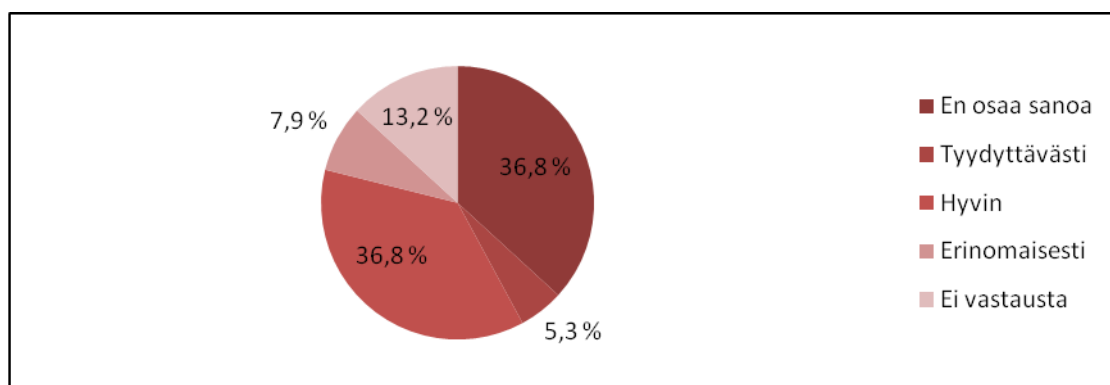
Yhteenveto

Tutkiva ihmettely arvioitiin, jokaisesta kolmesta tutkimista tarkentavasta kohdasta, toteutuvan hyvin. Sanallisissa vastauksissa tätä ei tuotu esille, ihmettelyä tai pohdintaa ei mainittu erikseen.

12.8 Sisällölliset orientaatiot

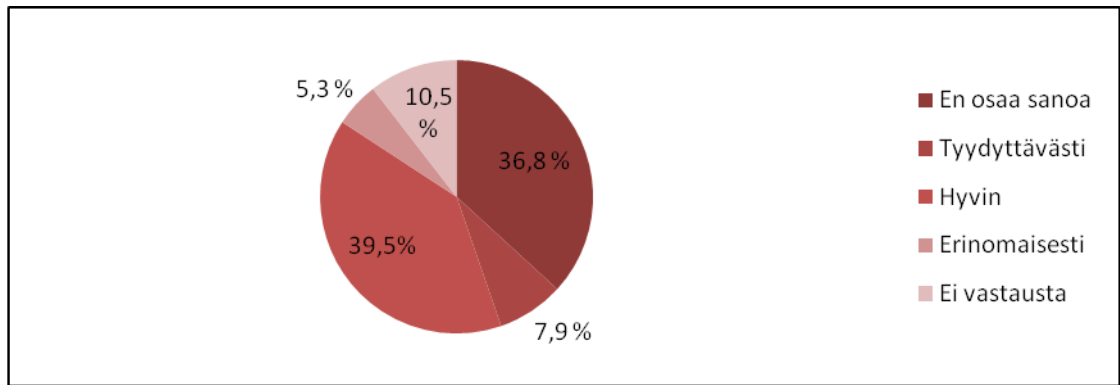
Lapsen varhaiskasvatuksen keskeiset sisällöt rakentuvat seuraavien orientaatioiden muodostaman kokonaisuuden varaan: *matemaattinen* orientaatio, *luonnontieteellinen* orientaatio, *historiallis-yhteiskunnallinen* orientaatio, *esteettinen* orientaatio, *eettinen* orientaatio sekä *uskonnollis-katsomuksellinen* orientaatio.

Näiden oppiaineiden sisältöjen opiskelu ei ole tarkoituksena, vaan sellaisten väli-
neiden ja valmiuksien hankinnan aloittaminen, joiden avulla lapsi vähitellen pystyy perehtymään, ymmärtämään ja kokemaan ympäröivän maailman monimuotoisia ilmiöitä.

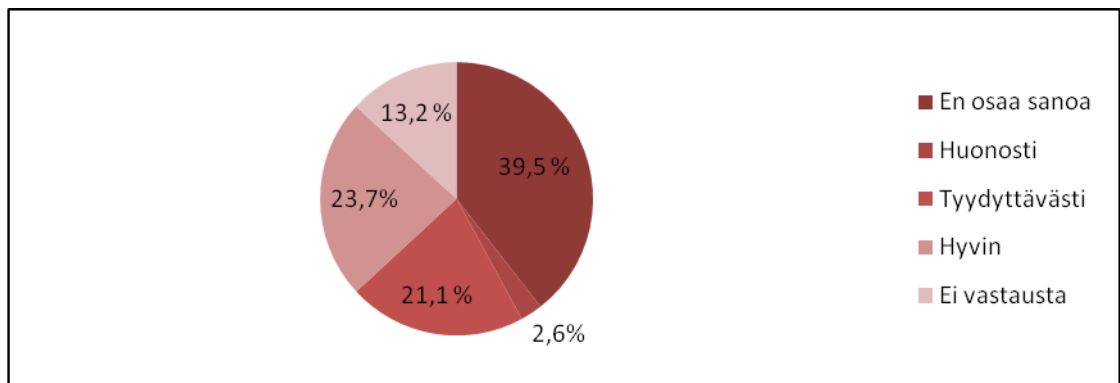
Kuva 72. Matemaattinen orientaatio

14 vastaajaa (36,8 %) arvioi *Matemaattisen orientaation* toteutuvan hyvin. Sama prosenttimäärä (36,8 %) oli myös vastauskohdassa ”En osaa sanoa”. Erinomaisesti matemaattisen orientaation toteutumisen näki kolme vastaajaa (7,9 %). Vastaajista kaksi (5,3 %) puolestaan näki tämän toteutumisen tyydyttävästi. Vastauksia tässä kohdassa oli 33 eli viisi (13,2 %) puuttui. (Kuva 72.)

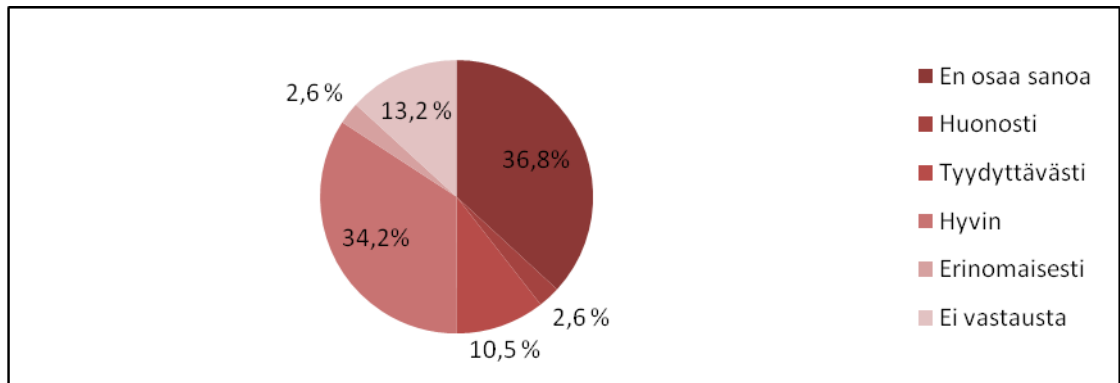
Kuva 73. Luonnontieteellinen orientaatio

Luonnontieteellisen orientaation toteutumisen tyydyttävästi näki kolme vastaajaa (7,9 %). Hyvän arvioin tämän toteutumiselle antoi 15 vastaajaa (39,5 %). Erinomaisen arvioon tälle antoi kaksi vastaajaa (5,3 %). 14 vastaajaa (36,8 %) ei osannut arvioida tätä kohtaa. Vastauksia tästä puuttui neljä kappaletta (10,5 %). (Kuva 73.)

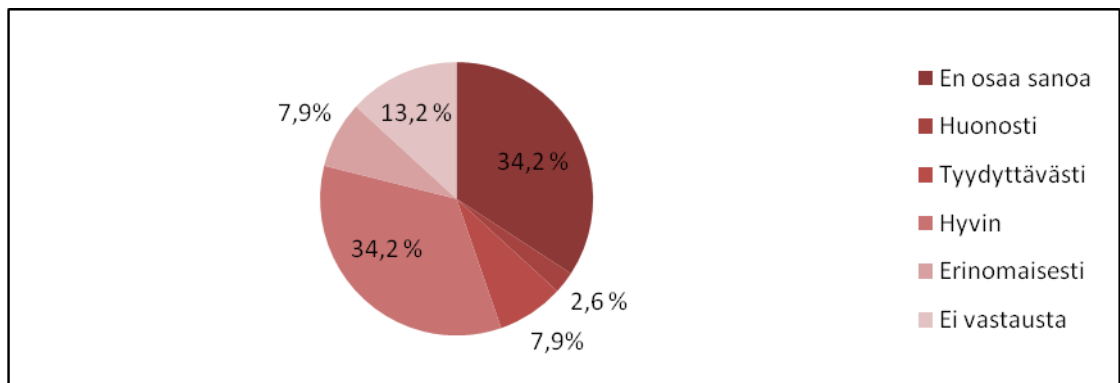
Kuva 74. Historiallis-yhteiskunnallinen orientaatio

Vastaajista yksi (2,6 %) näki *historiallis-yhteiskunnallisen* orientaation toteutuvan huonosti. Tyydyttävästi tämän toteuttamisen näki kahdeksan vastaajaa (21,1 %). Vastaajista 10 (23,7 %), puolestaan näki historiallis-yhteiskunnallisen orientaation toteutumisen hyvänä. 15 vastaajaa (39,5 %) ei osannut arvioida tämän orientaation toteutumista. Vastauksia tässä kohdassa on 33 eli viisi puuttui (13,2 %) (Kuva 74.)

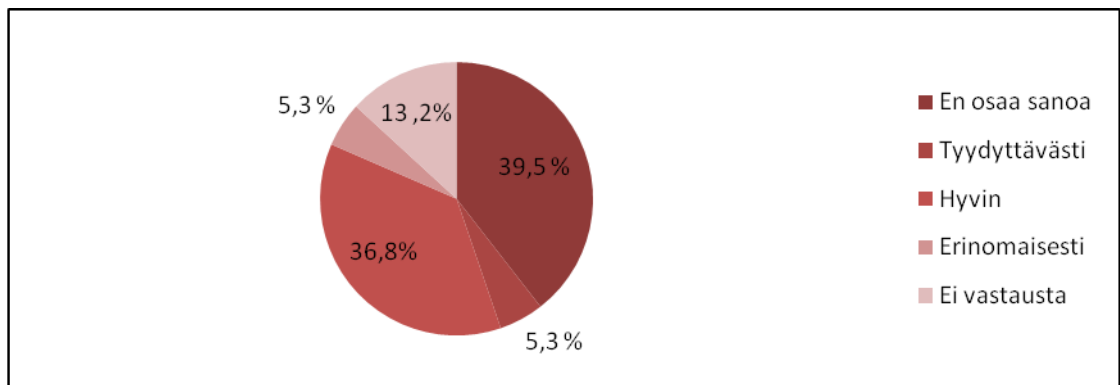
Kuva 75. Esteettinen orientaatio

13 vastaajaa (34,2 %) arvioi *esteettisen orientaation* toteutuvan hyvin. Tyydyttävän arvion tälle antoi neljä vastaajaa (10,5 %). Erinomaisen sekä myös huonon arvion esteettisen orientaation toteutumiseksi antoi yksi vastaaja (2,6 %). Vastauksia puuttui viisi (13,2 %). 14 vastaajaa (36,8 %) ei osannut arvioida tätä kohtaa. (Kuva 75.)

Kuva76. Eettinen orientaatio

Vastaajista 13 (34,2 %) näki *eettisen orientaation* toteutumisen hyvänä. Sama määrä vastaajia (34,2 %) ei ole osannut arvioida tätä kohtaa. Tyydyttävän sekä erinomaisen arvoin tälle antoi kolme vastaajaa (7,9 %). Huonona eettisen orientaation toteutumisen näki yksi vastaaja (2,6 %). Vastauksia puuttui viisi kappaletta (13,2 %). (Kuva 76.)

Kuva 77. Uskonnollis-katsomuksellinen orientaatio

Vastaajista 14 (36,8 %) näki uskonnollis-katsomuksellisen orientaation toteutuvan hyvin. Sekä erinomaisen että tyydyttävän arvion tälle antoi kaksi vastaajaa (5,3 %). 15 vastaajaa (39,5 %) ei osannut arvioida tämän orientaation toteutumista. Vastauksia puuttui 13,2 prosenttia eli viisi kappaletta. (Kuva 77.)

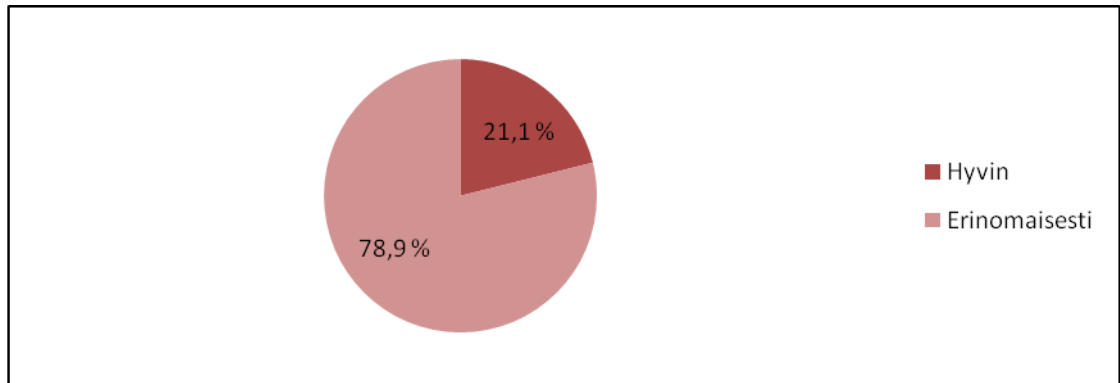
Yhteenveto

Sisällölliset orientaatiot toteutuivat Päiväkoti Nurmilinnussa myös keskimääräisesti hyvin. Tämä kysymys oli kuitenkin monen vastaajan mielestä hankala, ja siihen olisi toivottu tarkempaa selvitystä ja kohtien avaamista, jotta arviointi ja vastaaminen olisi ollut helpompaa. Tämä selittää osaltaan sen, miksi jokainen kohta oli saanut niin suuret prosenttiluvut kohtiin ”En osaa sanoa” tai ”Ei vastausta”.

12.9 Vanhempien osallisuus varhaiskasvatuksessa

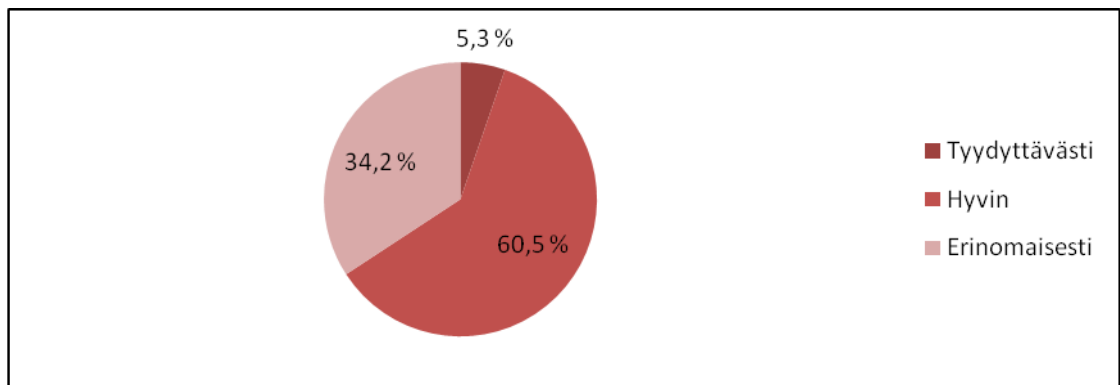
Kasvatuskumppanuus on yhteistä ja tietoista sitoutumista toimimaan lapsen parhaaksi. Sekä vanhempien että henkilöstön tietämys lapsesta yhdistyy tässä tasavertaisesti. Päivähoito tekee lisäksi yhteistyötä muiden eri kasvatustahojen (lastenneuvolan, kasvatusta- ja perheneuvolan, sosiaalitoimen ja koulutoimen) kanssa.

Kasvatuskumppanuuden toteutumista arvioitiin viiden eri alakohdan avulla. Nämä olivat vanhempien ensisijainen kasvatusta vastuun; molemminpuolinen tutustuminen päivähoiton alkutaipaleella; avoimen, tasa-arvoisen, kunnioittavan ja luottamuksellisen keskustelu, vanhempien osallistuminen ja vaikuttaminen lapsensa varhaiskasvatusta suunnitelmaan sekä yhteistyö muiden tahojen kanssa.

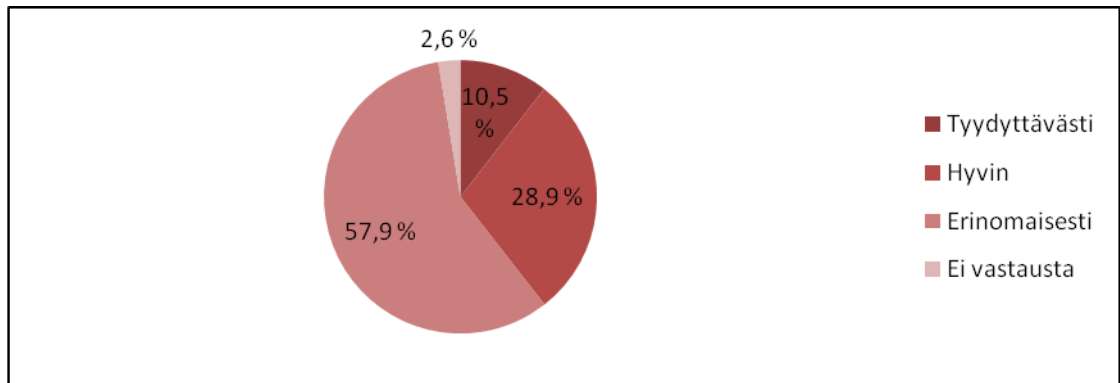
Kuva78. Vanhempien ensisijainen kasvatusvastuu

30 vastaajaa (78,9 %) näki vanhempien ensisijaisen kasvatusvastuun toteutumisen erinomaisena. Kahdeksan vastaajan (21,1 %) mielestä tämä toteutui hyvin. (Kuva 78.)

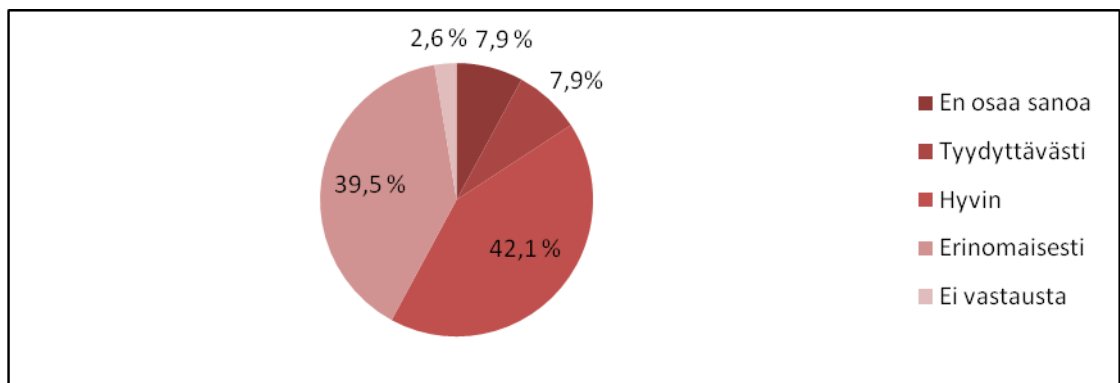
Kuva 79. Tutustuminen päivähoiton alkutaipaleella

Päivähoidon alussa tutustuminen sekä lapseen että perheeseen lasta ja vanhempia kuuntelemalla toteutui 23 vastaajan (60,5 %) mielestä hyvin. Erinomaisen arvion antoi 13 vastaajaa (34,2 %). Tyydyttävästi tutustumisen päivähoiton alussa näki kaksi vastaajista (5,3 %). (Kuva 79.)

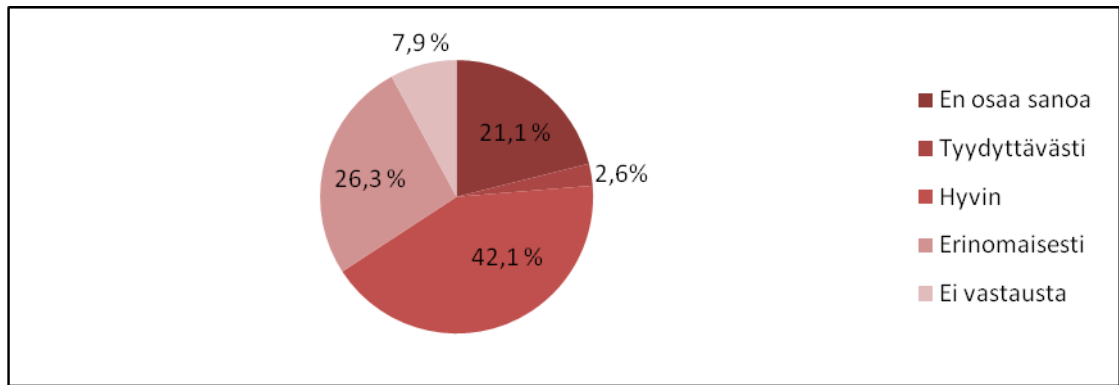
Kuva 80. Vanhempien mahdollisuus avoimeen, tasa-arvoiseen, kunnioittavaan ja luottamuksellisiin keskusteluihin päiväkodin henkilökunnan kanssa

Vastaajista suurin osa, 22, (57,9 %) näki omat mahdollisuudet avoimeen, tasa-arvoiseen, kunnioittavaan ja luottamuksellisiin keskusteluihin erinomaisena. Hyvin tämän mahdollisuuden näki toteutuvan 11 vastaajaa (28,9 %). Tyydyttävän arvioin antoi neljä vastaajaa (10,5 %). Vastauksia puuttui yksi (2,6 %). (Kuva 80.)

Kuva 81. Vanhempien mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa lapsensa varhaiskasvatussuunnitelmaan

16 vastaajaa (42,1 %) näki mahdollisuutensa osallistua ja vaikuttaa lapsensa varhaiskasvatussuunnitelmaan pääosin hyvänä. Erinomaisesti tämän katsoi toteutuvan 15 vastaajaa (39,5 %). Tyydyttävän arvion tälle antoi kolme vastaajaa (7,9 %). Kolme vastaajaa (7,9%) ei osannut arvioida tämän toteutumista, yksi vastaus puuttui (2,6 %) (Kuva 81.)

Kuva 82. Kasvatuskumppanuuden hengessä, yhdessä vanhempien kanssa tapahtuva yhteistyö muiden kasvatustahojen kanssa

Yhteistyön toteutuminen muiden kasvatustahojen kanssa toteutui 16 vastaajan (42,1 %) mielestä hyvin. Erinomaisen arvion tälle antoi 10 vastajaa (26,3 %). Yhteistyön kasvatuskumppanuuden hengessä näki tyydyttävästi toteutuvan yksi eli 2,6 prosenttia vastaajista. Kahdeksan vastaajaa ei osannut arvoida tämän toteutumista. Vastauksia puuttui kolme (7,9 %). (Kuva 82.)

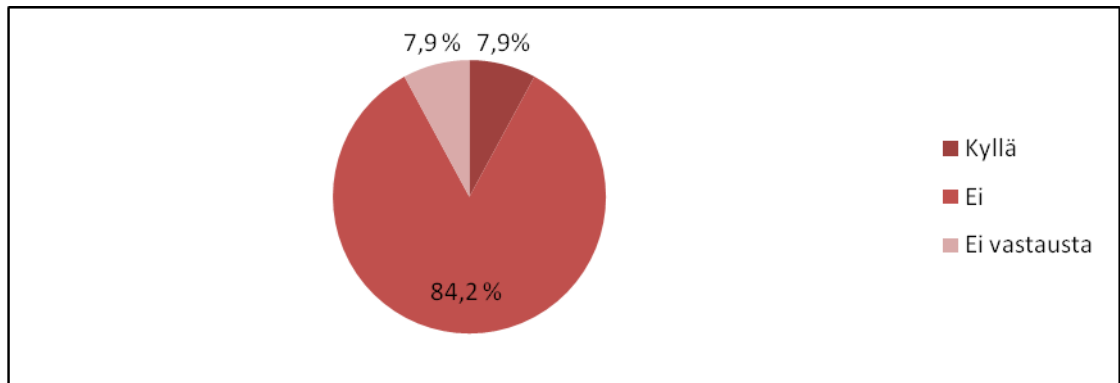
Yhteenveto

Kasvatuskumppanuus Päiväkoti Nurmilinnun varhaiskasvatuksessa toteutui vastaajien mielestä hyvin. Kolme viidestä tarkentavasta kohdasta sai suurimmat prosenttiluvut arviosta ”hyvä” ja kaksi viidestä ”erinomainen”. Sanalliset, täydentävät ja havainnoillistavat vastaukset painoutuivat mahdollisuuksiin luottamuksellisiin keskusteluihin päivähoiton henkilökunnan kanssa. Lisäksi paljon mainintaa sai lasta päiväkodista haettaessa kerrottavat lapsen päivän kuulumiset sekä touhuamiset. Henkilökunnan kerrottiin myös ottavan asiat reippaasti ja avoimesti esille. Lisäksi kerrottiin henkilökunnan olevan kiinnostuneita kodin toimintatavoista, esimerkiksi vaipattomuuteen opettelemisesta, jotta päiväkodin ja kodin toimintamallit kohtaisivat.

12.10 Erityinen tuki varhaiskasvatuksessa

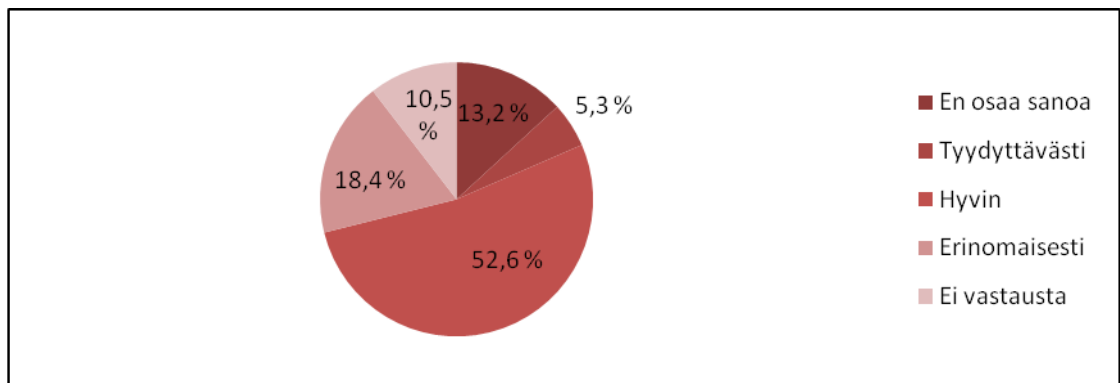
Lapsen tuen tarpeen arvioinnin lähtökohtana varhaiskasvatuksessa on vanhempien ja kasvatushenkilöstön havaintojen yhteinen tarkastelu tai lapsen aiemmin todettu erityisen tuen tarve. Lapsi voi tarvita tukea fyysisen, tiedollisen, taidollisen, tunne-elämän tai sosiaalisen kehityksen osa-alueilla. Päiväkoti Nurmilinnussa avustajat mahdollistivat sen, että tukea tarvitsevat lapset voivat toimia muiden lasten kanssa.

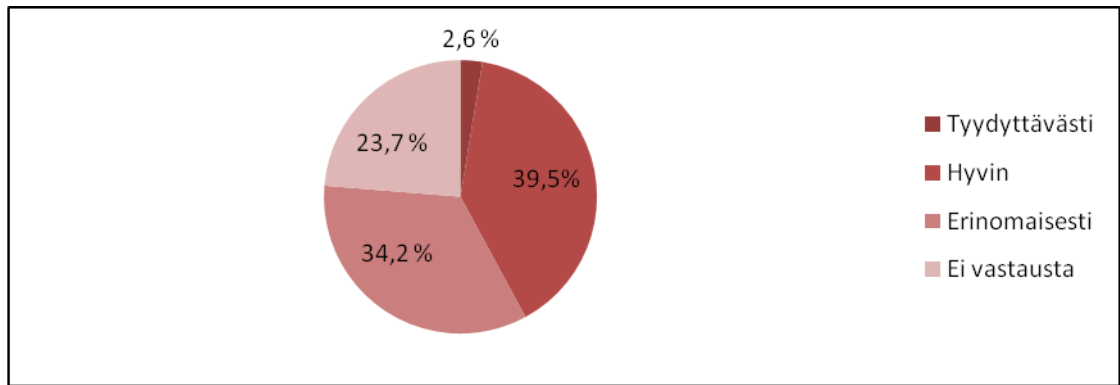
Kuva 83. Tarvitseeko lapsesi erityistä tukea

Kysymykseen ”Tarvitseeko lapsesi erityistä tukea?” kyllä-vastauksia oli kolme kappaletta (7,9 %). Ei-vastauksia oli puolestaan 32 kappaletta (84,2 %). Kolme vastausta (7,9 %) puuttui. (Kuva 83.)

Kuva 84. Kuinka paljon lapsesi saa mielestäsi tukea ja apua päivän toiminnoissa

20 vastaajan (52,6 %) mielestä päivittäisen toteutui hyvin. Erinomaisesti tämä toteutui seitsemän vastaajan (18,4 %) mielestä. Tyydyttävän arvion antoi kaksi (5,3 %) vastaajista. Viisi vastaajaa (13,2 %) ei osannut arvioida tätä. Neljä vastausta (10,5 %) puuttui. (Kuva 84.)

Kuva 85. Lapsen saaman erityisen avun ja tuen laatu

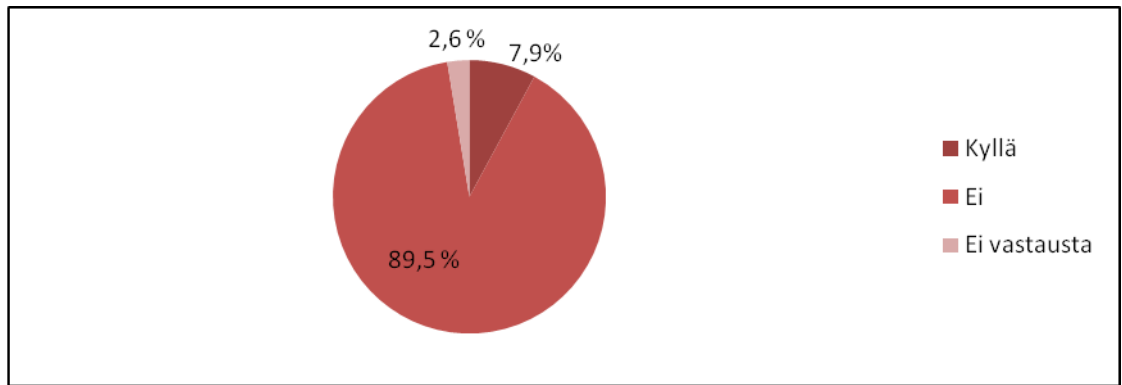
Tarvitseman *avun ja tuen laatu* arvioitiin pääosin hyvin (39,5 %) ja erinomaisesti (34,2 %). Tyydyttävän arvion laadusta antoi yksi vastaajista (2,6 %). Vastauksia tästä puuttui yhdeksän (23,7 %). (Kuva 85)

Yhteenveto

Vastausten perusteella päiväkodissa ei ollut montaa erityistä tukea tarvitsevaa lasta. Tuen tarve johtui fyysisestä sairaudesta tai päivittäisten asioiden sujuvuudesta sekä kielellisen kehityksen vaikeuden huomioimisesta. Avun ja tuen laatu arviotiin kuitenkin hyväksi, samoin kuin niiden saaminen.

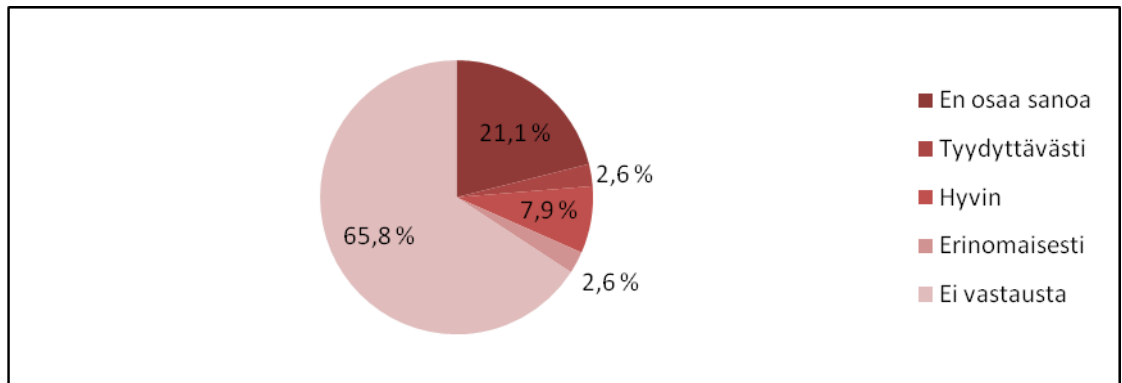
12.11 Eri kieli- ja kulttuuritaustaiset lapset varhaiskasvatuksessa

Kulttuurivähemmistöihin kuuluvilla lapsilla tulee olla mahdollisuus kasvaa monikulttuurisessa yhteiskunnassa oman kulttuuripiirinsä ja suomalaisen yhteiskunnan jäseniksi. Varhaiskasvatuksessa lapsen omaan kulttuuriin, elämäntapoihin ja historiaan perehdytään, niitä arvostetaan ja ne näkyvät varhaiskasvatuksen arkipäivässä.

Kuva 86. Edustaako lapsesi eri kieli- ja kulttuuritaustaa kuin valtaosa väestöstä

Kysymykseen ”Edustaako lapsesi eri kieli- ja kulttuuritaustaa kuin valtaosa väestöstä?” kyllä-vastauksia tuli kolme kappaletta (7,9 %). Ei-vastauksia oli 34 kappaletta (89,5 %). Yksi vastaus puuttui (2,6 %). (Kuva 86.)

Kuva 87. Eri kieli- ja kulttuuritaustan huomiointi päiväkodin arjessa

Eri kieli- ja kulttuuritausta huomioimista selvittävässä kysymyksestä puuttui vastauksia yli 60 prosenttia (65,8 %). Tyydyttävän sekä erinomaisen arvion antoi yksi vastaaja (2,6 %). Hyvin sen katsoi toteutuvan kolme vastaajista (7,9 %). Kahdeksan vastaaja ei osannut arvioida kysymystä. (Kuva 87.)

Yhteenveto

Eri kieli- ja kulttuuritaustaisia lapsia oli murto-osa päiväkodin lapsista. Heidän kieli- ja kulttuuritaustansa huomioitiin arvioiden mukaan erinomaisesti. Sanalliset vastaukset täydensivät erinomaista huomioimista, vakaumukseen liittyvien asioiden huomioimiselle, mm. lapsen sianlihaton ruokavalio huomioitiin ja tämän toteutumiseen voitiin todella luottaa.

13 TULOSTEN YHTEENVETO JA TARKASTELU

13.1 Varhaiskasvatussuunnitelmiin perehtyminen

Varhaiskasvatussuunnitelmat näyttivät vastausten perusteella olevan vanhempien tiedossa, ja niihin oli suhteellisen moni vastaaja myös tutustunut (suurin osa vastaajista (22) Päiväkoti Nurmilinnun varhaiskasvatussuunnitelmaan). Kouvolan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelmaan oli tutustunut vain 12 vastaajaa. Kysely osoitti myös varhaiskasvatushenkilöstön informoineen varhaiskasvatussuunnitelmista hyvin. Eräs lomake kuitenkin kertoi henkilökunnan kertoneen varhaiskasvatussuunnitelmien olemassaolosta, mutta tietoa niiden saatavuudesta ja sijainnista olisi kaivattu.

13.2 Lapsen oikeudet ja kasvatuspäämäärät varhaiskasvatuksessa

Lasten oikeudet katsottiin yleisesti toteutuvan hyvin. Päiväkoti Nurmilintu noudatti ja toteutti kyselyvaiheessa Lasten oikeuksien yleissopimuksen asettamaa kuutta eri kohtaa, mikä oli nähtävissä toiminnasta. Vanhemmat näkivät lapsellansa olevan hyvät mahdollisuudet esimerkiksi turvallisiin ihmissuhteisiin tai turvattuun kasvuun, kehitykseen ja oppimiseen, vaikka muutamassa lomakkeessa olikin kysymyksen viereen laitettu maininta henkilökunnan riittämättömyydestä ja sijaisten suuresta määrästä ja vaihtuvuudesta.

Kolme ihmisenä kasvamisen päämäärää, yksilöllisyys, yhteisöllisyys, omatoimisuus varhaiskasvatuksessa, viitoittavat toimintaa tasapuolisesti. Nämä ovat varhaiskasvatuksen tausta-ajatuksia, joita pyritään tavoittelemaan. Vastaajat näkivätkin henkilökohtaisen hyvinvoinnin eli *yksilöllisyyden*, toiset huomioonottavien käyttäytymismuotojen ja toimintatapojen vahvistamisen eli *yhteisöllisyyden* sekä itsenäisyyden asteittaisen lisäämisen eli *omatoimisuuden* toteutuneen hyvin.

Omat kokemukseni harjoittelijana sekä työntekijänä on sekä oikeuksien että kasvatuspäämäärien toteutumisesta vastaajien kanssa hyvin samantapaiset. Henkilökunta on helposti lähestyttävää, ympäristö on turvallinen, lapsi saa tarvitsemaansa tukea sekä hänen eri kieli- tai kulttuuritaustansa otetaan huomioon. Jokaista lasta kohdellaan yksilönä, hänen henkilökohtaiset tarpeet huomioiden ja jokaista lasta kehoitetaan ja osaltaan velvoitetaan ottamaan myös ikä ja leikkiverinsa huomioon tasavertaisina. Lapsen omatoimisuuden asteittainen lisääminen näkyy muun muassa lapsen kehitysta-

son edetessä häneltä vaadittavien pienten tehtävien muodossa, kuten esimerkiksi pu-
keutumisessa tai tavaroiden takaisin laittamisessa.

13.3 Arvot, toimintaperiaatteet sekä hyvä ja laadukas varhaiskasvatustoiminta

Kouvolan kaupungin (2007) asettamien arvojen toteutuminen oli vastaajien mielestä hyvää. Parannettavaa oli jokaisen arvon kohdalla, jos arvojen toteutuminen halutaan olevan erinomaista. Päiväkoti Nurmilinnun asettamat arvot toteutuivat sen sijaan hie-
man paremmin, keskimäärin erinomaisesti. Kolmen kohdan: tasavertaisuuden, yksilön
huomioimisen sekä erilaisuuden kohtaamisen ja hyväksymisen tulisi parantua, jotta
päiväkodin arvot toteutuisivat täydellisen erinomaisesti. Niin kaupunki kuin päiväko-
tikin on kuitenkin osannut näiden tulosten perusteella hyvin, näiden 38 vastaajan mie-
lestä, asettaa itselleen riittävät ja toteuttamiskelpoiset arvot. Arvojen toteutuminen oli
helppo havaita päiväkodin toiminnasta.

Toimintaperiaatteiden eli varhaiskasvatuksen keskeisten asioiden, laadun, yhteistyön
ja ammatillisuuden, toteutuminen oli vastausten perusteella hyvällä tasolla. Tulosten
perusteella *laadun* osalta parannettavaa olisi vielä kasvatuskumppanuuden, lapsen ko-
konaisvaltaista kasvua ja kehitystä tukevan toiminnan sekä tarkoituksenmukaisen toi-
mintaympäristön osa-alueilla, jotta se olisi kokonaisuudessaan erinomaista. *Yhteistyön*
osalta parannettavaa kohdan kokonaisuudessa erinomaisesti toteutumiseen oli henki-
lökunnan vuorovaikutustaitojen sekä verkostoituneen moniammatillisuuden saralla.
Jotta *ammatillisuuden* toteutuminen olisi näiden 38 vastaajan mielestä erinomaista,
kehitystä olisi tapahduttava kaikilla kolmella alueella.

Hyvän ja laadukkaan varhaiskasvatuksen elementteinä ovat Kouvolan kaupungin
(2007) mukaan näkemys lapsesta, toimintaympäristö ja vuorovaikutus. Päiväkoti
Nurmilinnussa nämä kolme elementtiä toteutuivat vastaajien mielestä keskimääräisesti
hyvin. Parannettavaa on kuitenkin jokaisella saralla, jotta ne olisivat erinomaisesti to-
teutuvia elementtiä. Näkemyksestä lapsesta päiväkodissa parannettavaa oli vastaajien
mielestä niin aktiivisen toimijan kuin yksilöllisen osa-alueen kohdalla. Toimintaympä-
ristö kaipaisi parannusta sen terveellisyyden, monipuolisuuden sekä toimintaan akti-
voimisen saralla. Vuorovaikutus vaatisi puolestaan kehitystä vertaisryhmän, suhteet
muihin lapsiin sekä myönteisyyden ja kannustavuuden alalla.

13.4 Varhaiskasvatusympäristö

Varhaiskasvatusympäristöhän voidaan jakaa sekä fyysiseen että psyykkiseen ja sosiaaliseen ympäristöön. Monipuolisen ja lasta innostava sekä oppimista kannustava ja tukevan varhaiskasvatusympäristön rakentamisella on merkityksensä. Varhaiskasvatusympäristön suunnittelussa on otettava huomioon niin kasvatukselliset, toiminnalliset kuin esteettiset näkökulmat. Hyvä varhaiskasvatusympäristö on terveellinen, turvallinen ja kannustaa lasta toimimaan ja ilmaisemaan itseään. Se on ilmapiiiriltään myönteinen ja aktiivista vuorovaikutusta tukeva.

Fyysisen varhaiskasvatusympäristön käytön toteutumisessa koulun eri tiloja, urheilukenttää, pururataa ja museokorttelia hyödyntäen nähtiin aika paljon puutteita ja parannettavaa vastaajien mielestä olisi. Keskiarvoksi fyysinen ympäristö sai vastaajilta tyydyttävä. Huomattavaa kehitystä tulisi tapahtua vielä ainakin puutyöluokan, pururadan ja museokorttelin osalta. Urheilukenttä oli arviokseen saanut hyvä ja liikuntasali erinomaisen käytöstään. Tuloksia tarkastellessa oli myös huomioitava, kuten aiemmin olen jo todennut, lasten ikä. Vastauksia oli kuitenkin melko suuri määrä niin 0–3-vuotiaiden Nuppujen kuin 3–5-vuotiaiden Unikoiden ja Ulpukoiden ryhmistä. Lapsen kehitystaso oli siis huomioitava ja tulosta luettava sen mukaisesti.

Psyykinen ja sosiaalinen ympäristö nähtiin toteutuvan fyysisestä ympäristöstä paremmin. Jokaisessa kohdassa, lapsen itsensä hyväksytyksi tuntemisessa, lapsen rohkaisuissa ja kuuntelussa, oli kuitenkin pientä parantamisen varaa hyvään keskiarvoon, jos jatkossa halutaan toteutumisen olevan erinomaista. Nämä elementit eivät olleet niin riippuvaisia lapsen iästä ja kehitystasosta kuin fyysisen ympäristön arvioitavat elementit. Sekä fyysinen, psyykinen että sosiaalinen ympäristön tyydyttää vanhempia kohtalaisen hyvin.

13.5 Lapsen ominainen tapa toimia

Lapsen ominaiset tavat toimia ovat leikki, liikkuminen, taiteiden kokeminen ja ilmaisu sekä tutkiminen. Nämä kohdat arvioitiin jokainen erikseen ja ne arvioitiin vastausten perusteella hyvin toteutuviksi. Pientä parantamista olisi jokaisella alueella, jotta ne toteutuisivat erinomaisesti. *Leikki* toimintamuotona oli arvioitu jokaisessa tarkentavassa alakohdassa hyvin toteutuvaksi, samoin kuin *liikkuminen* ja *tutkiminenkin*. *Taiteellisen*

kokemisen ja ilmaisun arviot jakautuivat erilaisten vierailuiden osalta hyvin ja erinomaiseksi toteutuvaksi, musiikki, kädentaidot sekä lastenkirjallisuus hyväksi.

13.6 Sisällölliset orientaatiot

Tämä kohta osoittautui lomakkeen kaikkein hankalimmaksi kohdaksi arvioida, jos päätöksen tekee vastausmääristä, joita oli keskimäärin 33 vastausta orientaatiota kohden. Toisen havainnon kysymyksen haasteellisuudesta voi tehdä vastausvaihtoehdon ”En osaa sanoa” yleisyydestä, mikä oli keskimäärin 37,3 prosenttia. Tässäkin kohdassa tulosten tarkastelussa oli otettava huomioon lasten ikä ja kehitystaso. Eniten vastauksia ”En osaa sanoa” tulikin juuri päiväkodin nuorimpien lasten ryhmältä, Nupuilta, mikä oli sinänsä ihan ymmärrettävää.

Sisällöllisistä orientaatioista jokainen: matemaattinen, luonnontieteellinen, historiallis-yhteiskunnallinen, esteettinen, eettinen sekä uskonnollis-katsomuksellinen, toteutuminen oli kuitenkin arvioitu hyväksi. Jokaisessa oli siis parannettavaa, jos erinomaisuuteen pyritään tulevaisuudessa.

13.7 Vanhempien osallisuus varhaiskasvatuksessa

Vanhempien osallisuus varhaiskasvatuksessa voitiin myös käsittää kasvatuskumppanuutena, mikä siis oli yhteistä ja tietoista sitoutumista toimintaa lapsen parhaaksi, jossa vanhempien ja henkilöstön tietämys lapsesta yhdistyy. Vastaajat näkevätkin oman osallisuutensa lapsensa varhaiskasvatukseen toteutuvan keskimäärin hyvin. Kolmessa kohdassa viidestä, päivähoidon alkutaipaleella tutustuminen, vanhempien osallisuus ja vaikuttaminen lapsensa varhaiskasvatussuunnitelmaan sekä yhteistyö muiden kasvatustahojen kanssa, olisi vielä vähän parannettavaa, jotta jokainen kohta toteutuisi erinomaisesti.

13.8 Erityinen tuki sekä eri kieli- ja kulttuuritaustaiset lapset varhaiskasvatuksessa

Lapsen tuen tarpeen arviointi tehtiin vanhempien ja kasvatushenkilöstön havaintojen ja yhteisen tarkastelun perusteella. Erityinen tuki voi olla todettu myös ennen päivähoidon aloittamista, joko fyysisen, tiedollisen, taidollisen, tunne-elämän tai sosiaalisen kehityksen osa-alueilla. Vastauksissa vain kolme ilmoitti lapsensa tarvitsevan erityistä tukea, mutta avun ja tuen saamisessa päivittäinen sekä laadun arvioinnissa vastauspro-

sentit olivat kuitenkin suuremmat. Avun ja tuen saaminen toteutuikin vastaajien mielestä hyvin niin kuin myös niiden laatu.

Eri kieli- ja kulttuuritaustaisia lapsia vastanneissa 38 perheessä oli myös kolme. Eri kieli- ja kulttuuritausta huomioitiin kuitenkin erinomaisesti kolmen vastaajan mielestä. Vakaumusta todella kunnioitettiin ja arvostettiin ja se näkyy mm. lapsen erilaisen ruokavalion mahdollistamisessa ja noudattamisessa.

14 POHDINTA

Kyselylomakkeita tuli takaisin 38 kappaletta, eli jäin tutkimuksessa itselle asettamani tavoitteen 42 (puolet jaetuista lomakkeista) alapuolelle. Katsoin tämän kuitenkin olevan riittävä ja luotettava tutkimustuloksen kannalta. Vastausprosentin alhaisuuteen saattoi vaikuttaa se että kyselyn suorittamisen aikana päiväkotiin oli sijoitettu lapsia Puistolän päiväkodista, siellä olleen peruskorjauksen vuoksi. Osa vanhemmista saattoi siis katsoa, ettei kysely kosketa heitä. Toinen syy saattoi olla kyselyn ajankohta. Marraskuussa monilla saattoi olla jo joulukiireitä ja valmisteluja. Yksi vaikuttava tekijä on voinut olla myös kyselylomakkeen sivumäärä ja kysymyksien paljous: seitsemän sivua ja 85 vastauskohtaa. Yritin kuitenkin tiivistää varhaiskasvatussuunnitelmat niin tiiviiksi paketiksi kuin pystyin. Muutamassa lomakkeessa oli lisäksi palautetta kysymysten ymmärrettävyydestä. Ne olisi pitänyt esittää siis yksinkertaisemmassa, ymmärrettävämmässä muodossa. Lomake saatettiin kokea liian työlääksi ja hankalaksi. Kyselystä annettiin kuitenkin myös hyvää palautetta. Sitä pidettiin hyvänä ja tärkeänä sekä kasvatustyön laadun ja kehityksen että henkilökunnan ja vanhempien yhteistyön kannalta.

Varhaiskasvatussuunnitelmiin perehtyneiden vastausprosentti yllätti sekä ihmetytti. Tutkimuksessa tutkittaviin varhaiskasvatussuunnitelmiin oli perehtynyt yllättävän pieni joukko vastaajista. Lomakkeita jakaessani minulle selvisi, ettei vanhemmille ole jaettu, ei ainakaan kaikille, Kouvolan kaupungin (2007) tai Päiväkoti Nurmilinnun (2007) varhaiskasvatussuunnitelmaa. Minusta tuo olisi kylä hyvä jakaa kaikille hoitosuhteen alkaessa. Päiväkodin ilmoitustauluilla oli kuitenkin esillä Päiväkoti Nurmilinnun varhaiskasvatussuunnitelma 2007.

Kyselylomakkeessa koettiin yksi kysymys muita vaikeammaksi ymmärtää ja näin myös hankalammaksi arvioida. Se oli *sisällölliset orientaatiot*. Jokaisen orientaation

olisin voinut avata hieman tarkemmin havainnollistavien esimerkkien avulla. Näin niitä olisi ollut todennäköisemmin paljon helpompi arvioida ja näin myös vastausprosentti olisi ollut suurempi. Edellä esitetyn kohdan vastausprosenttiin ja siihen, miten ja kuinka hyvin orientaatio toteutui, vaikutti varmasti osaltaan se, minkä ikäisen lapsen vanhemmasta eli vastaajasta on kyse, koska varmasti kysymystä arvioitiin oman lapsen kannalta eikä yleisesti ottaen.

Se, minkä ikäisen lapsen vanhempi vastaa kyselyyn, vaikutti varmasti myös arviointiin henkilökunnan ammattitaidosta ja perustehtävän osaamisesta, koska moni vastasi näihin ajatellen lapsensa ryhmän kasvattajia eikä koko päiväkodin henkilökuntaa, vaikka kyseessä olikin vuoropäiväkoti ja näin lapset olivat tekemisissä myös muidenkin kuin oman osaston aikuisten kanssa. Myös muut kysymykset jättivät tulkinnanvaraakaan siitä, oliko vastaaja ajatellut kysymyksiin vastatessaan lapsensa ryhmää ja sen toimintaa ja tämän ryhmän varhaiskasvatushenkilöstöä vai koko päiväkodin toimintaa ja henkilöstöä.

Vanhempien osallisuudessa varhaiskasvatuksessa oli syytä ottaa huomioon lapsen hoitoaika Päiväkoti Nurmilinnussa. 44,7 prosentilla se oli nimittäin 6 kuukautta tai alle. 7–18 kuukauden hoitosuhde oli 23,7 prosentilla ja yli 19 kuukauden hoitosuhde oli 31,6 prosentilla vastanneista. Hoitoaikahan vaikuttaa oleellisesti siihen, minkälaiseksi kasvatuskumppanuus on muodostunut.

Tutkimuskysymykseni oli: ”Miten Kouvolan kaupungin ja Päiväkoti Nurmilinnun varhaiskasvatussuunnitelmat toteutuvat päiväkotit Nurmilinnun vanhempien mielestä?” Tähän saatu vastaus on: ”Hyvin.” Lisäksi pyrin tutkimuksessani selvittämään sitä miten hyvin vanhemmat tiesivät ja olivat perehtyneet varhaiskasvatussuunnitelmiin. Vanhemmat olivat perehtyneet Päiväkoti Nurmilinnun varhaiskasvatussuunnitelmaan paremmin kuin Kouvolan kaupungin (2007). Vastaus henkilökunnan informointiin varhaiskasvatussuunnitelmista oli myös hyvä. Kokonaisuudessaan koko tutkimus osoitti varhaiskasvatussuunnitelmien toteutumisen, henkilökunnan niistä informoimisen ja vanhempien perehtymisen niihin hyväksi.

Tutkimustulosten perusteella Kouvolan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelman (2007) toteutumisen yleistettävyyden on kuitenkin harkinnanvaraista ja mielestäni myös mahdotonta, koska kysely kosketti vain osittain Kouvolan kaupungin vuonna 2007 laatimaa varhaiskasvatussuunnitelmaa ja keskittyi pelkästään yhden päiväkodin van-

hempien mielipiteisiin. Vastausprosenttikin jäi alle viidenkymmenen. Lisäksi tulosten yleistettävyyttä heikentää tutkimuksen aikana tapahtunut kuuden kunnan yhdistyminen yhdeksi suureksi kaupungiksi, Kouvolaksi. Kuntayhdistys tuo mukaan ajallaan myös uudet varhaiskasvatussuunnitelmat.

Opinnäytetyötä tehdessäni kohtasin ongelmiin, joihin olen törmännyt viimeisten kolmen vuoden aikana aiemminkin. Vaikka kuinka olin suunnitellut hienon ja täsmällisen aikataulun itselleni, niin lipsuin kuitenkin siitä. Taas tuli huomattua, että parhaiten saan aikaiseksi ja tehdyksi pienen paineen alla. Tälläkin kertaa se toimi. Välillä oli motivaatiokin hieman kadoksissa, mutta onneksi ei kauaa. Etuna tässä yksin tekemisessä oli se, että pystyin kirjoittamaan ja tekemään juuri silloin kun se minulle parhaiten sopi. Nämä hetket olivat enimmäkseen iltoja ja alkuyön tunteja sekä viikonloppuja.

Tutkimus oli kuitenkin erittäin mielenkiintoinen projekti ja perehdytti hyvin varhaiskasvatussuunnitelman sisältöön sekä sen tarkoitukseen että tavoitteisiin. Koin saavani vahvistusta omaan ammatilliseen osaamiseen syventymällä todella varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin ja tavoitteisiin sekä muihin tämän alan kirjallisuuteen. Nyt tiedän varhaiskasvatussuunnitelmien merkityksen ja tärkeyden ja uskon nyt osaavani ottaa sen huomioon työskennellessäni varhaiskasvatuksen alalla.

Jatkotutkimusehdotuksena onkin perehtyä joko laajemmin, useammassa päiväkodissa, uuden Kouvolan varhaiskasvatussuunnitelman toteutumiseen. Tutkimuksen voisi tehdä myös yhden päiväkodin sisällä vertaillen vanhempien sekä päiväkodin varhaiskasvatushenkilöstön mielipiteitä varhaiskasvatussuunnitelman toteutumisesta.

LÄHTEET

Asetus lasten päivähoidosta (1973/239 1a§)

Heinämäki, L. 2004. Erityinen tuki varhaiskasvatuksessa. Erityispäivähoito – lapsen mahdollisuus. Stakesin oppaita 58. Saarijärvi: Gummerus Kirjapaino Oy.

Hirsjärvi, S., Remes P., & Sajavaara P. 2009. Tutki ja kirjoita. 15., uudistettu painos. Hämeenlinna: Kirjapaino Oy.

Honkanen J. & Syrjälä J. 2000. Lapsen oikeudet. Suomen YK-liiton julkaisusarja nro 31. Helsinki.

Härkönen, U. 2003. Mitä termit varhaiskasvatus ja esiopetus tarkoittavat? Kasvatustieteiden tiedekunnan tutkimuksia. Joensuun yliopisto.

Kaskela, M. & Kronqvist E-L. 2007. Niin ainutlaatuinen. Näkökulmia lapsen yksilölliseen varhaiskasvatussuunnitelmaan. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Kasvatuskumppanuus.

Saatavissa: <http://varttua.stakes.fi/FI/Sisallot/kasvatuskumppanuus/index.htm> [viitattu 15.2.2009].

Kouvolan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma 2007.

Laine, K. 2007. Teos. PowerPoint-esitys. Johdatus kasvatustieteisiin. Varhaiskasvatus ja sen toimintaympäristöt. TI 25.9.2007. Saatavissa: vanha.edu.utu.fi/ktl/fi/opetus/opetusmateriaalit/Laine_JOHDANTO-OPINNOT-syksy2007.ppt [viitattu 8.3.2009]

Lapselle ominainen tapa toimia. Saatavissa:

http://varttua.stakes.fi/FI/Sisallot/tapatoimia/lapselle_ominainen_tapa_toimia.htm [viitattu 15.2.2009].

Lapsen liikkuminen ja sensomotorinen kehitys. Saatavissa:

http://www.hel.fi/wps/portal/Terveyskeskus/Artikkeli?WCM_GLOBAL_CON-

TEXT=/terke/fi/Terveyspalvelut/Lapsille+ja+nuorille/Lastenneuvonta/Vauvavaihe/Va
uvan+hoito+ja+kehitys/Sensomotorinen+kehitys/Lapsen+liikkuminen
[viitattu 28.2.2009].

Leikki. Saatavissa: http://vanhemmat.mll.fi/hoivaan_ja_kasvatan/leikki.php
[viitattu 22.2.2009].

Liikkuminen on kivaa – ja kaiken lisäksi vielä terveellistä! Saatavissa:
http://www.ukkinstituutti.fi/fi/lasten_liikunta/629 [viitattu 28.2.2009].

Mitä leikki on? Saatavissa: <http://www.tukiasema.net/teemat/artikkeli.asp?docID=326>
[viitattu 22.2.2009].

Monikulttuurinen varhaiskasvatus. Saatavissa:
<http://varttua.stakes.fi/FI/Sisallot/monikulttuurisuus/index>. [viitattu 15.2.2009].

Päiväkoti Nurmilinnun varhaiskasvatussuunnitelma 2007.

Remsu, N. 2006. Tuhat ja yksi kieltä pääkaupunkiseudun varhaiskasvatuksessa. Selvi-
tys varhaiskasvatuksen monikulttuurisuustilanteesta kunnan järjestämässä päivähoi-
dossa pääkaupunkiseudulla helmikuussa 2005. SOCCAn ja Heikki Waris – instituuti-
on julkaisusarja 6/2006.

Saarsalmi, O. (toim.) Päivähoidon turvallisuussuunnittelu 2008. Stakes ja Sosiaali- ja
terveysministeriö. Vaajakoski: Gummerus Kirjapaino Oy.

Valtioneuvoston periaatepäätös varhaiskasvatuksen valtakunnallisista linjauksista.
Saatavissa: <http://pre20031103.stm.fi/suomi/pao/varhais2/julkaisu0209.htm>
[viitattu 22.2.2009].

Varhaiskasvatuksen arvopohja. Saatavissa:
<http://varttua.stakes.fi/FI/Sisallot/varhaiskasvatus/arvot/Arvot.htm>
[viitattu 15.2.2009].

Varhaiskasvatuksen valtakunnalliset linjaukset. 2002.

Saatavissa: <http://pre20031103.stm.fi/suomi/pao/julkaisut/kasvatus/varkasv.htm>
[viitattu 8.3.2009].

Varhaiskasvatuspalvelut ja lapsiperheiden tuki.

Saatavissa: <http://pre20031103.stm.fi/suomi/pao/julkaisut/kasvatus/varkasv.htm#2>
[viitattu 15.2.2009].

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. 2005. Stakesin oppaita 56. Toinen tarkistettu painos. Saarijärvi: Gummerus Kirjapaino Oy.

Varhaiskasvatusympäristön turvallisuus.

Saatavissa:

<http://varttua.stakes.fi/FI/Sisallot/ymparisto/turvallisuus/varhaiskasvatusympariston+turvallisuus.htm> [viitattu 28.2.2009].

Yksikön Vasu. Saatavissa:

http://varttua.stakes.fi/FI/Sisallot/todentuva/Yksikon_vasu/yksikon_vasu.htm
[viitattu 15.2.2009].

OPISKELIJA

Nimi	Sara Manninen	Opinnotunnus	0601515
Sähköposti	sara.manninen@student.kyame.fi	Puhelinnumero	050 3587494
Osoite	Punimäntäkatu 7A as 7 45120 Kouvolta		
Toimipaikka ja koulutuspaikka	Sosiaali- ja Terveystieteiden tutkimuskeskus, sosiaalihuollon koulutusohjelma		
Opinnoissa toimiva yksikö ja ryhmänumero	Kasvatustieteiden tutkimuskeskus, S006K		

TOIMEKSIANTAJA

Toimeksiantaja yhteisö	Kouvolan kaupunki, Päiväkotin Nurmilinnin		
Yhteyshenkilön nimi	Päivi Laurikainen, Leita Lehtola	Puhelinnumero	05-8296787
Osoite	Pajaranta 10, 45100 Kouvolta		
Sähköposti	nurmilinnin@kouvolta.fi		

OPINNÄYTETYÖN HANKKEISTUS

- Toimeksiantaja maksaa opinnäytetyöstä opiskelijalle tai ammattikorkeakoululle korvauksen, josta on kirjallisesti sovittu ennen opinnäytetyön aloittamista
- Opinnäytetyöllä on toimeksiantaja puolelta nimetty ohjaaja ennen opinnäytetyön aloittamista.
- Toimeksiantajan tarkoituksena on akusta lähtien hyödyntää opinnäytetyön tuloksia toiminnassaan

OPINNÄYTETYÖN OHJAUS

Ohjaaja(t) opettaja(t)	Vive Remus, Hann Mäkelä
Sähköposti	vive.remus@kyame.fi Hann.Makela@kyame.fi
Yhteistyöyksikön ohjaaja(t)	
Sähköposti	

OPINNÄYTETYÖ

Opinnäytetyön aihe (max. 100 merkkiä)	
Värihuokasvarustus suunnitelman toteuttaminen Päiväkotin Nurmihinnussa	
Kehittämis- tai tutkimusteema ja laatu	Tuotetieto (max. 200 merkkiä) Jos työssä on mukana laatu- ja/tai ympäristö- tai turvallisuusasiat
Semiotiikki värihuokasvarustus suunnitelman toteuttamista päiväkotin Nurmihinnussa	
Keskustelun merkit	Tuotetieto (max. 200 merkkiä) Jos työssä on mukana laatu- ja/tai ympäristö- tai turvallisuusasiat
Kävely lomate	
Opinnäytetyön alku	Opinnäytetyön loppu toimeksiantajalle
Kesä 2008	Kevät 2009
Opinnäytetyö täyttää Tilastokeskuksen T & K -määntelmän *) ☐ Kyllä ☐ Ei	

OPINNÄYTETYÖN SOPIMUSEHDOT

<p>Opinnäytetyön ohjaus ja vastuu Vastuu opinnäytetyön tekemisestä ja tulokista on opiskelijalla. Kymenlaakson ammattikorkeakoulun vastuu rajoittuu opinnäytetyön tavonmaiseen ohjaukseen. Toimeksiantaja sitoutuu antamaan opiskelijan käyttöön kaikki opinnäytetyön tekemisessä tarvittavat tiedot ja aineistot sekä ohjamaan opinnäytetyötä toimeksiantajaorganisaation näkökulmasta. Oikeudet tuloksiin ja muuhun opinnäytetyöhön liittyvään aineistoon, laitteisiin ja sovelluksiin Tekijänoikeus ja omistusoikeus opinnäytetyön tuloksiin kuuluvat opinnäytetyön tekijälle. Toimeksiantaja saa käyttöoikeuden opinnäytetyön tuloksiin ja niiden kaupalliseen hyödyntämiseen ainoastaan sopimalla niistä erikseen opinnäytetyöntekijän kanssa. Opinnäytetyön tekijä on velvollinen raportoimaan opinnäytetyön tulokset toimeksiantajalle. Tulosten julkistaminen ja luottamuksellisuus Opinnäytetyö on kokonaisuudessaan julkinen.</p>	<p>Mikäli opinnäytetyö sisältää liikesalaisuuksia tai muita julkisuustietoa salassa pidettäviksi määrättyjä tietoja, on opinnäytetyön raportti laadittava niin, että tietojen luottamuksellisuus säilyy. Tarvittaessa salassa pidettävät tiedot on jätettävä työn laatu-aineistoon. Opinnäytetyön olos voidaan julkaisua myös Internetissä sopimalla niistä erikseen. Opinnäytetyön osapuolet (opiskelija, toimeksiantaja ja opinnäytetyön ohjaaja) sitoutuvat pitämään salassa kaikki opinnäytetyön tekemisessä ja sitä edeltävissä tai sen jälkeisissä neuvotteluissa esiin tulevat luottamukselliset tiedot ja asiakirjat sekä pidettävämmän käyttämistä hyväksyen toisen osapuolen ilmaisemia luottamuksellisia tietoja ilman erillistä lupaa. Opinnäytetyön kustannukset ja niiden korvaaminen Opinnäytetyössä mahdollisesti aiheutuvien kustannusten (ml. aineistojen hankinta, raaka-aineet, matkat, työkorvaus jne.) korvaamisesta sopivat toimeksiantaja ja opiskelija keskenään. Pääsääntöisesti Kymenlaakson ammattikorkeakoulu ei vastaa yksittäisen opinnäytetyön kustannusten korvaamisesta.</p>
--	---

Olemme yhteisesti sopineet opinnäytetyön toteutuksesta ja ohjauksesta yllä sovitulla tavalla.

ALLEKIRJOITUKSET

Pakka ja aika Kouvolan 22.9.08	Toimeksiantajan edustaja Matti Sakon
Pakka ja aika Kouvolan 18.9.2008	Opiskelija Jenni Mankinen
Pakka ja aika Kouvolan 18.9.2008	Ohjaaja opettaja Matti Sakon

Tämä sopimus on kirjoitettu kolmena tappaleena, yksi toimeksiantajayritykselle, toinen opiskelijalle ja kolmas opintotoimiston arkistointia varten.

*) T & K -määntelmän saa opintotoimistosta tai Internetistä, <http://www.tilastokeskus.fi/tilastokeskus.html>

KOUVOLAN KAUPUNKI
Sivistystoimen toimiala
Päivähoidonjohtaja

VIRANHALTIJAPÄÄTÖS

14.05.2008

51 §

Opinnäytetyö anomus/ Sara Manninen

Päätös

Myönnän sosionomiopiskelija Sara Manniselle luvan tehdä tyytyväisyyskysely Nurmilinnun päiväkodin lasten vanhemmille opinnäytetyönä. Kysely ajoittuu vuoden 2008 lopulle.

Päivähoidonjohtaja

Maija Saksa**JAKELU**

Sara Manninen
Nurmilinnun päiväkotä

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen voi hakea muutosta kirjallisesti oikaisuvaatimuksella sivistyslautakunnalta 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksaannista.

KOUVOLAN KAUPUNGIN JA PÄIVÄKOTI NURMILINNUN VARHAISKASVATUS- SUUNNITELMIEN TOTEUTUMINEN PÄIVÄKOTI NURMILINNUSSA

Kyselyn tarkoitus on selvittää varhaiskasvatussuunnitelmien toteutumista päiväkotien Nurmilinnussa. Kysely suoritetaan Kymenlaakson ammattikorkeakoulun Sosiaalialan Kasvatus- ja Perhetyön suuntautumisvaihtoehdon opinnäytetyönä. Kyselyn tekijä, Sara Manninen, suorittaa työharjoittelua Esikoiden ryhmässä 27.10–17.12.2008.

Kyselylomake on koottu Valtakunnallisen Varhaiskasvatussuunnitelman, Kouvolan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelman sekä Päiväkotien Nurmilinnun varhaiskasvatussuunnitelman perusteella. Lomakkeen teorialue on peräisin edellä mainituista asiakirjoista. Kysely suoritetaan **NIMETTÖMÄNÄ**.

Kyselyyn **vastaamiseen menee noin 15 minuuttia**. Kysymyksiin vastataan joko **rasti ruutuunmenetelmällä** tai **ympyröimällä** mielestäsi paras vaihtoehto asteikolla 0-4. Asteikko on selvitetty alempana, se löytyy lisäksi kyselylomakkeen ensimmäiseltä sivulta. Lisäksi joissakin kysymyksissä saattaa olla myös tarkentavia, avoimia kysymyksiä, mutta niistä suurimpaan osaan vastaaminen on vapaaehtoista.

- 0= En osaa sanoa
- 1=Huono
- 2=Tyydyttävä
- 3=Hyvä
- 4=Erinomainen

Viimeinen palautuspäivä on 21.11.2008. Palauttakaa lomake lapsenne osastolla olevaan laatikkoon **nimettömänä ja suljettuna**, kyselylomakkeen mukana tullessa **kirjekuoressa**. Vastauksesi on minulle tärkeä, toivon että löydät hetken ja ehdit vastaamaan.

Jos sinulla on jotain kysyttävää kyselyn/tutkimukseni suhteen, ota rohkeasti yhteyttä. Tavoitat minut Esikoiden ryhmästä tai alla olevien yhteystietojen avulla.

Sara Manninen
050-3587494, sara.manninen@student.kyamk.fi

KOUVOLAN KAUPUNGIN JA PÄIVÄKOTI NURMILINNUN VARHAIS- KASVATUSSUUNNITELMIEN TOTEUTUMINEN PÄIVÄKOTI NURMILINNUSSA

Kyselyn tarkoitus on selvittää varhaiskasvatussuunnitelmien toteutumista.

Suurimpaan osaan kysymyksistä vastataan asteikolla 0-4. Aikaa vastaaminen vie n.15 minuuttia.

0= En osaa sanoa

1= Huono

2= Tyydyttävä

3= Hyvä

4= Erinomainen

---

1. Missä ryhmässä lapsesi on?

Nuput _____

Unikot _____

Ulpukat _____

Esikot _____

2. Kuinka kauan (vuotta, kuukautta) lapsesi on ollut Päiväkoti Nurmilinnussa?

_____

3. Oletko perehtynyt Kouvolan kaupungilla varhaiskasvatussuunnitelmaan?

Kyllä _____

Ei _____

4. Oletko perehtynyt Päiväkoti Nurmilinnun varhaiskasvatussuunnitelmaan?

Kyllä _____

Ei _____

5. Asteikolla 0-4, kuinka hyvin päiväkodin henkilökunta on informoinut teitä päiväkodin käytössä olevista varhaiskasvatussuunnitelmista?   0 1 2 3 4

VARHAISKASVATUS

6. Varhaiskasvatuksessa lapsella on tiettyjä oikeuksia.

Arvioi lasten oikeuksien toteutuminen Nurmilinnun päiväkodissa asteikolla 0-4.

Oikeus:

1. Turvallisiin ihmissuhteisiin.	0	1	2	3	4
2. Turvattuun kasvuun, kehitykseen ja oppimiseen.	0	1	2	3	4
3. Turvattuun ja terveelliseen ympäristöön, jossa voi leikkiä ja toimia monipuolisesti.	0	1	2	3	4
4. Tulla ymmärretyksi ja kuulluksi ikänsä ja kehitystasonsa mukaisesti.	0	1	2	3	4
5. Saada tarvitsemaansa erityistä tukea.	0	1	2	3	4
6. Omaan kulttuuriin, äidinkieleen, uskontoon tai katsomukseen.	0	1	2	3	4

7. Varhaiskasvatuksen kasvatuspäämäärät ovat **yksilöllisyys, yhteisöllisyys** sekä **omatoimisuus**. **Yksilöllisyydellä** tarkoitetaan henkilökohtaisen hyvinvoinnin edistämistä, **yhteisöllisyydellä** puolestaan toiset huomioonottavien käyttäytymismuotojen ja toimintatapojen vahvistamista ja **omatoimisuudella** itsenäisyyden asteittaista lisäämistä. **Miten hyvin nämä kolme kasvatuspäämäärää mielestäsi toteutuvat asteikolla 0-4?**

1. Yksilöllisyys	0	1	2	3	4
2. Yhteisöllisyys	0	1	2	3	4
3. Omatoimisuus	0	1	2	3	4

ARVOT SEKÄ TOIMINTAPERIAATTEET

8a. Arvioi Kouvolan kaupungin päivähoiton arvojen toteutumista asteikolla 0-4.

• Turvallisuus	0	1	2	3	4
• Lapsuuden arvostaminen	0	1	2	3	4
• Luottamus	0	1	2	3	4
• Vastuullisuus	0	1	2	3	4
• Kehitysmuotoisuus	0	1	2	3	4

8b. Nurmilinnulla on Kouvolan kaupungin arvojen lisäksi muutamia omia arvoja.

Arvioi Päiväkoti Nurmilinnun omien arvojen toteutumista asteikolla 0-4.

• Avoimuus	0	1	2	3	4
• Tasavertaisuus	0	1	2	3	4
• Kunnioitus	0	1	2	3	4
• Hyvät tavat	0	1	2	3	4
• Toimiva, avoin yhteistyö-> kasvatuskumppanuus	0	1	2	3	4
• Yksilön huomioiminen	0	1	2	3	4
• Erilaisuuden kohtaaminen ja hyväksyminen	0	1	2	3	4
• Leikki	0	1	2	3	4

Kerro, miten nämä arvot mielestäsi ilmenevät/ toteutuvat.

---

9. Päivähoidossa keskeisinä asioina nähdään laatu, yhteistyö sekä ammatillisuus. Asteikolla 0-4, kuinka hyvin nämä toteutuvat lapsesi päiväkodissa?

Laatu:

- Kasvatuskumppanuus perheiden kanssa. 0 1 2 3 4
- Lapsen kokonaisvaltainen kasvua ja kehitystä tukeva tavoitteellinen ja monipuolinen toiminta. 0 1 2 3 4
- Ammattitaitoinen ja motivoitunut henkilökunta. 0 1 2 3 4
- Tarkoituksenmukainen toimintaympäristö. 0 1 2 3 4

Yhteistyö:

- Lapsen ja perheen kanssa tehtävä yhteistyö. 0 1 2 3 4
- Henkilökunnan vuorovaikutustaitojen vaaliminen. 0 1 2 3 4
- Verkostoitunut moniammatillisuus. 0 1 2 3 4

Ammatillisuus:

- Perustehtävän osaaminen ja sisäistäminen. 0 1 2 3 4
- Suunnitelmallinen, arvioiva ja kehittävä työote. 0 1 2 3 4
- Vuorovaikutustaitojen hallinta, itsetuntemus, sujuva ja vastuullinen siirtyminen roolista toiseen muuttuvassa yhteiskunnassa. 0 1 2 3 4

10. Hyvän ja laadukkaan varhaiskasvatuksen elementit ovat näkemyks lapsesta, toimintaympäristö ja vuorovaikutus.

Arvioi näiden kolmen elementtien toteutumista Nurmilinnun päiväkodissa asteikolla 0-4.

Mikä on näkemyksesi lapsestasi päiväkodissa?

- Aktiivinen toimija 0 1 2 3 4
- Yksilöllinen 0 1 2 3 4
- Leikki olennaista 0 1 2 3 4

Mikä on näkemyksesi toimintaympäristöstä?

- Turvallinen 0 1 2 3 4
- Terveellinen 0 1 2 3 4
- Monipuolinen 0 1 2 3 4
- Toimintaan aktivoiva 0 1 2 3 4

Mikä on näkemyksesi vuorovaikutuksesta?

- Turvalliset kasvattajat 0 1 2 3 4
- Vertaisryhmä, suhteet muihin lapsiin 0 1 2 3 4
- Myönteinen, kannustava 0 1 2 3 4

VARHAISKASVATUSYMPÄRISTÖ

11a. Fyysinen ympäristö

Nurmilinnun päiväkoti on ensimmäinen peruskoulun yhteydessä toimiva päiväkoti. Tämä mahdollistaa mm. koulun eri tilojen käyttöä sekä tutustuttaa esikoululaisia koulumaailmaan. Päiväkodin sijainti mahdollistaa monipuolisen ja elämyksiä tuottavan perushoidon

Miten hyvin nämä eri mahdollisuudet otetaan mielestäsi huomioon?

Arvioi asteikolla 0-4.

• Koulun eri tilat	0	1	2	3	4
• liikuntasali	0	1	2	3	4
• puutyöluokka	0	1	2	3	4
• Urheilukenttä	0	1	2	3	4
• Pururata	0	1	2	3	4
• Museokortteli	0	1	2	3	4

11b. Psykkinen ja sosiaalinen ympäristö

Turvallisessa ympäristössä lapsi voi tuntea itsensä hyväksytyksi sellaisena kuin hän on. Lasta rohkaistaan kokeilemaan uusia asioita. Kuuntelu ja vuorovaikutus on avointa lasten, kasvattajien sekä vanhempien välillä.

Toteutuuko tämä mielestäsi? Arvioi asteikolla 0-4.

• Lapsi voi tuntea itsensä hyväksytyksi.	0	1	2	3	4
• Lasta rohkaistaan.	0	1	2	3	4
• Lasta kuunnellaan.	0	1	2	3	4

Miten edellä mainitut asiat ilmenevät lapsesi kohdalla?

LAPSEN OMINAINEN TAPA TOIMIA

12. Lapselle ominaisia toimintatapoja ovat leikki, liikkuminen, taiteiden kokeileminen ja ilmaisu sekä tutkiminen.

Arvioi näiden tapojen toteutumista päiväkodissa asteikolla 0-4.

Leikki = Lapselle ominainen tapa tutkia ympäröivää maailmaa.

• Leikkiä hyödynnetään oppimisessa.	0	1	2	3	4
• Leikille annetaan tilaa sekä aikaa.	0	1	2	3	4
• Kasvattajat edesauttavat leikin olemassaoloa ja kehittymistä omalla toiminnallaan.	0	1	2	3	4
• Leikkitarpeita tuetaan tarjoamalla sopivia materiaaleja.	0	1	2	3	4
• Leikki lähteen lapsista	0	1	2	3	4

Liikkuminen = Lapselle luonnollinen tapa tutustua itseensä, toisiin ihmisiin ja ympäristöön.

- Päiväkotitoiminta tarjoaa päivittäin mahdollisuuden liikkumiseen. 0 1 2 3 4
- Arjen kasvatustoiminta on suunniteltu niin, että lapsen liikunnantarve toteutuu. 0 1 2 3 4
- Lasta kannustetaan sekä omatoimiseen että ohjattuun ja tavoitteelliseen liikkumiseen ulkona ja sisällä. 0 1 2 3 4
- Päiväkodin fyysistä ympäristöä huomioidaan ja hyödynnetään. 0 1 2 3 4

Taiteellinen kokeminen ja ilmaisu = Mahdollisuus kokea taiteellisia elämyksiä ja esteettistä itseilmaisua.

- Päiväkodissa musiikkia, kädentaitoja sekä lastenkirjallisuutta toteutetaan riittävästi 0 1 2 3 4
- Päiväkodissa tarjotaan lapsille kokemuksia myös erilaisten vierailuiden avulla. 0 1 2 3 4

Tutkiminen = Tutkiessaan lapsi kokee osallisuutta ympäröivään maailmaan ja yhteisöön. Tutkiva ote, kysymykset ja pohdinnat, johdattelevat lasta kokeilemaan uusia asioita.

- Päiväkodissa tutkivalle ihmettelylle annetaan aikaa ja mahdollisuuksia. 0 1 2 3 4
- Päiväkodissa tarjoutuu päivittäin omaehtoiseen ajatteluun ja ongelmaratkaisutaitojen sekä mielikuvituksen kehittymiseen kannustavaa toimintaa. 0 1 2 3 4
- Lähiympäristöä ja luontoa hyödyntäminen 0 1 2 3 4

Kerro muutama esimerkki edellä mainittujen tapojen toteutumistavoista.

SISÄLLÖLLISET ORIENTAATIOT

Lapsen varhaiskasvatuksen keskeiset sisällöt rakentuvat seuraavien orientaatioiden muodostaman kokonaisuuden varaan: matemaattinen orientaatio, luonnontieteellinen orientaatio, historiallis-yhteiskunnallinen orientaatio, esteettinen orientaatio, eettinen orientaatio sekä uskonnollis-katsomuksellinen orientaatio.

Tarkoituksena ei ole oppiaineiden sisältöjen opiskelu, vaan sellaisten välineiden ja valmiuksien hankinnan aloittaminen, joiden avulla lapsi vähitellen pystyy perehtymään, ymmärtämään ja kokemaan ympäröivän maailman monimuotoisia ilmiöitä.

13. Kuinka hyvin mielestäsi näiden eri suuntauksien välineiden ja valmiuksien hankintaa toteutetaan?

- Matemaattinen 0 1 2 3 4
- Luonnontieteellinen 0 1 2 3 4
- Historiallis-yhteiskunnallinen 0 1 2 3 4
- Esteettinen 0 1 2 3 4
- Eettinen 0 1 2 3 4
- Uskonnollis-katsomuksellinen 0 1 2 3 4

VANHEMPIEN OSALLISUUS VARHAISKASVATUKSESSA

Kasvatuskumppanuus on yhteistä ja tietoista sitoutumista toimimaan lapsen parhaaksi. Sekä vanhempien että henkilöstön tietämys lapsesta yhdistyy tässä tasavertaisesti. Päivähoito tekee lisäksi yhteistyötä eri kasvatustahojen (lastenneuvolan, kasvatus- ja perheneuvolan, sosiaali-toimen ja koulutoimen) kanssa.

14. Arvioi asteikolla 0-4, kuinka hyvin kasvatuskumppanuus toteutuu päivähoidon arjessa.

- Vanhemmilla on ensisijainen kasvatusoikeus ja vastuu sekä oman lapsen asiantuntemus. 0 1 2 3 4
- Päivähoidon alkutaipaleella tutustutaan lasta ja vanhempia kuuntelemalla lapseen sekä perheeseen. 0 1 2 3 4
- Vanhemmilla on mahdollisuus avoimeen, tasa-arvoiseen, kunnioittavaan ja luottamuksellisiin keskusteluihin päiväkodin henkilökunnan kanssa. 0 1 2 3 4
- Vanhemmat pääsevät osallistumaan ja vaikuttamaan oman lapsensa varhaiskasvatussuunnitelmaan. 0 1 2 3 4
- Yhteistyö muiden kasvatustahojen kanssa tapahtuu kasvatuskumppanuuden hengessä, yhdessä vanhempien kanssa. 0 1 2 3 4

Kerro muutama konkreettinen esimerkki kasvatuskumppanuuden toteutumisesta.

ERITYINEN TUKEA VARHAISKASVATUKSESSA

Lapsen tuen tarpeen arvioinnin lähtökohtana varhaiskasvatuksessa on vanhempien ja kasvatushenkilöstön havaintojen yhteinen tarkastelu tai lapsen aiemmin todettu erityisen tuen tarve. Lapsi voi tarvita tukea **fyysisen, tiedollisen tai tunne-elämän tai sosiaalisen** kehityksen osa-alueilla. Nurmilinnussa avustaja mahdollistaa sen, että tukea tarvitseva lapsi voi toimia muiden lasten kanssa.

15a. Tarvitseeko lapsesi erityistä tukea?

Kyllä
Ei

Jos tarvitsee, niin millaisissa toiminnoissa ja minkälaista tukea/ apua hän saa?

15b. Asteikolla 0-4, kuinka paljon lapsesi saa mielestäsi tukea ja apua päivän toiminnoissa? 0 1 2 3 4

15c. Asteikolla 0-4, mikä on mielestäsi lapsesi saaman avun ja tuen laatu? 0 1 2 3 4

ERI KIELI-JA KULTTUURITAUSTAISET LAPSET VARHAISKASVATUKSESSA

Kulttuurivähemmistöihin kuuluvilla lapsilla tulee olla mahdollisuus kasvaa monikulttuurisessa yhteiskunnassa oman kulttuuripiirinsä ja suomalaisen yhteiskunnan jäseniksi.

Varhaiskasvatuksessa lapsen omaan kulttuuriin, elämäntapoihin ja historiaan perehdytään, niitä arvostetaan ja ne näkyvät varhaiskasvatuksen arkipäivässä. Vastuu lapsen oman äidinkielen ja kulttuurin säilyttämisestä ja kehittämisestä on ensisijaisesti perheellä.

16a. Edustaako lapsesi eri kieli- ja kulttuuritaustaa kuin valtaosa väestöstä?

Kyllä _____

Ei _____

Jos edustaa, niin mitä?

16b. Asteikolla 0-4, kuinka hyvin mielestäsi tämä otetaan huomioon päiväkodin arjessa?   0 1 2 3 4**Kerro muutama esimerkki, miten kieli- ja kulttuuritausta huomioidaan?**

Haluaisitko kertoa jotain muuta minulle?

Kiitos Sinulle!

...TULOKSIA...

Viime vuoden loppupuolella suoritin kyselyn Varhaiskasvatussuunnitelmien toteutumisesta Päiväkoti nurmilinnussa. Kiitos Teille kaikille **38 vastaajalle**, jotka osallistuitte tutkimukseeni, mikä samalla oli opinnäytetyöni. Lomakkeet on nyt käyty läpi ja tulokset saatu selville.

Vastausten mukaan sekä Kouvolan kaupungin (2007) että Päiväkoti Nurmilinnun (2007) varhaiskasvatussuunnitelmat toteutuvat pääsääntöisesti **hyvin**. Parannettavaa on siis vielä, jotta toteutuminen olisi erinomaisella tasolla. Arviota tuli sekä huonoja ja tyydyttäviä että hyviä ja kiitettäviä, mutta mikään osa-alueen toteutuminen ei kuitenkaan kokonaisuudessaan ole huonolla tasolla.

Parannettavaa siis on ja niihin tullaan varmasti puuttumaan. Muistattehan, että Teidän vanhempien mielipiteet ovat henkilökunnalle erityisen tärkeitä. Antakaa siis palautetta ja ehdotuksia sekä ennen kaikkea osallistukaa ja vaikuttakaa.

Aurinkoista kesää kaikille ja suuri KIITOS vielä kaikille! Opinnäytetyöni on jo viimeisiä tarkastuksia vaille valmis ja valmistuminen edessä heti alku syksyllä.

Terveisin:

Sara Manninen

